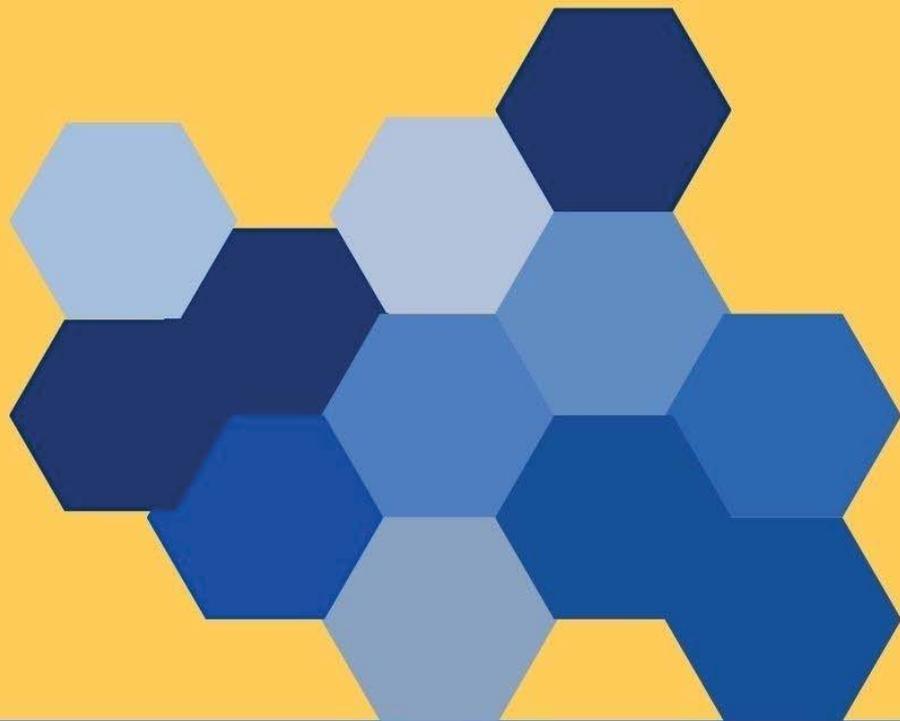

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาโรฮ์สเทอร์น

ISSN: 2651-107X (Online)

ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2566 – เมษายน 2566)

สารบัญ

➤ บทบรรณาธิการ	ญ
➤ บทความวิจัย	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ภัทรานิษฐ์ พัชรศวโรจน์ และ วรัญญา แก้ววงวาน	1
แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา พิชารรณ ยงค์มกล และ พิชรา เอี่ยมเจริญ	24
สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของ ผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พิทักษ์ ยะนัน และ สายฝน แสนใจพรหม	42
การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลิขิต ศะริจันทร์ และ พนมพร จันทรปัญญา	59
แนวทางการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชายขอบ ในการศึกษาจากระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ ณัฐติญา บุญวิรัตน์ พิมพัลลัญช์ สิทธิเดช หาญชัย ชัยทัศน์ีย์ และ วิชญ์สุดา ภูษณะวิวัฒน์	78
การศึกษาความพึงพอใจการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานส่งเสริม ผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ อริชาภัทร์ อินตะจักร สุดลักษณ์ อ้นอยู่ และ ดวงพร สุนทรสรณ์	91

สารบัญ (ต่อ)

กลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย จิรวัดน์ แสนรัมย์ และ กิรติ ธนะไชย	111
ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรายวิชาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น อังษณิภรณ์ ศรีคำสุข เจตนา เมืองมูล นฤมล วุฒิปรีชา พิมพ์ทอง สันสุทธิพงศ์ และ นฤมล สายะบุตร	130

เจ้าของ:

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ความเป็นมา:

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จัดทำในรูปแบบวารสารฉบับพิมพ์ (Print) (ISSN: 1905-9590) ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2561 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (ปีที่ 8 ฉบับที่ 2) ได้เริ่มจัดทำวารสารในรูปแบบออนไลน์ (Online) (ISSN: 2651-107X) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและการจัดการ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ นิเทศศาสตร์ศิลปศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ได้เปลี่ยนกำหนดออกจากเดิม ราย 3 เดือน (4 ฉบับ/ปี) เปลี่ยนกำหนดออกเป็น ราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม ตั้งแต่ฉบับที่ 15 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป ทั้งนี้กำหนดออกเดิมของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นในปีที่เริ่มตีพิมพ์ ปี พ.ศ. 2550 มีกำหนด ออกราย 6 เดือน (2 ฉบับ/ปี) ฉบับที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนพฤศจิกายน และ ฉบับที่ 2 เดือนธันวาคม – เดือนพฤษภาคม ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 วารสารได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน (4 ฉบับ/ปี) โดยเริ่มตั้งแต่วารสารปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เป็นต้นไป ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือนพฤษภาคม – เดือนกรกฎาคม ฉบับที่ 2 เดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม ฉบับที่ 3 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมกราคม และ ฉบับที่ 4 เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน และเพื่อหลีกเลี่ยงการตีพิมพ์วารสารข้ามปีในฉบับเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2559 จึงได้เปลี่ยนกำหนดออกอีกครั้ง โดยเริ่มฉบับที่ 1 ในเดือนมกราคม - มีนาคม และไปสิ้นสุดฉบับที่ 4 ในเดือนตุลาคม – ธันวาคม

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจัดพิมพ์บทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 ท่าน กรณีที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความจำนวน 3 ท่าน กรณีที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ปัจจุบันวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการยอมรับให้อยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI: Thai Journal Citation Index Centre) กลุ่มที่ 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและการจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีคุณภาพซึ่งสามารถแสดงถึงประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ในเชิงปฏิบัติที่นักปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมและชุมชน

2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัย และนำเสนอผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา

ขอบเขต:

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นรับพิจารณาบทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน (ยกเว้นรายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์) และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณารอตีพิมพ์ในวารสารอื่น กรณีบทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ผู้เขียนต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมาได้มีส่วนเพิ่มเติมหรือขยายจากบทความเดิม นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องระบุในบทความว่าได้เผยแพร่บางส่วนของบทความดังกล่าวไปแล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว

- **ขอบเขตของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจะครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้**

1. บริหารธุรกิจและการจัดการ
2. เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ศึกษาศาสตร์
4. รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
5. สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์:

ศาสตราจารย์ ดร. ปรัชญา เวสารัชช

ศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช

อุปนายกสภามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

กรรมการสภามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ที่ปรึกษา:

ดร. กิตติพัฒน์ สุวรรณชิน

ดร. ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

บรรณาธิการ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์กร จันทราช มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

กองบรรณาธิการ:

รองศาสตราจารย์ ดร. พีรพล ศิริพงษ์วุฒิกร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร. วิภาวี ธรรมาภรณ์พิลาศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. นิสิต พันธมิตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ เอมอร ชิตตะโสภณ	ข้าราชการเกษียณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ วรณวดี ม้าลำพอง	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญสาธ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขนิษฐา เสถียรพีระกุล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญาพัสบี กล่อมจงเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระพันธ์ อะนั้นชัยวิช	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐติญา บุญวิรัตน์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานพ ชุ่มอ่อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศราวุธ พงษ์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
อาจารย์ ดร. พัชรีวรรณ กิจมี	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทร์จิตร เขียรสิริ	เลขานุการ

กองจัดการ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สืบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

นโยบายการจัดพิมพ์:

กำหนดออกเป็นราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน)

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนสิงหาคม)

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม)

จำนวนบทความในแต่ละฉบับ

จำนวนบทความที่เผยแพร่ในวารสารแต่ละฉบับไม่เกิน 10 บทความ

จริยธรรมการตีพิมพ์:**บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน:**

1. ผู้เขียนต้องรับรองบทความที่เสนอมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น เป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณารอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด
2. ผู้เขียนต้องเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่บทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ โดยต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมามีส่วนเพิ่มเติมหรือส่วนขยายจากบทความเดิม และได้เผยแพร่แล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว
3. ผู้เขียนต้องอ้างอิงแนวคิดและข้อความต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่ของผู้เขียน รวมทั้งต้องรับผิดชอบในการขออนุญาตใช้ภาพ และแผนภูมิ หรือขอลิขสิทธิ์จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น
4. ผู้เขียนที่ปรากฏชื่อในบทความทุกท่านต้องมีองค์ประกอบครบ 3 ข้อ ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมในการสร้างโจทย์วิจัยและวางแผนการวิจัย เก็บข้อมูล หรือวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล (2) มีส่วนร่วมในการเขียนหรือตรวจสอบบทความวิจัยอย่างมีส่วนร่วมในเชิงปัญญาของเนื้อหางาน (ไม่ใช่ตรวจเฉพาะภาษาหรือรูปแบบ) และ (3) ได้อ่านและรับรองต้นฉบับบทความสุดท้ายก่อนส่งไปตีพิมพ์ ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในลักษณะอื่น ๆ ควรได้รับการกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ
5. ผู้เขียนทุกท่านต้องได้อ่านและยินยอมให้มีการส่งบทความมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งยินยอมที่จะรับผิดชอบและรับชอบในบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่
6. ผู้เขียนทุกท่านต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งอาจมีผลสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อเนื้อหาที่ปรากฏในบทความ แหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยหรือการจัดทำบทความจะต้องถูกกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ
7. ผู้เขียนต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารที่กำหนดไว้ในคำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน
8. ผู้เขียนต้องเขียนบทความที่แสดงถึงคุณภาพทางวิชาการและองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติ การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจนและถูกต้อง
9. ผู้เขียนมีหน้าที่แจ้งต่อวารสารและบรรณาธิการ หากพบข้อความผิดพลาดที่มีความสำคัญในการวิจัยภายหลัง หรือพบความไม่ถูกต้องในงานที่ตีพิมพ์ เพื่อปรับแก้บทความให้มีความถูกต้องหรือถอนบทความหากจำเป็น

บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ:

1. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เปิดเผยข้อมูลบทความที่อยู่ระหว่างพิจารณาแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องและต้องไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
2. ผู้ทรงคุณวุฒิมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลและผลประโยชน์ทับซ้อนของบทความ เช่น เป็นบทความที่ตนมีส่วนร่วม หรือรู้จักผู้เขียนเป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถพิจารณาประเมินบทความโดยอิสระได้ และผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งบรรณาธิการทราบ และถอนตัวจากการพิจารณาบทความ

3. ผู้ทรงคุณวุฒิควรรับพิจารณาบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะด้วยความเป็นธรรมและปราศจากอคติ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิควรละเอียดและสร้างสรรค์เพื่อช่วยให้ผู้เขียนบทความสามารถพัฒนาบทความของตนต่อไปได้ แม้ว่าบทความนั้นจะมีคุณภาพไม่ดีและถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ก็ตาม

4. ผู้ทรงคุณวุฒิควรส่งผลการประเมินตามกำหนดเวลา หากมีเหตุขัดข้องในช่วงระยะเวลาพิจารณาควรแจ้งบรรณาธิการโดยทันที

5. ผู้ทรงคุณวุฒิควรระบุงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่ผู้เขียนไม่ได้อ้างอิงไว้ในบทความ และผู้ทรงคุณวุฒิควรแจ้งต่อบรรณาธิการ หากทราบว่าบทความที่พิจารณามีส่วนใดส่วนหนึ่งที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกับบทความที่อยู่ในการพิจารณาของวารสารอื่นหรือสิ่งพิมพ์อื่นใด

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ:

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

2. บรรณาธิการต้องพิจารณาบทความจากเนื้อหาทางวิชาการโดยปราศจากอคติในเรื่องคุณลักษณะใด ๆ ของผู้เขียนหรือสังกัดของผู้เขียน รวมทั้งต้องป้องกันไม่ให้เกิดประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้เขียนผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ และบุคคลในกองบรรณาธิการ

3. บรรณาธิการต้องตีพิมพ์บทความที่ผ่านกระบวนการพิจารณาล้นกรองบทความแล้วซึ่งพิจารณาจากคุณภาพทางวิชาการและมีประโยชน์ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ความทันสมัย และเนื้อหาสอดคล้องกับขอบเขตของวารสารรวมทั้งเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน

4. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งต้องควบคุมให้กระบวนการพิจารณาล้นกรองบทความเป็นไปโดยปกปิดทั้งด้านผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Double-Blind Process) ด้วยความยุติธรรม

5. บรรณาธิการต้องตรวจสอบบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) โดยใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ และหยุดกระบวนการพิจารณาล้นกรองบทความทันที หากพบการคัดลอกผลงานผู้อื่นในระหว่างกระบวนการฯ และติดต่อผู้เขียนเพื่อขอคำชี้แจงประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์เผยแพร่งานนั้น

6. บรรณาธิการตรวจสอบบทความที่สงสัยว่ากระทำผิดจริยธรรมทางวิชาการเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมนั้น ด้วยความรอบคอบ แม้ว่าบทความนั้นจะได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้การปฏิเสธบทความด้วยเหตุผลทางด้านจริยธรรมจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจน

สถานที่ติดต่อ:

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

120 ถ. มหิดล อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50200

โทร. 053-201800-4 ต่อ 1231 โทรสาร. 053-201810

E-mail: feujournal@feu.edu

URL: journal.feu.ac.th

URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

- ทศนะและข้อคิดเห็นใดๆ ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นทศนะของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยกับทศนะเหล่านั้นและไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของ กองบรรณาธิการ
- ความรับผิดชอบด้านเนื้อหาและการตรวจร่างบทความแต่ละบทเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงฝ่ายเดียว
- ลิขสิทธิ์บทความของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตโดยตรงจากมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นลายลักษณ์อักษร

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการยอมรับให้
อยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รายนามคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewer) ประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร. จิตติรัตน์ แสงเลิศอภัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุดา ภูมิพันธ์ุ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นที อัคราภรณ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์นภัส มโนการณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธ์นิชา ปัญจจริยะกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณตนนท์ เกียรติประภากุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิกุล พงษ์กลาง	มหาวิทยาลัยพายัพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัชตพล ชัยเกียรติธรรม	มหาวิทยาลัยพายัพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พุทธรณ สุวรรณอาสน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาโรช สอาดเอี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรทัย อินตา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทรจิตร เขียรสิริ	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ดร. สุรพล ศรีศิลป์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2
ดร. เจตนา เมืองมูล	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ฉบับนี้เป็นปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566) มีบทความวิจัย จำนวน 8 บทความ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ บริหารธุรกิจและการจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยบทความทั้งหมดผ่านการบวนการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญประจำสาขา โดยวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการยอมรับให้อยู่ในฐานข้อมูลดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา กลั่นกรองบทความและอัตราค่าธรรมเนียมตีพิมพ์เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศ ก.พ.อ. โดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน และกรณีที่ ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการ ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยผู้เขียน ต้องระบุในแบบฟอร์มนำเสนอเพื่อพิจารณาเผยแพร่ พร้อมกับคำรับรองในส่วนที่เป็นบทความภาษาอังกฤษ หรือบทคัดย่อภาษาอังกฤษตามแบบฟอร์มตรวจสอบบทความภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา นอกจากนี้วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้เปลี่ยนระบบการอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิง เป็น APA 7th Edition เพื่อให้การอ้างอิงมีความทันสมัย

บรรณาธิการ ใคร่ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะ สาขาวิชาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ส่งเสริมกระบวนการพิจารณาการกลั่นกรองบทความให้มีประสิทธิภาพและ คุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงผู้เขียนทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งบทความมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฯ และหากท่านที่สนใจต้องการเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น สามารถจัดเตรียมต้นฉบับบทความตามรูปแบบของวารสารได้จากเว็บไซต์วารสารที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/about/submissions>

บรรณาธิการ

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

The development of learning management achievement using a simulated
research- based Industrial Accounting for students at the vocational level in
the field of Accounting, Chiang Mai vocational College

ภัทรานิชฐ์ พัชรศิวโรจน์^{1*}, วรณญา แก้ววงวาน²
Pattranish Patchatrishwaroje^{1*}, Warunya Kaewwongwan²

^{1,2} วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
167 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย

^{1,2} Chiang Mai Vocational College
167 Phrapokklao Rd., Si Phum Sub-district, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai, 50200,
Thailand

รับบทความ: 1 ธันวาคม 2565

ปรับปรุงบทความ: 13 มีนาคม 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 14 มีนาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน จำนวน 10 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใช้การวิจัยเป็นฐานประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านของกิจกรรมการสอน ด้านการเรียนรู้

* ผู้เขียนหลัก (ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่)
อีเมล: pattranish.m@gmail.com

ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการสอนรูปแบบการวิจัยเป็นฐาน จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติที่ใช้ในข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และ ค่าสถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบ สถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัย อาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 19 คน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 มี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 คะแนน และ 8.16 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อน และหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นเพศหญิงทั้งหมด จำนวน 19 คน มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.48, S.D. = 0.54)

คำสำคัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ แบบสถานการณ์จำลอง วิจัยเป็นฐาน

Abstract

This Research is a quantitative research with the objectives 1) to measure learners' achievements in stimulated learning management using research as a basis for students studying Industrial Accounting, subject code 20201-2004, vocational certificate program 2019, for learners at Vocational Certificate level 3/3 in Accounting, Chiang Mai Vocational College. 2) To study the student's satisfaction towards the learning management achievement using research-based stimulation model in Industrial Accounting, subject code 20201-2004 Vocational Certificate Program 2019, for learners at the Vocational Certificate level 3/3 in Accounting, Chiang Mai Vocational College. The sample consisted of 19 people. The tools used in this research were 10 item pre-tests and post-tests and a satisfaction questionnaire in teaching and learning management in a research- based manner, consisting of three aspects: aspect of teaching activities, research based learning and the benefits received from research based teaching management, the 10 items are on a 5- level rating scale according to Likert's concept. For the data analysis, the statistics used in the data were frequency,

percentage, mean (\bar{x}), standard deviation (S.D) and statistics t-test. (1) Learner's achievements in research-based simulation learning management in Industrial Accounting, subject code 20201-2004, Vocational Certificate Program, 2019 were satisfactory. (2) The results of the questionnaire on the student's satisfaction with the learning management achievement using a research-based simulation in Industrial Accounting, subject code 20201-2004, Vocational Certificate Program 2019 for learners at the vocational level 3/3 in Accounting, Chiang Mai Vocational College resulted where all 19 female respondents were satisfied. Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 4.48$, S.D = 0.54).

Keywords

Achievement in Learning Management, Simulation model, Research-based

บทนำ

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 สาขาวิชาการบัญชี เป็นสาขาวิชาชีพที่เปิดทำการสอนขึ้นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) ซึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอน มีรายวิชาที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพ ผู้เรียนต้องมีทักษะในการปฏิบัติงานบัญชี ตามขั้นตอนการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินสำหรับกิจการอุตสาหกรรม เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ทั้งนี้ครูผู้สอนได้รวบรวมข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1/2564 ที่ผ่านปรากฏว่านักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า อะไรคือ วัตถุประสงค์ทางตรง วัตถุประสงค์ทางอ้อม ค่าแรงงานทางตรง ค่าแรงงานทางอ้อม และรายการใดเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถจัดทำต้นทุนการผลิต และงบการเงิน ในกิจการอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้อง แนวทางการแก้ไข ผู้วิจัยจะใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคุ้นเคย เข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีที่ใกล้เคียงกับกิจการอุตสาหกรรม เพราะว่าการจำลองสถานการณ์กิจการอุตสาหกรรม หรือการนำสถานการณ์จริงมาเป็น วิดีทัศน์ หรือภาพนิ่ง จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ซึ่งคาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด อีกประการหนึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานย่อมจะสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีเหตุผล มีวิจารณญาณ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีความคิดสร้างสรรค์ได้ ดังที่ ศ.นพ.จรัส สุวรรณเวลา (2545) อดีตอธิการบดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ 'การศึกษาที่มีการวิจัยเป็นฐาน' ว่าการวิจัยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สามารถสร้างคุณลักษณะหลายอย่างที่ต้องการได้ การวิจัยสามารถปรับเปลี่ยนบุคคลให้ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและเหตุผล มีวิจารณญาณ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์และเกิดนวัตกรรมได้ ขั้นตอนของการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงความรู้ การประเมินความเชื่อถือได้ของความรู้ การตีค่าความอิสระทางความคิดและเป็นตัวของตัวเองยอมนำมาใช้เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น

ดังนั้น ผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.

2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงานบัญชีตามขั้นตอนการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินสำหรับกิจการอุตสาหกรรมได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มีผู้ให้ความหมายที่สอดคล้องและแตกต่างกันบางประการดังนี้

จิรภา นุชทองม่วง (2558) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจหลักการทางคณิตศาสตร์ การมีทักษะในการคำนวณ และมีความสามารถในการ แก้ไขปัญหา ด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งวัดได้จาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ลดาวัลย์ แยมครวญ (2559) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดประเมินผลได้ โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

วิมลชนา หงษ์พานิช (2560) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้ จากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถเฉพาะตัวบุคคล หลังจากได้รับการเรียนการสอน การฝึกฝน และประสบการณ์ต่าง ๆ

จิระประภา คาภาเกะ (2563) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่ง

ประกอบด้วยพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา 4 ระดับ คือ ระดับความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ ระดับการนำไปใช้และระดับการวิเคราะห์

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอนและหรือการศึกษาด้วยตนเอง ที่บุคคลแสดงจากการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ทั้งจากประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ สามารถวัดประเมินได้โดยการทดสอบ การสังเกต และวิธีการที่หลากหลาย

ดังนั้นในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จึงได้นิยามศัพท์เฉพาะของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เรียนวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยวัดได้จากการทดสอบ ใบงาน และแบบสังเกต

2. สถานการณ์จำลอง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยให้ลงมือทำแล้วได้รับประสบการณ์ที่เป็นผลการกระทำของตน หรือของผู้อื่น การสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง ที่ผู้เรียน อาจประสบในภายหลังการเรียนด้วยสถานการณ์จำลองนี้ จะช่วยให้เกิดการถ่ายโยงความรู้ที่ดีและได้ผลมากที่สุด ผู้เรียนจะได้คิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลองทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้

ทิตนา แชมมณี (2562, 370) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญการสอนโดยใช้ สถานการณ์จำลอง มีดังนี้

- 1) มีผู้สอนและผู้เรียน
- 2) มีสถานการณ์ ข้อมูล บทบาทและกติกา ที่สะท้อนความเป็นจริง
- 3) ผู้เล่นในสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กันหรือมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น
- 4) ผู้เล่นหรือผู้สวมบทบาทมีการใช้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ
- 5) การตัดสินใจส่งผลต่อผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง
- 6) มีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาของสถานการณ์ วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่น และผลการเล่น เพื่อการเรียนรู้
- 7) มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ทศนา แชมมณี (2562, 371-372) กล่าวว่า เทคนิคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการใช้วิธี สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองให้มีประสิทธิภาพ

1) ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลองที่จะใช้สอน โดยอาจสร้างขึ้นเองหรืออาจเลือก สถานการณ์จำลองที่มีผู้สร้างไว้แล้ว ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด เมื่อมีสถานการณ์จำลอง แล้ว ผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในสถานการณ์จำลองนั้นและควรลงเล่นด้วยตนเอง เพื่อจะได้ทราบถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการเล่น จะได้จัดเตรียมการป้องกันหรือแก้ไขไว้ให้พร้อม

2) การนำเสนอสถานการณ์จำลอง เนื่องจากสถานการณ์จำลองส่วนใหญ่ จะมีความ ซับซ้อนพอสมควรไปถึงระดับมากการนำเสนอสถานการณ์ บทบาท และกติกา จำเป็นต้องมีการเตรียมการอย่างดี ควรนำเสนออย่างเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่สับสน และควรจัดข้อมูลทุกอย่างไว้ ให้พร้อมควรเริ่มด้วยการบอกเหตุผลและวัตถุประสงค์กว้าง ๆ แก่ผู้เรียนว่า การเล่นในสถานการณ์ จำลองนี้จะให้อะไรและเหตุใดจึงมาเล่นกัน ต่อไปจึงค่อยให้ภาพรวมของสถานการณ์จำลองทั้งหมด แล้วจึงให้รายละเอียดที่จำเป็น เช่น กติกา บทบาท เมื่อทุกคนเข้าใจพอสมควรแล้ว จึงให้เล่นได้

3) การเลือกบทบาท เมื่อผู้เรียนเข้าใจภาพรวมและกติกาแล้ว ผู้เรียนทุกคนควร ได้รับบทบาทในการเล่น ซึ่งผู้เรียนอาจเป็นผู้เลือกเอง หรือในบางกรณีผู้สอนอาจกำหนดบทบาทให้ ผู้เรียน

4) การเล่นในสถานการณ์จำลอง ในขณะที่ผู้เรียนกำลังเล่นในสถานการณ์จำลอง นั้น ผู้สอนควรติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียนและจดบันทึกข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนเรียนรู้ของผู้เรียน ให้คำปรึกษาตามความจำเป็น รวมทั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ อาจเกิดขึ้น

5) การอภิปราย การอภิปรายควรมุ่งประเด็นไปที่การเรียนรู้ความเป็นจริงว่าในความเป็นจริง สถานการณ์เป็นอย่างไรและอะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนมักได้ เรียนรู้จากการเล่นของตนในสถานการณ์นั้น จึงทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เมื่อได้เรียนรู้ความเป็นจริงแล้วการอภิปรายขยายต่อไปว่า เราควรจะให้สถานการณ์นั้นคงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปเป็น อย่่างไร และจะทำอย่างไร จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้

ยุพิน บุญชูวงศ์ (2556, ออนไลน์) วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีดังนี้

1) ขั้นเตรียม ผู้สอนจัดเตรียมสถานการณ์จำลอง โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของ การสอน แล้วเลือกรูปแบบที่เหมาะสม ตลอดจนเขียนรายละเอียดเนื้อหาและอุปกรณ์ที่ต้องใช้

2) ขั้นดำเนินงาน ผู้สอนอธิบายบทบาท กติกา วิธีการเล่น และวิธีการให้คะแนน แล้วแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อปฏิบัติภารกิจที่กำหนด โดยมีผู้สอนคอยให้ข้อเสนอแนะและดูแลการปฏิบัติใน สถานการณ์จำลองของผู้เรียนด้วยการสังเกต จดบันทึก และให้คะแนนผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3) ขั้นสรุปผล ผู้สอนจะช่วยสรุปผลของสถานการณ์จำลอง โดยวิเคราะห์กระบวนการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนใช้ เปรียบเทียบผลของสถานการณ์จำลองกับโลกแห่งความเป็นจริง หรือเชื่อมโยงกิจกรรมที่ปฏิบัติไปแล้วกับเนื้อหาวิชาที่เรียน

ข้อควรคำนึงของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีดังนี้

1) ถ้าผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างสถานการณ์จำลอง อาจสร้างผิดไป จากจุดมุ่งหมายได้

2) สถานการณ์จำลองที่ยากเกินไปจะทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ

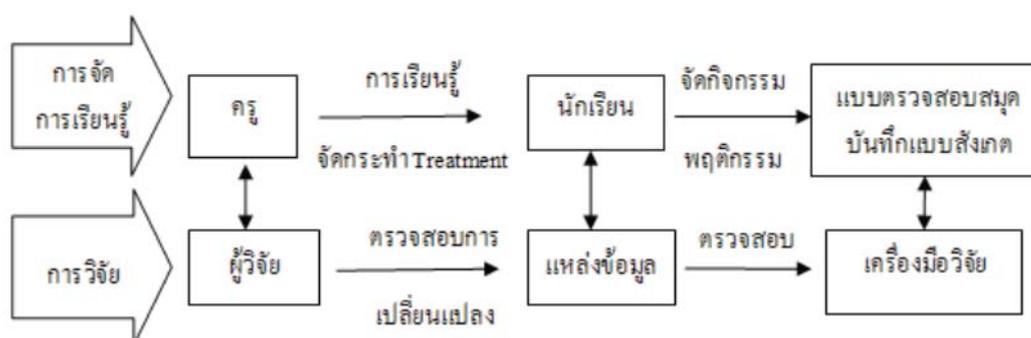
3) เป็นการยากที่จะประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าขั้นตอนวิธีการสอน จะต้องประกอบไปด้วยสิ่ง สำคัญ 3 หลัก ใหญ่ ๆ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งถือเป็นใจความสำคัญของการนำไปใช้กับการพัฒนาการ เขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น และประการสำคัญอีกข้อ สำหรับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการใช้สถานการณ์จำลองนั้นก็คือ ผู้สอนและผู้เรียน โดยผู้เรียนนั้น จะได้เกิดการเรียนรู้จากการสวมบทบาทและเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกกำหนด ส่วนผู้สอนเป็นผู้ทำหน้าที่ เตรียมสถานการณ์ไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นตัวนำทางให้ผู้เรียนได้มีมโนคติ ในการเข้าใจเนื้อหาวิชาจากสถานการณ์ที่ศึกษา ทั้งยังช่วยส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดการตัดสินใจเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากข้อมูลที่ศึกษา และส่งผลไปยังการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) จึงหมายถึงการนำ กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ โดยนำเอากระบวนการวิจัยมาเป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการวิจัยและการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง โดยผู้สอนหรือครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย อันนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน

แนวคิดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ภาพที่ 1: ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้กับการวิจัย

ที่มา : จาก การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน (น. 1-7), โดย ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2547, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทศนา แชมมณี (2548) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้น กระบวนการวิจัย ว่า กระบวนการวิจัย คือ วิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยและผลการวิจัยก็คือผลที่ได้มาจากการดำเนินงาน ดังนั้นแนวทางในการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน จึงประกอบด้วยการใช้ผลการวิจัยและใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน ดังตารางในภาพที่ 2

แนวทางการใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน		
การวิจัย	ครู	ผู้วิจัย
1. ผลการวิจัย	แนว 1	แนว 2
2. กระบวนการวิจัย	แนว 3	แนว 4

ภาพที่ 2: แนวทางการใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน

ที่มา : จาก ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (น. 10), โดย ทศนา แชมมณี, 2550, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แนวทางการใช้การวิจัยในการจัดการเรียนรู้ มี 4 แนวทาง คือ

แนวที่ 1 ครูใช้ผลการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ เช่น นำเนื้อหาที่เป็นผลการวิจัยมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือมาเล่าให้ผู้เรียนฟังเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกจากบทเรียน

แนวที่ 2 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนเป็นคนไปอ่านงานวิจัย ศึกษา ค้นคว้างานวิจัย ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเป็นผู้บริโภคงานวิจัย ซึ่งครูต้องทำหน้าที่เลือกงานวิจัยที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน หรือครูอาจจำเป็นต้องทำหน้าที่ย่อยงานวิจัย “ให้ความหมายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน” หรือไม่

แนวที่ 3 ครูใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้คือครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเข้าไปช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ต้องการ ซึ่งครูสามารถใช้กระบวนการวิจัยครบทุกขั้นตอน หรือใช้บางขั้นตอนตามความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ วัตถุประสงค์และข้อจำกัดที่มี

แนวที่ 4 นักเรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ คือผู้เรียนลงมือวิจัยเอง โดยครูช่วยให้นักเรียน ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ซึ่งเป็น กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทั้งด้านเนื้อหาสาระวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม โดยนำกระบวนการวิจัยมาเป็น ขั้นตอนในการเรียนรู้ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการแสวงหาความรู้ใน รายวิชาการบัญชี อุตสาหกรรม

4. รายวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี ได้กำหนดให้มีวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 จำนวน 3 หน่วยกิต อยู่ในกลุ่มวิชาชีวะเฉพาะ มีรายละเอียดหลักสูตรรายวิชา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, 104)

4.1 จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

- 1) เข้าใจหลักการและกระบวนการปฏิบัติงานบัญชีของกิจกรรมอุตสาหกรรม
- 2) มีทักษะการปฏิบัติงานบัญชีตามขั้นตอนการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินสำหรับกิจการอุตสาหกรรม
- 3) มีกิจนิสัยมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยตรงต่อเวลาและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

4.2 สมรรถนะรายวิชา

- 1) แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับกิจการอุตสาหกรรม
- 2) บันทึกบัญชีสำหรับกิจการอุตสาหกรรมตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3) จัดทำงบการเงินสำหรับกิจการอุตสาหกรรมตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4.3 คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับลักษณะของกิจการอุตสาหกรรม องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต การรับจ่ายวัตถุดิบ การคำนวณค่าแรงงาน ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เงินประกันสังคม ค่าใช้จ่ายการผลิต การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบตามวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดและแบบต่อเนื่อง การบันทึกบัญชีค่าแรงและค่าใช้จ่ายการผลิต การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ กระดาษทำการ รายการปรับปรุง ปิดบัญชี การจัดทำต้นทุนการผลิต และงบการเงิน

5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของความพึงพอใจได้มีผู้ให้ความหมายที่สอดคล้องและแตกต่างกันบางประการ ปันดดา ยอดระบำ (2544, 6) กล่าวถึงความพึงพอใจ ว่าเป็นความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ ที่พอใจหรือประทับใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งที่ได้รับ โดยสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ บุคคลทุกคนมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างและมีความต้องการหลายระดับซึ่งหากได้รับการตอบสนองก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ

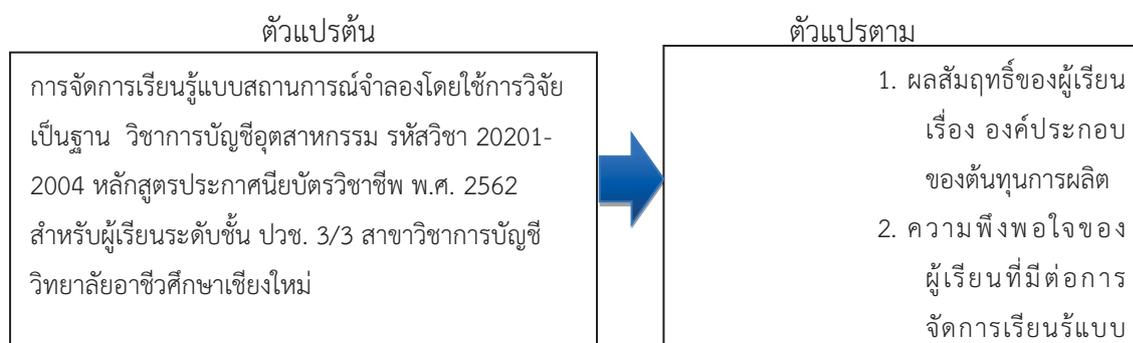
พิชิต บุตรศรีสวย (2546, 11) กล่าวถึงความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกชอบความรักความยินดียอมรับละกรณีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในเชิงบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานทำให้เกิดความกระตือรือร้นมุ่งมั่น มีความคิดสร้างสรรค์และมีกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน จนบรรลุความสำเร็จขององค์กร

พชรพร ยุระยาตร์ (2547, 8) กล่าวถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ โดยทั่วไปครูผู้สอนมักมองว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการเรียน ซึ่งผู้เรียนมีความคาดหวัง เมื่อตนได้พยายามทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายหรือทำงานที่ได้รับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จแล้วย่อมมีความพึงพอใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อเรื่องนั้นนับว่าเป็นการเสริมแรง ให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้ผล ดังนั้นการเสริมแรงจึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกเชื่อมั่นในการทำงานของตนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ

จิตรลดา ภูถาวร (2555, 49) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ในทางบวกและความรู้สึกสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้

อัญชัน เพ็งสุข (2561, 58) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคำว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง ความรู้สึกพอใจในสภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความเจริญงอกงาม มีความกระตือรือร้น มีทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ความพึงพอใจย่อมมีแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ ที่พอใจหรือประทับใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งที่ได้รับ สามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในเชิงบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความกระตือรือร้นมุ่งมั่น มีความคิดสร้างสรรค์และมีกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน การเสริมแรงจึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกเชื่อมั่นในการทำงานของตน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3: กรอบแนวคิดการวิจัย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิจิตรา ทีสุกะ (2556, 147-149) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน วิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน วิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูโดยเป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีขั้นตอนการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ 2) การออกแบบและพัฒนาการนำไปใช้และ 4) การประเมินผล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาชีพครู ปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร 2) แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี ต่อรูปแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอน NPU Model โดยใช้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองคือ 1) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ 2) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และ 3) การตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้ โดยมีสาระการสอน 4 ประเด็น คือ 1) การวางแผนหลักสูตร 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การจัดระบบหลักสูตรและ 4) การประเมินหลักสูตร โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ (E_1) 80.00 และประสิทธิภาพของผลผลิต ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (E_2) 83.56 2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร ก่อนและหลังการทดลอง ใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังทดลองรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน นักศึกษาวิชาชีพครูมี ความรู้หลังสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ 3. ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับสูงมาก 4. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน ส่วนสาระที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือการใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเองรองลงมาคือการส่งเสริมให้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กนกอร พันธุ์โพธิ์โรจน์ (2559, 100) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะการวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เรื่องวิธีการพิสูจน์เบื้องต้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะการวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research – Based Learning: RBL) เรื่อง วิธีการพิสูจน์เบื้องต้นการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/14 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่องวิธีการพิสูจน์เบื้องต้น 2) แบบประเมินทักษะการวิจัย 3) แบบสอบถาม 4) การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เรื่องวิธีการพิสูจน์เบื้องต้น มีทักษะการวิจัย อยู่ในระดับเท่ากับ 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการวิจัยหลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานระดับมาก

หัตถยา ปุงโพธิ์ (2560, 91-93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการวิจัยโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาทักษะการวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐานให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 จำนวน 36 คน ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2558 โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (1) ขั้นตอนกำหนดปัญหา (2) ขั้นตอนวิเคราะห์ปัญหา (3) ขั้นตอนเลือกระเบียบวิธีวิจัย (4) ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลและตีความหมายของข้อมูล และ (5) ขั้นสรุปผลรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 5 แผนใช้เวลา 10 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู แบบบันทึก พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของนักเรียน แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินทักษะการวิจัยท้ายวงจรที่ 1-3 และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลได้แก่แบบวัด ทักษะการวิจัย และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาตีความ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิง ปริมาณโดยนำข้อมูลที่ได้อามาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า 1. การวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน ผลรวมของคะแนนทักษะการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 77.77 ของ คะแนนทั้งหมด ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป 2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐานอยู่ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) โดยค่าเฉลี่ยที่มีคะแนนสูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือด้านการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลา และเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก

พวงผกา ปวีณบำเพ็ญ (2560, 62-71) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เป็นเทคนิคหนึ่งในการสอนเชิงสร้างสรรค์ ถือเป็นหัวใจสำคัญของบัณฑิตศึกษาเพราะส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 รวมถึงสนับสนุนแนวคิดของการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญ

กับการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะ กระบวนการคิด ทักษะการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาอีกด้วย อีกทั้งเป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ที่ผู้เรียนจะได้พัฒนาและสร้างขึ้นในตัวเอง อันจะนำไปสู่คุณภาพของบัณฑิตที่พร้อมสำหรับสังคมฐานความรู้ต่อไปในอนาคต การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง และมีความหมายต่อตนเอง

อุดมพร เปตานนท์ (2563, 22-24) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดแสดงสินค้า โดยใช้การเรียนรู้โครงการเป็นฐาน (Project-based Learning : PBL) ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพาณิชย์การ ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้การเรียนรู้โครงการเป็นฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้การเรียนรู้โครงการเป็นฐานในรายวิชาการจัดแสดงสินค้า ทำให้นักศึกษาทักษะการจัดแสดงสินค้าสูงขึ้น และมีขนาดอิทธิพล (effect size) Cohen's d เท่ากับ 3.38 แสดงว่าการเรียนโดยใช้การเรียนรู้โครงการเป็นฐาน กับนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพาณิชย์การให้ผลในระดับมาก

อุไรรัตน์ ยามาเรียง (2560, 50) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน รายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอนอิสลามศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา 2559 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแผนการจัดการเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้น พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานในระดับมาก

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่าง** คือนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม มีจำนวนทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้แก่ ปวช. 3/1 ปวช. 3/2 และ ปวช. 3/3 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 จำนวน 19 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning: RBL) การจัดการเรียนการสอนแนวที่ 3 ผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในการสอน คือ ผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในการสอน โดยเฉพาะสัปดาห์ที่ 2 - 4 เรื่อง องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต ซึ่งครูผู้สอน

และนักเรียนดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพมากที่สุด ในรายวิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201 – 2004 โดยจะต้องกำหนดบทบาทและวิธีการดังต่อไปนี้คือ

- 1) ผู้สอนจัดการเรียนการสอนผ่านสถานการณ์จำลอง
- 2) ผู้สอนกำหนดประเด็นปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาที่ผู้สอนกำหนดให้
- 3) ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาที่ผู้สอนกำหนดประเด็นปัญหาในขั้นตอนที่ 2 ประกอบด้วย

- (1) ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน คือ ผู้เรียนคาดคะเนคำตอบของปัญหาล่วงหน้า
- (2) ผู้เรียนทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทดสอบหรือพิสูจน์สมมติฐาน
- (3) ผู้เรียนทำการวิเคราะห์ข้อมูล
- (4) ผู้เรียนทำการสรุปผล
- (5) ผู้เรียนนำเสนอข้อมูล

2) แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียนเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต ดังนี้ 1) ความหมายของต้นทุนการผลิต 2) ระบุประเภทต้นทุนการผลิต 3) องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต แบบสอบถามความพึงพอใจการจัดการเรียน การวิจัยโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เรื่ององค์ประกอบของต้นทุนการผลิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชนิดแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียน ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เกี่ยวกับการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาการบัญชีอุตสาหกรรมเรื่อง องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต ลักษณะ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลิเคอร์ท (Likert's Rating Scales) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (RBL) (Likert, 1967, 90-95) ในรายวิชาการบัญชีอุตสาหกรรมเรื่อง องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต ลักษณะ แบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (RBL) เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการศึกษา
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือและสรุปแบบสอบถามเกี่ยวกับเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (RBL)
- 3) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำถามนิยามศัพท์ (index of items objective congruence: IOC) เมื่อนำมาหาค่า IOC โดยมีรายละเอียดดังนี้

+1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับแบบสอบถามความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับแบบสอบถามความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

-1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับแบบสอบถามความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร นักเรียนชั้น ปวช. 3/1 และ 3/2 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 30 คน

5) ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดทำแผนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เฉพาะที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ RBL

2) กำหนดกลยุทธ์ เทคนิคการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ผลิตสื่อการสอน และจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างที่จัดการเรียนการสอนใช้การวิจัยเป็นฐาน

3) ทำการทดสอบก่อนเรียน

4) ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดย ผู้สอนกำหนดประเด็นปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาที่ผู้สอนกำหนดให้

5) ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาที่ผู้สอนกำหนดประเด็นปัญหาตามขั้นตอน

6) ทำการทดสอบหลังเรียน

7) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้คือ

1) ความถี่และค่าร้อยละ

- 2) ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC
- 4) ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ
- 5) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
- 6) ค่าสถิติ t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 (n =19)

การทดสอบ	\bar{x}	S.D.	\bar{D}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	3.53	1.26	4.63	0.83	24.30*	.05
หลังเรียน	8.16	1.12				

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 คะแนน และ 8.16 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ นำเสนอผลการศึกษาลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	0	0.00
หญิง	19	100.00
รวม	19	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ (n = 19 คน)

ความพึงพอใจของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.47	0.52	มาก
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.58	0.59	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	4.45	0.52	มาก
รวม	4.48	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D = 0.59) รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D = 0.52) และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง โดยใช้การวิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D = 0.52)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต ของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 คะแนน และ 8.16 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นจัดประสบการณ์ที่จะสนับสนุนและช่วยให้แก่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน มีพื้นฐานมาจากกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ คอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ที่เน้นว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคล บุคคลเป็นผู้สร้างความรู้ (Construct) การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่บุคคลสร้างขึ้นด้วยตนเองเกิดจากการสัมพันธ์ของสิ่งที่พบเห็น รวมกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม บุคคลจะเรียนรู้ได้โดยการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ผ่านกระบวนการโครงสร้างทางสติปัญญา และบูรณาการระหว่างความรู้เดิมที่มีอยู่ก่อนกับประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ทำให้เกิดการคิดด้วยตนเอง นอกจากนี้ อมรวิชช์ นาครทรรพ (2547, 38) โดยแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สำคัญคือทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) โดยเพียเจต์เชื่อว่าการที่บุคคล มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่แรกเกิดจะมีผลทำให้ระดับสติปัญญาของบุคคลนั้น พัฒนาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในด้านการเรียนรู้ของบุคคล เพียเจต์ มีความเชื่อว่าการที่บุคคลมีพัฒนาการทางสติปัญญาช้าเร็วแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ด้านประสบการณ์ (Experience) เพียเจต์ เชื่อว่าการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทำให้ เกิดการสั่งสมของประสบการณ์ในบุคคลนั้นๆ เพียเจต์ ได้แบ่งประสบการณ์ของบุคคลออกเป็น 2 ประเภท คือประสบการณ์ที่เนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการคิดหาเหตุผลทางคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical) จากแนวคิดของเพียเจต์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน สุมาลี กาญจนชาติ (2543, 27) ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนจึง ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานได้นำแนวความคิดคอนสตรัคติวิซึม มาประยุกต์ใช้ในขั้นที่ 2 ขั้นคิดค้นวิธีการหาคำตอบซึ่ง นักเรียนจะต้องรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนสนใจ ทำการศึกษา ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองสืบค้นข้อมูล ซึ่งนักเรียนจะสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนแนวความคิด ซึ่งนักเรียน ลงมือศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ ในขั้นที่ 5 ขึ้นสรุปแนวความคิดและค้นพบคำตอบ ซึ่งนักเรียนสรุปประเด็นผล การศึกษาโดยให้เหตุผลประกอบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ อารุง จันทวานิช (2547, 8-10) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐานด้านประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยผู้เรียนได้รับการพัฒนาเกิด ทักษะการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้ทฤษฎี แนวคิด หลักการ และข้อค้นพบที่มีความหมายมี ความเที่ยงตรง รู้จักวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา เก็บ รวบรวมข้อมูล สรุปผล นำ ผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ ผู้เรียนมีโอกาสได้รับการพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Skills) ทักษะ การแก้ปัญหา (Problem Solving and Resolution Skills) ทักษะการบริหารจัดการเวลา (Time Management Skills) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) ทักษะประมวลผล (Compute Skills) และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning Skills)

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็น ฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับ ผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดการเรียนรู้ที่นักเรียน ไม่ได้นั่งเรียนอยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว นักเรียนได้มีโอกาสออกไปแสวงหาความรู้ด้วยตนเองภายนอก ห้องเรียน ได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ตีระหว่างเพื่อนโดยครูจะคอยให้ความ ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาด้านการวางแผนการลงมือปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และ คอยช่วยเสริมแรงเพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการทำงานแก่นักเรียน และลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ ได้รับ โดยมีความคิดเห็นว่า นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ เพราะนักเรียนได้เข้าใจถึงการเรียนรู้ว่าไม่ได้มีขอบเขตจำกัดเพียงแคภายในห้องเรียน การเรียนรู้สามารถเกิด ได้ทุกที่และทุกเวลา แม้กระทั่งในชุมชนของนักเรียนก็มีความรู้และประสบการณ์ทักษะชีวิตที่นักเรียนสามารถ เรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สลาวิน (Slavin 1990, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2547, 1) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมด้วยความคิดของตนเอง หรือมีส่วนร่วมใน ความคิดของกลุ่มจนบรรลุผลสำเร็จ ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้น ภูมิใจในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบ ของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีของตนเองกับผู้อื่น สร้าง ความมั่นใจและ ตระหนักในคุณค่าของตนเองมากขึ้นและยังสอดคล้องกับ คาริน และซันส์ (Carin and Sund 1980, อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ 2544, 58-59) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ค้นพบ องค์ความรู้และผู้เรียนได้กำหนดปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระเต็มที่ในการศึกษาเรียนรู้ตามความสนใจเป็นรูปแบบ ที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สถาบัน พัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2551, 239) ที่กล่าวไว้ ดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้น พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ผู้เรียนต้องตอบให้ได้ว่าจะเรียนรู้อะไร มีลักษณะเป็นอย่างไร พฤติกรรมจะ เปลี่ยนเป็นเช่นไร เรียนรู้แล้วผู้เรียนควรมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และพฤติกรรมที่คาดหวัง 2) ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ร่วมกับกลุ่ม ทำงานกลุ่ม รู้จักรับและให้ตาม

กระบวนการกลุ่ม 3) ยึดหลักการคิดและหลักการการช่วงเหลือตนเอง ให้การจัดการเรียนรู้ภายใต้หลักการคือ ความรู้ทั้งมวลเกิดกับผู้ปฏิบัติ 4) ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ จัดกิจกรรมให้เกิด ภาวะปฏิบัติ หรือลงมือทำให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดผลงานในสภาพจริง จะทำให้สามารถวัดและตรวจสอบได้ อย่างเป็นรูปธรรม คือ กระบวนการ (Process) ต้องควบคู่ไปกับผลงาน (Product) และ 5) ควรเน้นความรู้ที่ สอดคล้องกับความเป็นจริงเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ภายใต้หลักการว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

สรุป

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการ บัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการจัดการ เรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัย อาชีวศึกษาเชียงใหม่ และเพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้แบบ สถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำนวน 19 คน ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ แบบสถานการณ์จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิชาการบัญชีอุตสาหกรรม รหัสวิชา 20201-2004 หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 สำหรับผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่ การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 คะแนน และ 8.16 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนน สอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนระดับชั้น ปวช. 3/3 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เกิดความพึงพอใจในระดับมากในการจัดการเรียนการสอน โดยมีข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้ (เชิงนโยบาย เชิงวิชาการ เชิงปฏิบัติ)

1. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถศึกษาแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และศึกษาจากแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย

2. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน มีกระบวนการที่ชัดเจน ในการปฏิบัติงาน

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการจัดการเรียนการสอนรู้แบบสถานการณ์ จำลองโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาอื่นๆ ในสาขาวิชาการบัญชี ระดับชั้น ปวช. 1 และ ปวช. 2

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านกระบวนการวิจัย โดยการจัดการเรียนรู้โดย ใช้วิจัย เป็นฐาน กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น แบบโครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) และการ จัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning)

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร พันธุ์โพธิ์โรจน์. (2559). การศึกษาทักษะการวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เรื่องวิธีการพิสูจน์เบื้องต้น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี]. คลังข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. <http://www.esanpedia.oar.ubu.ac.th/e-research/?q=node/1460>
- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). การศึกษาที่มีวิจัยเป็นฐาน. ปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสวันสถาปนาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตรลดา ภูถาวร. (2555). การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำโดยใช้เทคนิค จิกซอร์ 2 ร่วมกับเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย].
- จิรภา นุชทองม่วง. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง การหาพื้นที่โดยใช้กระดาษตะปู ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสว่างวิทยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- จิระประภา คำภาเกะ. (2563). การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริซึมและทรงกระบอก โดยใช้ เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับเกมคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ทิตนา แคมมณี. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2562). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ปนัดดา ยอดระบำ. (2544). ความพึงพอใจในวิธีการเรียนการสอนงานเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=35347>
- พชรพร ยุระยาตร์. (2547). ความพึงพอใจในการเรียนรู้ (Learning Satisfaction). สารศึกษาศาสตร์, 5(1), 8.
- พิจิตร ธิสุกะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository. http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis/showthesis_th.asp?id=0000009790

- พิชิต บุตรศรีสว. (2546). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเขต
การศึกษา 9 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันราชภัฏเลย]. ThaiLIS.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=2156
- พิชิต ฤทธิจรรย์. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เข้าท์ ออฟ เคอร์
มิสท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 1.
กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2547). หลักการสอนแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Teaching) ใน
ระดับอุดมศึกษา. ใน การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน (น. 1-7). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พวงผกา ปวีณบำเพ็ญ. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน. ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
, 1(2), 62-71. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/view/166369>
- ยุพิน บุญชูวงศ์. (2556). การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง(Simulation). ข่าวสารวิชาการหน่วย ทะเบียน
และพัฒนาวิชาการ งานบริการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา คณะ 52 เกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำเดือนเมษายน 2556. [http://www.myfirstbrain.com/teacher
_view.aspx?ID=88620](http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=88620)
- ลดาวัลย์ แยมครวญ. (2559). การออกแบบและพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี].
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2547). เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- วิมลธนา หงษ์พานิช. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ วิชาวิทยาศาสตร์
พื้นฐาน 2 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีม สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์].
- สุมาลี กาญจนชาติรี. (2543). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซิม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2562 ประเภท
วิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี. [https://bsq.vec.go.th/Portals/9/Course/20/2562
/20200/20201v4.pdf](https://bsq.vec.go.th/Portals/9/Course/20/2562/20200/20201v4.pdf)
- หัตถยา ปู่โพธิ์. (2559). การพัฒนาทักษะการวิจัยโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. ThaiLIS.

https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=92&ReclD=51794&obj_id=616875&howmenu=no

- อมรวิซซ์ นาคทรพรพ. (2547). เรียนรู้คู่วิจัย: กรณีการสอนด้วยกระบวนการวิจัยภาคสนามวิชาการศึกษากับสังคม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ใน *การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน* (น. 38-58). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชัน เพ็งสุข. (2561). *การพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการคิด ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. ลพบุรี: วิทยาลัยนาฏศิลป์ ลพบุรี.
- อุดมพร เปตานนท์. (2563). *การพัฒนาทักษะการจัดแสดงสินค้า โดยใช้การเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning : PBL) ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ.
- อุไรรัตน์ ยามาเรียง. (2560). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน รายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอนอิสลามศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลาม ศึกษา 2559* (รายงานการวิจัย). ยะลา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อำรุง นันทวานิช. (2548). ปาฐกถาพิเศษ เรื่องนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. ใน *การเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้* (น. 1-11). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา
Guidelines for the Development of Desirable Characteristics of Youth
Entrepreneurs in the Educational Context

พิชารวรรณ ยงค์กมล^{1*}, พัชรา เอี่ยมเจริญ^{2**}
Pichawan Yongkamol^{1*}, Patchara Eamcharoen²

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ) สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ประเทศไทย

¹ Master of Education (Entrepreneurship Education) Program, Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University
50 Ngam Wong Wan Rd., Chatuchak, Bangkok, 10900, Thailand

² สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ประเทศไทย

² Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University
50 Ngam Wong Wan Rd., Chatuchak, Bangkok, 10900, Thailand

รับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2566

ปรับปรุงบทความ: 12 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 25 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ 2) ศึกษาสภาพคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการและ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากแหล่งข้อมูลที่เป็นวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

อีเมล: p.nanasnoopy@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

บทความวิชาการ และหนังสือ จำนวนทั้งหมด 77 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการจากการสังเคราะห์เอกสาร 17 ฉบับ พบว่า ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ และด้านการทำงานเชิงรุก 2) สภาพการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการพบว่า มี 5 ด้าน ดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ และด้านการทำงานเชิงรุก 3) แนวทางการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาจากการสังเคราะห์เอกสาร 30 ฉบับ พบว่า มี 5 ด้าน โดยด้านความคิดสร้างสรรค์มี 5 ข้อย่อย ความสามารถทางนวัตกรรมมี 4 ข้อย่อย ความกล้าเสี่ยงมี 4 ข้อย่อย ความต้องการประสบความสำเร็จมี 4 ข้อย่อย และการทำงานเชิงรุกมี 4 ข้อย่อย รวมทั้งหมด 21 ข้อย่อยความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x}=4.48$, S.D.=0.55) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาคูณลักษณะความต้องการประสบความสำเร็จและการทำงานเชิงรุก ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.52; $\bar{x}=4.58$, S.D.=0.52) รองลงมา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาคูณลักษณะความสามารถทางนวัตกรรม ($\bar{x}=50$, S.D.=43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาคูณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.85) ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ที่เหมาะสมคือการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในสถานศึกษา การให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดค้นและสร้างสรรค์ นวัตกรรม การเสริมสร้างความสามารถทางนวัตกรรม การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้วางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ และจัดกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ตนเอง

คำสำคัญ

แนวทางการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้ประกอบการวัยเยาว์ บริบทการศึกษา

Abstract

The purposes of this research article are as follows – 1) To study the desirable characteristics of entrepreneurs, 2) To study the conditions of desirable characteristics of entrepreneurs, and 3) To suggest means for developing desirable characteristics of young entrepreneurs in educational context. In this research, the researcher has employed documentary research, which is a qualitative research method, from different sources, which include 77 topics from theses, research articles, academic articles, and books, altogether. The result is demonstrated as follows – 1) Having synthesized 17 documents, it was found out that the desirable characteristics of entrepreneurs consist of 5 aspects, which include creativity aspect, innovativeness aspect, enterprise aspect, aspiration for success aspect, and

proactive working style aspect, 2) The conditions of developing desirable characteristics of entrepreneurs are found to include 5 aspects, which include creativity, innovativeness, enterprise, aspiration for success, and proactive working style. 3) Means for developing desirable characteristics of young entrepreneurs in educational context, from synthesizing 30 documents, consists of 5 aspects – 5 items for creativity, 4 items for innovativeness, 4 items for enterprise, 4 items for aspiration for success, and the other 4 items for proactive working style – all summed up to 21 items in total. The suitability of means for development is highly suitable as a whole ($\bar{x}=4.48$, S.D.=0.55). The aspects with the highest average score are the characteristics-developing means for aspiration for success and proactive working style ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.52; $\bar{x}=4.58$, S.D.=0.52) The aspect with the second highest score is the characteristics-developing means for innovativeness ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.43). The aspect with the lowest average score is the characteristics-developing means for creativity ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.85). The research result can be concluded that the suitable way for the development of desirable characteristics of youth entrepreneurs is arranging various kinds of activities in the institute, allowing the learners to practice inventing and creating innovations, fostering innovational ability, designing learning methods that encourage the learners to plan, arranging learning activities that allow the learners to realize the importance of entrepreneurship, and arranging activities emphasizing self-analysis.

Keywords

Guidelines, Desirable Characteristics, Youth Entrepreneurs, Educational Context

บทนำ

ความสำเร็จในธุรกิจย่อมเกิดจากผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นผู้วางแผน บริหารจัดการ และผลักดันธุรกิจให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ รวมทั้งเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ต่างๆ ให้พัฒนาเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ตนดำเนินอยู่ (Coulter, 2003, 75) ซึ่งผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักจะมีคุณลักษณะสำคัญบางประการที่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ เพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการคือ ลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นของผู้ประกอบการแต่ละคนที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของผู้ประกอบการคนนั้น ๆ (สุธาสินี โพธิ์พันธ์, 2558, 39) ที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการสู่ความสำเร็จในการประกอบการ (ธาดาธิเบศร์ ภูทอง และ พรญาณี หิรัญศุภโชติ, 2562, 387) อีกทั้งยังเป็นคุณสมบัติจำเป็นพื้นฐานสำหรับผู้ที่จะประกอบการอีกด้วย ส่งผลให้คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันสามารถทำให้ผู้ประกอบการคน

หนึ่งประสบความสำเร็จในขณะที่อีกคนหนึ่งที่ไม่มีคุณลักษณะนั้นๆ ต้องประสบความล้มเหลว หรือประสบความสำเร็จน้อยกว่าได้ (सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล และ นันทนา ชาวศิริกุลชล, 2560, 3)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในธุรกิจ โดยผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจมักเป็นผู้ที่มีลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นด้านความอดทนสูง ใฝ่รู้ อยู่เสมอและตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังเป็นคนที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทำให้ธุรกิจมีทิศทางที่ชัดเจน ไม่เดินทางออกนอกกลุ่มช่องทาง สามารถมุ่งไปสู่อนาคตด้วยเป้าหมายที่วางไว้ (ชนัญญา สุขสมวัฒน์ และคณะ, 2563, 7) นอกจากนี้ ยังมีความคิดสร้างสรรค์ในการริเริ่มดำเนินธุรกิจใหม่ มีการผลิตสินค้าใหม่รวมถึงกระบวนการดำเนินธุรกิจ การตลาดและการจัดการองค์การด้วยกระบวนการใหม่ ๆ มีความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงอันเกิดจากการขาดทุนหรือความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจ สามารถหาแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับสังคมทั่วไป และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ของธุรกิจให้มีความเหมาะสม รวมถึงความมุ่งมั่นให้เกิดการพัฒนาขององค์กรธุรกิจไปอยู่ในระดับสูงสุด (Hatten, 2006, 32)

อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยของ Cumming & Worley (2008, 32) กลับพบว่า ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถนำพาธุรกิจอยู่รอดได้เพียงร้อยละ 20 เท่านั้น หลายองค์การจึงต้องเริ่มให้ความสนใจเบื้องหลังความล้มเหลวหรือความสำเร็จด้านคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่สนใจเริ่มทำธุรกิจตั้งแต่วัยเยาว์ก็สามารถบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้ได้ตั้งแต่วัยเรียนเพราะการสอนความเป็นผู้ประกอบการนั้นสามารถสอนได้ในทุกช่วงวัย (Lackeus, 2015, 98) แต่การจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ตั้งแต่วัยเรียนได้นั้น สิ่งสำคัญที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์คือ ระบบการจัดการศึกษาที่ช่วยหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านแนวทางการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนวัยเยาว์ หากระบบการจัดการศึกษาไม่ช่วยส่งเสริม ก็เป็นการยากที่ผู้ประกอบการวัยเยาว์จะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจ หากมีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมย่อมช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างตรงจุดและตอบโจทย์ในการช่วยเสริมสร้างผู้ประกอบการวัยเยาว์สู่ความสำเร็จในการประกอบกิจการในอนาคต รวมทั้งยังสามารถช่วยแก้ปัญหาการว่างงานในเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้กับประเทศได้อีกด้วย (Holienka, 2014, 41-50)

จากความสำคัญของปัญหา ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้ประกอบการวัยเยาว์ที่สนใจทำธุรกิจตั้งแต่วัยเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะสำคัญเหล่านี้ตั้งแต่อายุยังน้อยในบริบทการศึกษาและยังอยู่ในวัยเรียนเพื่อให้ความพร้อมที่จะไปประกอบธุรกิจในอนาคตได้อย่างมั่นใจมากยิ่งขึ้น สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในภายภาคหน้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ
2. เพื่อศึกษาสภาพคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในบริบทการศึกษา

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศตาม บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการแต่ละประเภท เช่น ผู้ผลิตสินค้า ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจในการเพิ่มมูลค่าทั้งภาคการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริการต่าง ๆ รวมทั้งโรงงานขนาดเล็กซึ่งเป็นหน่วยธุรกิจที่ช่วยเสริมช่องว่างของธุรกิจ ขนาดใหญ่หรือผลผลิตทางอุตสาหกรรมส่งให้กับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ด้วย (สมคิด บางโม, 2555, 5) ดังนั้นธุรกิจที่ต้องการประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีผู้ประกอบที่มีคุณลักษณะของการ เป็นผู้ประกอบการที่เชื่อมโยงถึงการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่ได้วางไว้โดยทั่วไปแล้วคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการมัก พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการเผชิญกับความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องมีความพยายามในการพัฒนา และค้นหาวิธีการในการประกอบธุรกิจของตนเองให้ประสบความสำเร็จ (Harms, 2009, 432) คุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการมีหลากหลาย ครอบคลุมตั้งแต่ การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativeness) ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ (Stability and Learning Orientation) ความสามารถในการบริหารงานทั่วไป (General Management) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ความต้องการประสบความสำเร็จ (Achievement) ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (Relationship) จนไปถึงการดำเนินงานเชิงรุก (Proactive Management)

2. สภาพคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในบริบทการศึกษา

ผู้ประกอบการยังขาดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ทั้ง ๆ ที่คุณลักษณะนี้ถือเป็นหัวใจหลักของผู้ประกอบการและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ (ทิปดี ทัททกรณ์ และ ประสพชัย พสุนนท์, 2562, 108) ผู้ประกอบการไม่สามารถสร้างความแปลกใหม่และแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ของตัวเอง รวมทั้งต่อยอดหรือยกระดับนวัตกรรมที่มี (สุธีรา อะทะวงษา, 2556, 75)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการในบริบทการศึกษา

การพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการเพื่อความสำเร็จของธุรกิจนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ประกอบการควรเรียนรู้และฝึกอบรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงคุณลักษณะดังกล่าวเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรของตนโดยคุณลักษณะดังกล่าวคือ สิ่งที่ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จส่วนมากมีอยู่ร่วมกัน (สุพจน์ มัสยามาศ และ ศักดิ์ระเกียรติ วรรณณะปริญญา, 2563, 65) โดยการศึกษาเพื่อการเป็นผู้ประกอบการมีวัตถุประสงค์ไม่เพียงแต่สอนให้ทำธุรกิจ แต่เป็นการสอน ทักษะที่จำเป็นพื้นฐานในการเตรียมเป็นผู้ประกอบการ และเป็นนักธุรกิจ จำเป็นพื้นฐานสำหรับการ ทำงานเพื่อสร้างรายได้ และการดำเนินชีวิต (Arogundade, 2011, 27)

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพแบบการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการศึกษและวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) วิทยานิพนธ์ 2) บทความวิจัย 3) บทความวิชาการ และ 4) หนังสือ ได้แก่ 1) วิทยานิพนธ์ จำนวน 78 ฉบับ 2) บทความวิจัย จำนวน 87 ฉบับ 3) บทความวิชาการ จำนวน 15 ฉบับ 4) หนังสือ จำนวน 8 ฉบับ รวมทั้งหมดจำนวน 185 ฉบับ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แหล่งข้อมูลที่อยู่ในระยะเวลาย้อนหลัง 25 ปีคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2565 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ สภาพการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์และเกี่ยวข้องกับบริบทการศึกษา

โดยเอกสารที่สอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือกและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่ 1) วิทยานิพนธ์ จำนวน 28 ฉบับ 2) บทความวิจัย จำนวน 37 ฉบับ 3) บทความวิชาการ จำนวน 4 ฉบับ 4) หนังสือ จำนวน 8 ฉบับ รวมทั้งหมดจำนวน 77 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาและ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์บริบทการศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด จำนวน 21 ข้อ นำเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการและหนังสือด้วยแบบวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา

2) ผู้วิจัยจัดทำเอกสารขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของ

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา

4) ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์แบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการ และหนังสือที่เกี่ยวข้องด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) การวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

โดยแบบประเมินความเหมาะสมประกอบไปด้วยเกณฑ์การให้คะแนน 1-5 คะแนน โดยเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนมีดังนี้

ระดับ 5	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการสามารถระบุคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย และ หนังสือ จำนวนรวมทั้งสิ้น 17 ฉบับ สังเคราะห์ได้ 5 คุณลักษณะ ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ และด้านการงานเชิงรุก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ และใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิมในการแก้ไขปัญหา

ด้านความสามารถทางนวัตกรรม คือ ความสามารถในการนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ ที่ได้จากการทดลองหรือจากประสบการณ์ในการบุกเบิก คิดค้น และริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์

ความกล้าเสี่ยง คือ ความสามารถในการตัดสินใจที่จะยอมรับความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอน ความไม่ครบถ้วนและโอกาสที่จะไม่สำเร็จ แต่ยังคงมีแรงขับเคลื่อนในการทำงานให้บรรลุผล โดยนำบทเรียน จากความสำเร็จหรือความล้มเหลวมาประกอบการตัดสินใจ

ความต้องการประสบความสำเร็จ คือ ความสามารถในการจูงใจตัวเองให้ทำงานท้าทายด้วยความ รับผิดชอบ ความอดทน ความมุ่งมั่นและความรู้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

การทำงานเชิงรุก คือ ความสามารถในการวางแผนการทำงานล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความ มุ่งมั่น ความพยายามและความรอบคอบเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับโอกาสและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น

2. ผลวิเคราะห์สภาพการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบท การศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพของการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา จำนวน 30 ฉบับตามประเภทของแหล่งข้อมูลดังนี้คือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 15 ฉบับ บทความวิจัย 13 ฉบับ และบทความวิชาการ 2 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้ประกอบการยังขาดคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ที่จะปรับตัวหรือต่อ ยอดให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง หรือมีแต่ไม่สามารถแปลงความคิดสร้างสรรค์สู่การกระทำ รวมทั้งได้รับ ผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ ส่งผลให้ไม่สามารถทำตามความคิดสร้างสรรค์นั้นได้อย่างเต็มที่

ด้านความสามารถทางนวัตกรรม ผู้ประกอบการไม่สามารถสร้างความแปลกใหม่และแตกต่าง ไม่ มีแนวคิดด้านนวัตกรรมที่จำเป็น ขาดทั้งความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านเทคโนโลยี รวมถึงต้องเผชิญหน้ากับ การปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ด้านความกล้าเสี่ยง ผู้ประกอบการเผชิญหน้ากับสภาวะความเสี่ยงหลากหลายรูปแบบที่ในบาง ธุรกิจก็ไม่สามารถคาดการณ์ได้ หรือมีการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการบางคนแม้มองไม่เห็น หนทางอื่นนอกจากยินดีที่จะเสี่ยง ในขณะที่บางคนไม่กล้าเสี่ยงเพราะกลัวธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จ

ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ ผู้ประกอบการยังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่มีความตั้งใจ จริงในการประกอบธุรกิจ ขาดจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการที่จะมุ่งมั่นและฟันฝ่าในการทำธุรกิจ

ด้านการทำงานเชิงรุก ผู้ประกอบการไม่วางแผนธุรกิจในระยะยาว ขาดความรู้ความเข้าใจในการ จัดการหรือการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ขาดการเตรียมการรับมือและควบคุมล่วงหน้ากับสถานการณ์ที่ไม่ คาดฝัน

3. ผลวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา

แนวทางการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษามีข้อมูล เกี่ยวข้องจำนวน 30 ฉบับ โดยสามารถจำแนกตามประเภทของแหล่งข้อมูลได้ดังนี้คือ ข้อมูลที่มาจาก

วิทยานิพนธ์จำนวน 11 ฉบับ บทความวิจัยจำนวน 17 ฉบับ และบทความวิชาการจำนวน 2 ฉบับ โดยมีทั้งหมด 5 แนวทาง 21 ข้อย่อย และนำไปตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับความ เหมาะสม
1. ด้านความคิดสร้างสรรค์			
1.1 การกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์จากประสบการณ์จริง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อบ่มเพาะคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์	4.33	0.58	มาก
1.2 การจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถเลือกเรียนได้ตามความชอบภายใต้สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และปรับเปลี่ยนหลักสูตรไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา	4.67	0.58	มากที่สุด
1.3 การให้องค์ความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่วัยเยาว์ในทุกระดับชั้นการศึกษาเพื่อให้สามารถแปลงความคิดสร้างสรรค์ลงสู่การกระทำได้	3.67	0.58	มาก
1.4 การส่งเสริมให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำตามความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่	4.00	1.00	มาก
1.5 การจัดกิจกรรมที่หลากหลายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มพูนศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ เช่น การฝึกอบรม การบรรยายพิเศษ การฝึกงาน โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถานประกอบการ โครงการพี่บ่มอง ค่ายพัฒนาอาชีพ และการใช้กรณีศึกษา เป็นต้น	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	4.33	0.50	มาก
2. ด้านความสามารถทางนวัตกรรม			
2.1 การพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ตามต้นแบบผู้ประกอบการที่โดดเด่นด้านนวัตกรรมเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของความสามารถทางนวัตกรรมให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี	4.33	0.58	มาก

ตารางที่ 1

ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับความ เหมาะสม
2.2. การให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดค้นและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการเรียนการสอนด้าน วิชาชีพหรือความสนใจส่วนบุคคลของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มี ความแปลกและแตกต่าง รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาต่อยอดเป็น นวัตกรรมในเชิงพาณิชย์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำธุรกิจและสร้างรายได้ ระหว่างเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3 การเสริมสร้างความสามารถทางนวัตกรรมตลอดทั้งหลักสูตรของสถานศึกษา โดย มุ่งเน้นภาคปฏิบัติและฝึกฝนให้ผู้เรียนคิดค้นวิจัยและดำเนินโครงการทางธุรกิจที่ มุ่งเน้นการพัฒนาวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม และส่งเสริมการตลาด	4.67	0.58	มากที่สุด
2.4 การส่งเสริมให้ผู้เรียนที่สนใจจะเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงข้อมูล องค์กร ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัย รวมทั้งการพัฒนาในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการประกอบ ธุรกิจเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่แปลกใหม่ แตกต่าง คุณภาพได้มาตรฐานและ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้ดียิ่งขึ้น	4.33	1.15	มาก
ภาพรวม	4.50	0.43	มาก
3. ด้านความกล้าเสี่ยง			
3.1 การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้วางแผน ใช้ภาวะผู้นำ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น มอบหมายงานให้ผู้เรียนดำเนินธุรกิจจริงตาม แผนธุรกิจที่สร้างขึ้นมา โดยผู้เรียนจะต้องเป็นคนวางแผน บริหารงานและจัดการ ความเสี่ยงด้วยตนเอง เป็นต้น เพื่อฝึกคาดการณ์การทำธุรกิจและเสริมสร้างความ มั่นใจในการดำเนินธุรกิจสู่ความสำเร็จ	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกไปร่วมทำกิจกรรมนอกโรงเรียน เช่น การเข้าค่าย การฝึกอบรม การแข่งขันประกวดแผนธุรกิจ กิจกรรมบอร์ดเกมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เป็นต้น เพื่อหาประสบการณ์ในการทำธุรกิจจริงจากบริบทภายนอกสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมรับมือก่อนเริ่มทำธุรกิจจริง	4.33	1.15	มาก
3.3 การจัดแผนการเรียนรู้ในลักษณะของโมดูล (Module) อย่างเป็นลำดับขั้นตอนโดย แบ่งออกเป็น 4 โมดูลหลัก คือ 1) การตรวจสอบประสบการณ์ทางธุรกิจ 2) การ วางแผนธุรกิจ 3) การดำเนินธุรกิจ และ 4) การประเมินผลและต่อยอดธุรกิจสู่ ความสำเร็จ เพื่อเรียนรู้ความเสี่ยงรูปแบบต่างๆ ในแต่ละโมดูล	4.33	1.15	มาก

ตารางที่ 1

ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับความ เหมาะสม
3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านการฝึกปฏิบัติและศึกษาจากกรณีตัวอย่างประกอบหรือสถานการณ์ที่น่าสนใจที่ไม่เคยประสบพบเจอมาก่อน และเกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรงเพื่อค้นหาคำตอบการอยู่ให้รอดในธุรกิจ	4.33	0.58	มาก
ภาพรวม	4.42	0.80	มาก
4. ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ			
4.1 การสอดแทรกเนื้อหาศาสตร์ความเป็นผู้ประกอบการไว้ในระบบการศึกษาทุกระดับและระดับชั้นเพื่อสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการและเสริมสร้างความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจสู่ความสำเร็จ	4.33	1.15	มาก
4.2 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนและกระบวนการทำงานของผู้ประกอบการที่เก่งด้านต่าง ๆ และประสบความสำเร็จในธุรกิจเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากความสำเร็จของผู้ประกอบการที่เก่ง ๆ เหล่านั้นที่ประกอบธุรกิจอย่างมุ่งมั่นและไม่หือหู่ต่ออุปสรรคง่าย ๆ	4.67	0.58	มากที่สุด
4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 การสะท้อนให้ผู้เรียนได้เห็นถึงศักยภาพหรือความสามารถของตนเองในการทำธุรกิจซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในธุรกิจไม่ว่าจะต้องประสบพบเจอกับอุปสรรคใด ๆ ก็ตาม	4.33	0.58	มาก
ภาพรวม	4.58	0.25	มากที่สุด
5. ด้านการทำงานเชิงรุก			
5.1 การจัดกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ตนเองผ่านการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อจะได้วางแผนและกำหนดกลยุทธ์การทำงานเชิงรุกที่เหมาะสมและใช้เป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจสู่ความสำเร็จ	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แข่งขันกันระหว่างกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันตอบคำถาม การเข้าร่วมสถานการณ์จำลองที่ผู้สอนสร้างขึ้น หรือการแข่งขันกันดำเนินธุรกิจจริงตามแผนธุรกิจที่วางไว้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการหรือการบริหารงานอย่างเป็นระบบ	4.67	0.58	มากที่สุด
5.3 การส่งผู้เรียนออกนอกสถานศึกษาในลักษณะของการส่งไปฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญองค์การหรือสถานประกอบการที่ประสบความสำเร็จ การดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น เพื่อไปเรียนรู้วิธีและแนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานจะได้เตรียมพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์และสามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้	4.00	1.00	มาก

ตารางที่ 1

ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับความ เหมาะสม
5.4 การจัดโครงการฝึกอบรม เช่น การทดลองปฏิบัติงานจริง การฟังบรรยายจากผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านต่างๆ เป็นต้น เพื่อฝึกการทำงานและเรียนรู้วิธีการทำงานจากผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์จะได้สามารถปรับตัวให้เข้ากับโลกธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ดียิ่งขึ้น	4.67	0.58	มากที่สุด
ภาพรวม	4.58	0.25	มากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมด	4.48	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.48 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกย่อยในแต่ละด้านของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา โดยเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า อันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันสองด้านคือด้านความต้องการประสบความสำเร็จ และด้านการทำงานเชิงรุก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่ 2 คือด้านความสามารถทางนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 3 คือ ด้านความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และอันดับที่ 4 คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ด้านธุรกิจเพื่อผลลัพธ์การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งต้องอาศัยระยะเวลาและความอดทนในการบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ พบว่ามี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ และด้านการทำงานเชิงรุก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นคุณสมบัติหรือหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล พิงผล และ วิโรจน์ เกษภูาลักษณ์ (2561, 303-318) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสตาร์ทอัพแล้วพบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ มุ่งมั่นในความสำเร็จ ทำงานเชิงรุก จริยธรรมในการดำเนินงาน เผชิญหน้ากับความเสี่ยง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ทองยศ และคณะ (2565, 281-291) ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการใหม่ของนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแล้วพบว่า องค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการใหม่สำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์ 2) การสร้างนวัตกรรม 3) การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ 4) การรู้ดิจิทัล 5) การมุ่งมั่นในความสำเร็จ และ 6) การกล้าเสี่ยง

2. สภาพการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ พบว่า มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์คือ ผู้ประกอบการยังขาดคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ที่จะปรับตัวหรือต่อยอดให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง หรือมีแต่ไม่สามารถแปลงความคิดสร้างสรรค์ลงสู่การกระทำ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ ส่งผลให้ไม่สามารถทำตามความคิดสร้างสรรค์นั้นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวัฒน์ ตั้งทรงเจริญ (2558, 97-105) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานครแล้วพบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีแต่ไม่สามารถทำตามความคิดสร้างสรรค์นั้นได้เนื่องจากมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งอิทธิพลต่อการทำตามความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ ด้านความสามารถทางนวัตกรรมคือ ผู้ประกอบการไม่สามารถสร้างความแปลกใหม่และแตกต่าง ไม่มีแนวคิดด้านนวัตกรรมที่จำเป็น ขาดทั้งความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านเทคโนโลยี รวมถึงต้องเผชิญหน้ากับการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรา อะทะวงษา (2556, 149-172) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยแล้วพบว่า ผู้ประกอบการไม่สามารถสร้างความแปลกใหม่และแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ของตัวเอง รวมทั้งต่อยอดหรือยกระดับนวัตกรรมที่มีได้ ด้านความกล้าเสี่ยงคือ ผู้ประกอบการเผชิญหน้ากับสารพัดความเสี่ยงหลากหลายรูปแบบที่ในบางธุรกิจก็ไม่สามารถคาดการณ์ได้ หรือมีการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการบางคนแม้มองไม่เห็นหนทางอื่นนอกจากยินดีที่จะเสี่ยง ในขณะที่บางคนไม่กล้าเสี่ยงเพราะกลัวธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรมน ธุระธรรมานนท์ (2564, 56-67) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้ประกอบการและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจเบเกอรี่บนออนไลน์แล้วพบว่า ผู้ประกอบการต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ส่งผลให้มีความเสี่ยงที่ไม่อาจคาดเดาอนาคตได้ ด้านความต้องการประสบความสำเร็จคือ ผู้ประกอบการยังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่มีความตั้งใจจริงในการประกอบธุรกิจ ขาดจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการที่จะมุ่งมั่นและฟันฝ่าในการทำธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ วิเศษ (2554, 92-104) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครแล้วพบว่า ผู้ประกอบการยังขาดความเชื่อมั่นในตัวเองและไม่แน่ใจว่า ตัวเองจะสามารถทำได้จริง และด้านการทำงานเชิงรุก คือ ผู้ประกอบการไม่มีการวางแผนการทำงานในระยะยาว ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการหรือการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ขาดการเตรียมการรับมือและควบคุมล่วงหน้ากับสถานการณ์ที่ไม่คาดฝัน

3. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษา จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาพบว่า มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ประกอบไปด้วย 1) การกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ 2) การจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ 3) การให้องค์ความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ 4) การส่งเสริมให้องค์การและหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 5) การจัดกิจกรรมที่หลากหลายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรทยา ธรรมกิตติภพ และ กรปภา เจริญชันษา (2562, 109 -123) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะของผู้ประกอบการสร้างสรรค์และกิจกรรมเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์แล้วพบว่า กิจกรรมเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ ด้านความสามารถทางนวัตกรรมประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ตามต้นแบบผู้ประกอบการที่โดดเด่นด้านนวัตกรรม 2) การให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดค้นและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการเรียนการสอน 3) การเสริมสร้างความสามารถทางนวัตกรรมตลอดทั้งหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การส่งเสริมให้ผู้สนใจจะเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร ปานดำ (2563, 1-10) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรของสถานศึกษาจะทำให้ผู้เรียนสามารถเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรมในโลกยุคปกติใหม่ ซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ มองหาความยั่งยืน สร้างความมั่นคงและช่วยทำให้ภาคเศรษฐกิจเข้มแข็งได้ ด้านความกล้าเสี่ยงประกอบด้วย 1) การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้วางแผน ใช้อาวุธผู้นำตัดสินใจ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น 2) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกไปร่วมทำกิจกรรมนอกโรงเรียน 3) การจัดทำแผนการเรียนรู้ในลักษณะของโมดูล (Module) อย่างเป็นลำดับขั้นตอน 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา สุขสมวัฒน์ และคณะ (2563, 1-14) ที่ได้ทำการศึกษา การพัฒนาเซตบอทเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน คราวด์ซอร์สซิงและการวิเคราะห์ข้อความแล้วพบว่า กิจกรรมเน้นการวางแผนและความเป็นผู้นำช่วยส่งเสริมผู้เรียนที่มีจะเป็นผู้ตามในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความมั่นใจในการเป็นผู้นำและเกิดความมั่นใจในตนเอง ด้านความต้องการประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1) การสอดแทรกเนื้อหาศาสตร์ความเป็นผู้ประกอบการไว้ในระบบการศึกษาทุกระบบ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนและกระบวนการทำงานของผู้ประกอบการ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ 4) การสะท้อนให้ผู้เรียนได้เห็นถึงศักยภาพหรือความสามารถของตัวเองในการทำธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ทองยศ และคณะ (2565, 281-291) ที่ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการใหม่ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา แล้วพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการใหม่เพื่อพัฒนา

ศักยภาพของผู้เรียนให้มีประสบการณ์การทำงานทั้งในและนอกสถานศึกษา นำความรู้และประสบการณ์ต่อยอดไปเป็นผู้ประกอบการใหม่เป็นแนวทางในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ต่อไปในอนาคต และด้านการทำงานเชิงรุกประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ตนเองผ่านการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน 2) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แข่งขันกันระหว่างกลุ่ม 3) การส่งผู้เรียนออกนอกสถานศึกษาในลักษณะของการส่งไปฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ 4) การจัดโครงการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา สุขสมวัฒน์ และคณะ (2563, 1-14) ที่ได้ศึกษาหัวข้อเรื่อง การพัฒนาเซตบอทเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน: คราวด์ซอร์สซึ่งและการวิเคราะห์ข้อความแล้วพบว่า กิจกรรมเน้นการวิเคราะห์ตนเองด้วยการมองหาและประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน ซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้และโอกาส อุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ สามารถพัฒนาองค์ประกอบความเป็นผู้ประกอบการในด้านการทำงานเชิงรุกได้

4. ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวทางการพัฒนาที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาและมาจากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่น่าเชื่อถือ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความต้องการประสบความสำเร็จและการทำงานเชิงรุกที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการสะท้อนให้ผู้เรียนได้เห็นถึงศักยภาพหรือความสามารถของตนเองในการทำธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ทองยศ และคณะ (2565, 281-291) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความต้องการประสบความสำเร็จ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการใหม่ ในขณะที่การทำงานเชิงรุกจะเน้นจัดกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ตนเองผ่านการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แข่งขันกันระหว่างกลุ่ม รวมไปถึงการจัดโครงการฝึกอบรม เช่น การทดลองปฏิบัติงานจริง การฟังบรรยายจากผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา สุขสมวัฒน์ และคณะ (2563, 1-14) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะการทำงานเชิงรุก โดยเน้นกิจกรรมวิเคราะห์ตนเองด้วยการมองหาและประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และส่วนความคิดสร้างสรรค์เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้องค์ความรู้ที่จำเป็นและฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่วัยเยาว์ในทุกๆระดับชั้นการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแปลงความคิดสร้างสรรค์ลงสู่การกระทำได้อาจไม่ใช่จุดเน้นสำคัญอันดับต้น ๆ เนื่องจากการศึกษาในประเทศไทย ยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาความคิดในรูปแบบอื่น ๆ มากกว่าให้ความสำคัญกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

สรุป

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาประกอบไปด้วย 5 คุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถทางนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง ความต้องการประสบความสำเร็จ และการทำงานเชิงรุก ส่วนสภาพการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการพบว่า มี

5 ด้าน ในขณะที่แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาพบว่า มี 5 ด้าน โดยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ที่เหมาะสมมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมที่ หลากหลายในสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาด้านความสามารถทางนวัตกรรมที่เหมาะสมมากที่สุดคือการให้ ผู้เรียนได้ฝึกคิดค้นและสร้างสรรค์นวัตกรรม และการเสริมสร้างความสามารถทางนวัตกรรม แนวทางการพัฒนาด้านความกล้าเสี่ยงที่เหมาะสมมากที่สุดคือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้วางแผน ทิศทางการพัฒนาด้านความต้องการประสบความสำเร็จที่เหมาะสมที่สุดคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ และแนวทางการพัฒนาด้านการทำงานเชิงรุกที่เหมาะสมที่สุดคือการจัดกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ตนเองผ่านการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการที่ได้ไปสอบถามหรือทวนสอบกับผู้ประกอบการเพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในเชิงปฏิบัติจริงที่สามารถนำมาพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาได้อย่างตรงจุดและสอดคล้องกับความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ

2. ควรนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์ในบริบทการศึกษาไปทดลองใช้ในสถานศึกษาเพื่อดูว่า แนวทางที่ได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเท่าใด มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการศึกษาแล้วหรือไม่เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแนวทางให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวัยเยาว์เพื่อปรับแนวทางการพัฒนาให้ตรงใจผู้เรียนในบริบทการศึกษามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลอื่น ๆ ร่วมด้วยนอกเหนือจากที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการวิจัยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มจำนวนผู้เชี่ยวชาญให้มากกว่าจำนวน 3 ท่าน โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านธุรกิจและด้านการศึกษาเพื่อการนำเสนอแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้อง สัมพันธ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนัญญา สุขสมวัฒน์, สุวิมล ว่องวาณิช, และ ชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน : คราวด์ซอร์สซิง. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 15(2), 1-14. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/242571>
- ณัฐวุฒิ วิเศษ. (2554). *คุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร (รายงานการวิจัย)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2552_Manage_Nuttavut.pdf

- ทิปดี ทัททกรณ์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2562). คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในธุรกิจร้านค้าบริษัททรูคอร์ปอเรชั่นจำกัด (มหาชน). *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 9(1), 106-117. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/e-jodil/article/view/204675>
- ธาดาทิเบศร์ ภูทอง และ พรญาณี หิรัญศุภโชติ. (2562). แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่สร้างความพลิกผันของนักศึกษาหญิงในระดับปริญญาตรี. *Veridian E-journal*, 12(4), 384-412. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/176900>
- นริศรา ทองยศ, ดาวรุตวรรณ ถวิลการ, และ กนกอร สมปราษฎ์. (2565). แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการใหม่ของนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา. *วารสารวิชาการธรรมทศวรรษ*, 22(3), 281-291. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/252066>
- พัทธมน ชูระธรรมานนท์. (2564). ปัจจัยธุรกิจ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจเบเกอรี่บนออนไลน์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. <http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1540/1/gs631110144.pdf>
- วรัทยา ธรรมกิตติภาพ และ กรปภา เจริญชันษา. (2562). คุณลักษณะของผู้ประกอบการสร้างสรรค์ และกิจกรรมเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 14(2), 109-123. <http://ojslib3.buu.in.th/index.php/social/article/view/6323>
- วิไล พึ่งผล และ วิโรจน์ เจริญลักษณ์. (2561). คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสตาร์ทอัพ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(2), 303-318. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldntc/article/view/126011>
- ศิริวัฒน์ ตั้งทรงเจริญ. (2558). คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5702030767_2923_1899.pdf
- สมคิด บางโม. (2555). *การเป็นผู้ประกอบการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เอสเคบุ๊ก.
- สมพร ปานดำ. (2563). การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนวิชาชีพ สาขาช่างอุตสาหกรรมและการติดตามและประเมินผลในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 4(1), 47-57. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/ve-irj/article/view/241998>

- สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล และ นันทนา ชวศิริกุลทล. (2560). คุณลักษณะของผู้ประกอบการยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดปทุมธานี. https://www.northbkk.ac.th/research_/?news=research&id=000423
- สุธาสินี โพธิ์พันธ์. (2558). คุณลักษณะผู้ประกอบการที่พึงประสงค์ของธุรกิจหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์].
- สุธีรา อะทะวงษา. (2556). คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/271115>
- สุพจน์ มัสยามาศ และ ศักดิ์ระวีร์ วรวัฒน์ประิญา. (2563). คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออก. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 20(1), 62-77. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/spurhs/article/view/235137>
- Arogundade, B. B. (2011). Entrepreneurship education: An imperative for sustainable development in Nigeria. *Journal of emerging trends in educational research and policy studies (JETERAPS)*, 2(1), 26-29.
- Coulter, M. K. (2003). *Entrepreneurship in Action* (2nd ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- Cumming, Thomas. G., & Worley, Christopher G. (2008). *Organization Development & Change* (8th ed.). USA: South-Western.
- Harms, R. (2009). A Multivariate Analysis of the Characteristics of Rapid Growth Firms, Their Leaders, and Their Market. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 22(4), 429-454. <https://doi.org/10.1080/08276331.2009.10593464>
- Hatten, T. S. (2006). *Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond* (3rd ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Holienka, M. (2014). Youth entrepreneurship in Slovakia: a GEM based perspective. *Comenius Management Review*, 8(2), 41-50. https://www.researchgate.net/publication/306917464_Youth_entrepreneurship_in_Slovakia_a_GEM_based_perspective
- Lackeus, M. (2015). *Entrepreneurship in education what, why, when, how*. OECD. https://www.oecd.org/cfe/leed/BGP_Entrepreneurship-in-Education.pdf

สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ
ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

The State and Problems of Participatory Educational Resource Management
to Promote Learner's Careers of Banyangkrok School, Omkoi District, Chiang
Mai Province Under the Chiangmai Primary Education Area 5

พิทักษ์ ยะนัน^{1*}, สายฝน แสนใจพร^{2**}
Pitak Yanan^{1*}, Saiphon Sanjaiprom²

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
เลขที่ 202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,
Chiang Mai Rajabhat University

202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

²ภาควิชาเทคนิคการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
เลขที่ 202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

²Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

รับบทความ: 17 มกราคม 2566

ปรับปรุงบทความ: 18 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 25 เมษายน 2566

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
อีเมล: pitakyananmax@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาเทคนิคการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครกและศึกษานิเทศก์ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 28 คน เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก และแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคคลมีการเชิญบุคลากรมารับทราบผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ มีการวางแผนบุคลากรในการสอน 2) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ มีความคุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้ 3) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ มีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ มีการดูแล ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด 4) ด้านการบริหารจัดการ มีการกำหนดแผนพัฒนาการศึกษา วิสัยทัศน์ และแผนปฏิบัติการที่เน้นการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม 1) ด้านการบริหารบุคคลพบว่าขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการสอนอาชีพ 2) ด้านการบริหารงบประมาณพบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ 3) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ พบว่าวัสดุอุปกรณ์บางอย่างยังไม่เพียงพอต่อการสอนอาชีพเฉพาะทาง ขาดความต่อเนื่องในการดูแลซ่อมแซม อุปกรณ์ที่ชำรุด 4) ด้านการบริหารจัดการพบว่าขาดการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาในการดำเนินงานครั้งต่อไป

คำสำคัญ

การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา, การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

Abstract

The purpose of this research was to study the state and problems of participatory educational resource management to promote learners' careers of Banyangkrok School. The key informants were 28 people including administrators and teachers in Banyangkrok School, education supervisors, school board, local wisdom teachers. The Questionnaire related to the state and problems of participatory educational resource management to promote learner's career of Banyangkrok School and the workshop recording sheet were employed as a research instrument. The data were analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage and standard deviation, along with content analysis. The study found

that there are 4 elements of the current state of participatory educational resource management namely; 1) Personnel management, there was an invitation for the personnel to acknowledge the results of career learning management, and a personnel planning in teaching. 2) Budget management, there was a budget allocation plan for career learning which was worthwhile, transparent, and verifiable. 3) Materials and equipment administration, there was a survey of the demand for materials and equipment, maintain and repair for damaged ones. 4) Administration, there was an education development plan, vision and action plan focusing on career learning. Moreover, the problems of participatory educational resource management were revealed that 1) regarding the personnel management, there was a lack of personnel with career teaching skills. 2) In terms of budget management, the school had insufficient budget allocation planning for career learning. 3) For, the management of materials and equipment, the certain materials and equipment were insufficient for teaching specific careers. Moreover, there was a lack of continuity in the maintenance of defective equipment. 4) Regarding the administration, there was a lack of assessment result for the improvement and development of further operation.

Keywords

Participatory Management, Educational Resource Management, Participatory Educational Resource Management

บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในยุค Thailand 4.0 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคน และสังคมในวงกว้าง โรงเรียนจึงต้องมีการปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน สำหรับยุค Thailand 4.0 โรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนการแบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนการที่ทันสมัย ที่ให้โลกของเยาวชนและนักเรียนกับโลกของความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษาไม่เพียงแต่เป็นการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่การจัดการศึกษายังให้ผู้เรียนสามารถกลายเป็นบุคลากรที่สมบูรณ์แบบในทุก ๆ ด้าน ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือกล่าวอีกอย่างคือการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ประกอบด้วย “ดี เก่ง มีสุข” ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพในยุค Thailand 4.0 แต่การจะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ ในยุค 4.0 เป็นโจทย์สำคัญสำหรับ

ทุกภาคส่วนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้บริการสถานศึกษา เพราะถือว่าเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ เนื่องจากสถานศึกษาถือว่าเป็นตัวแทนสถาบันทางสังคม ปรารภ หลงสมบุญ (2552, 91-95) การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนอาชีพที่สนองความต้องการของประเทศและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษาดังกล่าวในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 หมวดที่ 4 มาตรา 23 (5) ว่าทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เพื่อที่จะทำให้มีการแก้ปัญหาของเด็กไทยให้เกิดขึ้นอย่างเต็มตามศักยภาพ และมีแนวความคิดใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้นั้น คือทรัพยากรทางการศึกษา พัทธนิยา หานะพันธ์ (2557, 16) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาวาสัก และ ทูมอล (2013 อ้างถึงใน เบญจามา เบญจธรรมธร และคณะ, 2560, 51) ที่พบว่าปัญหาปัจจัยด้านบุคลากรคือการขาดแคลนครูผู้สอนในหลักสูตรต่าง ๆ และการขาดเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ เป็นข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้านก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาจึงเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมการวางแผน การประสานงาน การกำหนดนโยบาย การใช้ทรัพยากรตลอดจนการติดตามประเมินผล การจัดการศึกษาในยุคการปฏิรูป การศึกษา จึงส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553, 50-53)

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล 2 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 247 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงโปว์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ทั้งนี้โรงเรียนบ้านยางครกได้จัดให้มีที่พักสำหรับนักเรียนบ้านไกลและจากพื้นที่กั้นดารมาพักอาศัยที่โรงเรียนจึงต้องมี การนํางบประมาณมาใช้ในการดูแลนักเรียนพักนอนเพิ่มเติม โดยงบประมาณที่โรงเรียนได้รับมาคืองบประมาณจากส่วนกลางที่จัดสรรมาเพื่อการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งอัตรากำลังที่คอยสนับสนุนการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านยางครกจึงได้จัดการเรียนการสอนด้านทักษะอาชีพแก่นักเรียน เช่น การเลี้ยงไก่ การปลูกผักไร้สาร การเลี้ยงปลา การถักโครเชต์ การทำขนมและเครื่องดื่ม เพื่อให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตัวเองและสร้าง

รายได้ในระหว่างเรียน แต่ทั้งนี้โรงเรียนบ้านยางครกก็ยังขาดทรัพยากรที่จะอำนวยความสะดวกต่อการบริหาร ทำให้การพัฒนาโรงเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เนื่องจากปัญหาคือ ขาดการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การระดมทรัพยากรเข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษาจึงทำได้น้อย จากการศึกษาและสอบถามชุมชนพบว่า ชุมชนมีความสนใจในการจัดการศึกษาและมีความพร้อมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (โรงเรียนบ้านยางครก, 2563) เพื่อยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนบ้านยางครกให้เป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐาน เป็นแหล่งเรียนเรียนรู้ มีความพร้อมในการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง วิธีการบริหารของผู้บริหารที่แสดงพฤติกรรมการบริหารและหรือรูปแบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกระดับทั่วองค์กรและหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในภาระงานและหน้าที่บริหารโดย Cohen and Uphoff (1980, 223) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยส่วนที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร การมีส่วนร่วมการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่ง วรรณภา ใจเย็น และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2564, 1108) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันใน การบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อพัฒนางานที่

ปฏิบัติร่วมกันให้มีคุณภาพสูงสุด นอกจากนี้ยัง เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือ ทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบกับ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินตา ศิริวรรณ (2560, 176-185) ยังได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการบริหาร แบบประชาธิปไตยที่บุคคล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร โดยรูปแบบการบริหาร ในปัจจุบัน ได้แก่ การปรึกษาหารือ กลุ่มคุณภาพ ระบบข้อเสนอแนะ และระบบ ส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นลักษณะเน้นการกระจายอำนาจให้สมาชิก ทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องมีข้อมูล สารสนเทศที่สนับสนุนในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจ และมีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจเป็นการให้ ความสำคัญกับสมาชิกในการได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการ ประเมินผลแก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร

ผู้วิจัยสรุปความหมายของการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึงการบริหารการศึกษาที่ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินการ ส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ ส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา

การจัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งได้แก่บุคลากรทางการศึกษางบประมาณเพื่อการศึกษา ทรัพยากรในท้องถิ่น สื่อทางการศึกษา อาคารสถานที่ และเวลา อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สูงสุดในการจัดการศึกษา โดย รพีพรรณ ปัญญา และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2564, 1102) ให้ความหมายว่า ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 2 ประการ คือ 1. ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน (In Kind) คือ ทรัพยากรในท้องถิ่น ชุมชน ทรัพยากรทางปัญญา ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ความรู้ เทคโนโลยี/นวัตกรรม เครื่องแต่งกาย ครุภัณฑ์ 2. ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (In Cash) คือ งบประมาณจากรัฐบาล เอกชน หน่วยงานภายนอก สถานศึกษา การ ระดมทรัพยากรทางการศึกษา เงินบริจาค นอกจากนี้ นันทนา ทวีชาติ (2562, 87) กล่าวว่า การบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resource Management) คือ การจัดการใช้ทรัพยากรทาง การศึกษา ซึ่งได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา งบประมาณเพื่อการศึกษา ทรัพยากรในท้องถิ่น สื่อทางการศึกษา อาคาร สถานที่ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษา ทรัพยากร ทางการศึกษา เป็นปัจจัยนำเข้าที่นำมาใช้ในจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัด การศึกษาและทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายในการจัดการศึกษา และพยายามใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา

ผู้วิจัยสรุปความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

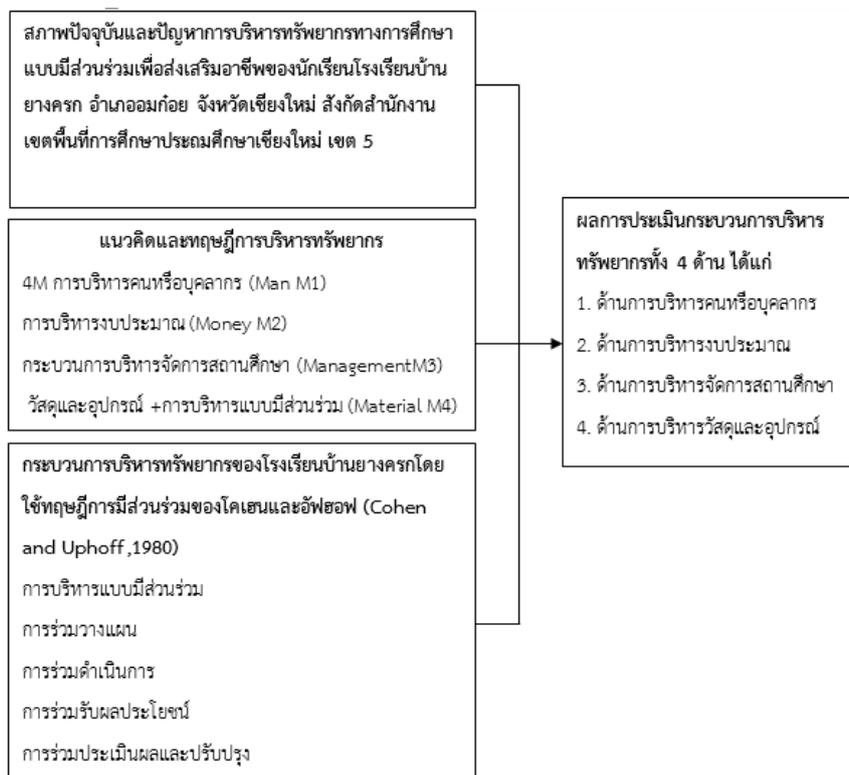
3. สภาพบริบทของโรงเรียนบ้านยางครก

โรงเรียนบ้านยางครก เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 11 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 247 คน มีเขตพื้นที่บริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านยางครก และบ้านเหล่าปลาทุครุและบุคลากรทางการศึกษามีทั้งหมด 19 คน แยกเป็น ชาย 3 คน หญิง 12 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน พนักงานราชการ 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน ครูธุรการ 1 คน อัตราครุตาม จ.18 มี 14 อัตรา โรงเรียนบ้านยางครก มุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทักษะในการดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ห่างไกลยาเสพติดทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนบ้านยางครกมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนอาชีพเพื่อส่งเสริมผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ การทำงาน การดำรงชีวิต แต่ด้วยการจำกัดในด้านทรัพยากรทางการศึกษาจึงทำให้การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพยังไม่บรรลุเป้าของวัตถุประสงค์

4. การส่งเสริมอาชีพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561, 9)การเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ การฝึกทักษะ เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวนักเรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน และทักษะจำเป็นสำหรับอาชีพเข้าด้วยกันเพื่อความสำเร็จของผู้เรียน ทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนบ้านยางครก คือ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนบ้านยางครก รวม 15 คน ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนบ้านยางครก 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านยางครก 8 คน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 2 คน รวม 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้

1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 สำหรับเก็บข้อมูล ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ จำนวน 18 คน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 3 ความเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบ ปลายเปิด โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม และนำมาวิเคราะห์ค่า IOC ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมจำนวน 10 คน เพื่อบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ไปยัง ผู้บริหาร ครูโรงเรียนบ้านยางครก ศึกษานิเทศก์ จำนวน 18 ฉบับ สำหรับฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านยางครก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมจำนวน 10 คน เพื่อระดมสมองเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน บ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการวิเคราะห์สภาพปัญหา คัดเลือกจากประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 ลงมา หรืออยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอโดยความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม อาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 ในภาพรวมดังตารางที่ 1 และรายด้านดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปฏิบัติการสภาพปัจจุบันของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18) (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)	ระดับการปฏิบัติ
การบริหารบุคคล	3.61	0.16	มาก
การบริหารงบประมาณ	3.40	0.16	ปานกลาง
การบริหารวัสดุ อุปกรณ์	3.17	0.10	ปานกลาง
การบริหารจัดการ	3.52	0.10	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	3.43	0.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.19$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.16$) ประกอบด้วย การจัดประชุมวางแผนร่วมใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับงาน การพัฒนาคุณภาพบุคลากรมีการส่งเสริมให้ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นประจำ และการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมชื่นชมร่วมรับความดีความชอบผลการจัดการเรียนรู้อาชีพตามลำดับ นอกจากนี้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า ด้านการบริหารบุคคล ในการบริหารงานมีการจัดบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ครบตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาฝึกอบรมทักษะอาชีพในการจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.52$, $\sigma = 0.10$) ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัดการ

สอนอาชีพ การวางแผน ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมด้านอาชีพ ไว้ในแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสม ตามลำดับ นอกจากนี้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า ด้านการบริหารจัดการมีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ การวางแผนการดำเนินงาน มีการวางระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงผลงาน 3) ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.16$) ประกอบด้วย การจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระบบงบประมาณ การดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ นอกจากนี้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า ด้านการบริหารงบประมาณโรงเรียนมีการวางแผนจัดการ งบประมาณโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน อาชีพ คอยแสวงหางบประมาณมาสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ตามลำดับ 4) ด้าน การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.17$, $\sigma = 0.10$) ประกอบด้วย การดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย ตามลำดับ นอกจากนี้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า ด้านโรงเรียนมีการจัดซื้อพัสดุเพื่อใช้ในการจัดการ เรียนการสอนอาชีพ มีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์เพื่อซ่อมแซมและจัดหาเพิ่มเติม

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติพบว่า สภาพปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก

ด้านการบริหาร	ค่าเฉลี่ย (N=18) (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับการ ปฏิบัติ
ด้านการบริหารบุคคล			
1. โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมชื่นชม ร่วมรับความดี ชอบ ผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ	3.39	0.78	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ			
1. โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ	3.33	0.84	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้	3.44	1.04	ปานกลาง
3. กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน	3.22	1.11	ปานกลาง

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติพบว่า สภาพปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก (ต่อ)

ด้านการบริหาร	ค่าเฉลี่ย (N=18) (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับการ ปฏิบัติ
4. โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่าง คุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้	3.39	1.29	ปานกลาง
ด้านวัสดุ อุปกรณ์			
1. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็น ของแต่ละงานอาชีพ	3.06	1.06	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ ของทุกฝ่าย	3.00	1.03	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ	3.22	1.06	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ ปลอดภัย	3.39	0.85	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการ			
1. โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และ ประเมินผลอย่างเป็น ระบบ	3.50	0.86	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการ สอนอาชีพของนักเรียน	3.44	0.70	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีพที่ เหมาะสม	3.44	0.70	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูล ประกอบการปรับปรุง	3.50	0.79	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.50	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า 1) ด้านการบริหารบุคคล ประกอบด้วย การเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามา ร่วมชื่นชมร่วมรับความดีชอบผลการจัดการเรียนรู้อาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.78$) 2) ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.22$, $\sigma = 1.11$) การวางแผนการ จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.33$, $\sigma = 0.78$) การใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่า

โปร่งใส ตรวจสอบได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$, $\sigma = 1.29$) และการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 1.04$) ตามลำดับ

3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบด้วย การระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.00$, $\sigma = 1.03$) การสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.06$, $\sigma = 1.06$) โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.22$, $\sigma = 1.06$) และการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.85$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.70$) การใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.70$) มีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.71$) การวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.86$) ตามลำดับ

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก 1) ด้านการบริหารบุคคลพบว่า โรงเรียนยังขาดการมีส่วนร่วมในการดึงบุคลากร ครู ภูมิปัญญา จากภายนอกและในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับบุคลากรใน โรงเรียนบางคนยังขาดทักษะอาชีพตามความถนัด 2) ด้านงบประมาณ พบว่างบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั่วไปเพียงพอแต่ในเรื่อง งบในการจัดอาชีพยังไม่เพียงพอโดยบางอาชีพมีการใช้งบประมาณที่มากพอสมควร และงบประมาณที่วางไว้ยังขาดความต่อเนื่องการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงบประมาณมีขั้นตอนที่ยังยาก 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ พบว่า วัสดุอุปกรณ์อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพบางอาชีพไม่เพียงพออีกทั้งยังขาดการ ขอสันับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานอื่น ๆ 4) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในการจัดการบริหารยังขาดการปรึกษาคณะกรรมการ ผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ และในแผนการปฏิบัติการควรมีการจัดวางแนวทางการดำเนินการที่มุ่งให้ เกิดความชำนาญเฉพาะด้านอย่างจริงจัง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man) มีกระบวนการดำเนินงานด้านการบริหารบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการวางแผนและโครงสร้างที่ชัดเจน และส่งเสริมนโยบายการ พัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มทักษะในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ รวมถึงสภาพ วัฒนธรรมขององค์กรมีการทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกัน ทุกคนมีการประชุมพูดคุยเพื่อวางแผนการ

ทำงาน ร่วมกันเนื่องด้วยบุคลากรมีช่วงวัยที่ใกล้เคียงกันและมีแนวทางการทำงานที่ไปในทิศทางเดียวกันซึ่งสอดคล้อง กับ เกตุมณี แซงบุญเรือง (2557, 80) พบว่าด้านการบริหารบุคคล เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญในการขับเคลื่อน ให้การจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ หากสถานศึกษามีบุคลากรที่มีคุณภาพ การจัดการศึกษาที่จะมีคุณภาพ และการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นไปตามหลักการบริหารโดยการนำกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลและ กลุ่มบุคคล เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือมีการวางแผนการจัดหน่วยงาน การอำนวยความสะดวก การวินิจฉัย สั่งการ การควบคุม และการติดตามที่เกี่ยวข้องกับงานของสถานศึกษา ด้วยความร่วมมือของคณะบุคลากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สำหรับสภาพปัญหาของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออม ก้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมชื่นชมร่วมรับความดีชอบผลการจัดการเรียนรู้อาชีพอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ และยังขาดความร่วมมือในการขอครุภูมิปัญญาและบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่ส่งผลกระทบต่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมสนับสนุนตลอดจนให้บุคคลภายนอก ครูภูมิปัญญา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพเพื่อสร้างความรู้และความภูมิใจในท้องถิ่น และส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ด้านอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐพงษ์ มั่นต่อ (2564, 223-238) พบว่าแนวทางในการการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อประชุมและหาแนวทางในการจัดการการเรียนการสอนของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในยุคฐาน วิถีชีวิตใหม่และบริบทของสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) มีกระบวนการบริหารด้านงบประมาณ โดยครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการสร้าง และโรงเรียนมีการจัดซื้อจัดจ้าง ตามระบบงบประมาณและเหมาะสม ผู้บริหารมีการติดตามการดำเนินงานตามโครงการ และการใช้งบประมาณ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนปัญหาข้อควรพัฒนาและปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร คณะครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานงบประมาณโครงการ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยมีเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พิกุลถนอมขวัญ (2558, 86) พบว่าในด้านการบริหารงบประมาณ ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเสนอของงบประมาณ การใช้จ่ายมีการกำหนดแผนการใช้จ่ายมีการดำเนินการใช้จ่ายตามแผนงบประมาณ ภายใต้ระเบียบของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ประหยัด โปร่งใสมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้ สำหรับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านยางครกพบว่าโรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ มีการดำเนินการใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณ ไม่เพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน มีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ดังนั้นในการวางแผนจึงต้องควรปรับเปลี่ยน งบประมาณให้เหมาะสม และระดมแหล่งงบประมาณจาก

ภายนอกเพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ดังที่ รัฐพงษ์ มั่นต่อ (2564, 223-238) ได้เสนอว่า ในด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ ควรมีการระดมทรัพยากรและจัดสรรทางงบประมาณ เพื่อช่วยสนับสนุน การจัดการศึกษาจากหน่วยงาน ภายนอก และควรมีการจัดทำแผนงบประมาณในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ที่สามารถใช้ในสถานศึกษาได้จริง

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) พบว่า มีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการเกี่ยวกับการสร้าง การจัดหา สื่อ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีการจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ มีกระบวนการตรวจสอบ ติดตามการตรวจรับวัสดุ อุปกรณ์ จัดหามาใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โดยประชุม หรือผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาใช้เข้าไปประกอบการวางแผนในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรให้ความสำคัญในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนอาชีพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด สอดคล้องกับ พัชฌิยา หานะพันธ์ (2557) พบว่าทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้ดำเนินการจัดหาส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการกำกับติดตามประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานซึ่งให้ความสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษาได้เน้นการระดมทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ สำหรับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านยางครกพบว่า อุปกรณ์ยังมีให้ไม่เพียงพอตามความต้องการของแต่ละอาชีพเนื่องด้วยความจำกัดในการใช้งบประมาณทำให้ โรงเรียนมีการดูแลซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยเป็นไปอย่างจำกัด อีกทั้งยังขาดการระดม แสวงหา วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย สอดคล้องกับ เบญจจาภา เบญจธรรมธร และคณะ (2560, 47-66) พบว่าทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้ดำเนินการจัดหา ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานซึ่งให้ความสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษา

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนอาชีพ มีการกำหนดการปฏิบัติงานไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเข้าร่วม พรบ.พื้นที่นวัตกรรมโดยมี เป้าหมายในการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียนและมุ่งการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของนักเรียน ทำให้ ผู้บริหารมีความตระหนักในการส่งเสริมการสอนอาชีพให้กับนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วน สอดคล้องกับ พิกุล ถนอมขวัญ (2558) พบว่าด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารตระหนักว่าการบริหารการศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพนั้นต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษา โดยจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาและสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จตาม จุดมุ่งหมาย ผู้บริหารและครู สร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติที่ได้รับมอบหมาย มีการพัฒนาตนเองให้ สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ สำหรับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านยางครกพบว่า โรงเรียนขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และ

การปฏิบัติตามกรอบที่วางไว้ในแผนปฏิบัติการไม่เป็นตามเป้าหมาย การนิเทศติดตามไม่มีความต่อเนื่องอีกทั้งการประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานยังไม่มีกำหนดที่ชัดเจน สอดคล้องกับ ประจูดาว บรรดาศักดิ์ (2560, 69-72) พบว่าการ ผู้บริหารจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการจากการนิเทศก์ การวิเคราะห์ไปประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

สรุป

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 พบว่า

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man) โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ชื่นชมผลการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โดยการเชิญบุคลากรจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามา แลกเปลี่ยนความรู้และรวมวางแผน การจัดการเรียนการสอนอาชีพโดยใช้กระบวนการ PLC และสร้างความ ร่วมมือกับหน่วยงาน ชุมชน เพื่อขอรับการสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เข้ามาช่วยในการ จัดการเรียนการสอนอาชีพ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) โรงเรียนจะต้องวางแผนการใช้งบประมาณโดยมีการ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดรายวิชาอาชีพเพื่อวางแผนการใช้งบประมาณ อีกทั้งควรมีการ ระดมทรัพยากรด้านงบประมาณจากแหล่งอื่นนอกโรงเรียนเพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน อาชีพ มีการวางแผนการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการใช้ งบประมาณอย่างคุ้มค่า

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) โรงเรียนต้องมีการสำรวจ จัดหา วัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีพ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของแต่ละอาชีพวางแผนเพื่อ ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้วัสดุอุปกรณ์มีความปลอดภัยในการใช้งาน มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขอรับสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) โรงเรียนต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ไว้ในการแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาการศึกษา กำหนดปฏิทินการดำเนินงานและ การนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนอาชีพและนำผลการนิเทศติดตามมาร่วมประชุมเพื่อสะท้อนผล การจัดการเรียนการสอนอาชีพ พร้อมนำผลมาปรับปรุงในครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม นำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้พัฒนาเป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสามารถนำไปจัดทำเป็นกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับโรงเรียนขยายโอกาสให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปเป็นดังนี้
 1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน
 2. ควรมีการศึกษาประเด็นความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- เกตุมณี แสงบุญเรือง. (2557). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนครพนม]. ThaiLIS Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=399580
- นันทนา ทวีชาติ. (2562). องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019”* (น. 86-90). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/2043/1899>
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินดา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 4(1), 176-187. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/issue/view/11242>
- เบญจภา เบญจธรรมธร, อรรครา ธรรมาธิกุล, และ ชีระพงษ์ สมเขาใหญ่. (2560). การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(2), 47-66. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/srj/article/view/206850>
- พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2551. (2551, 5 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก. หน้า 1-24.
- ปรารภ หลงสมบุญ. (2552). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Digital Research Information Center. <https://dric.nrct.go.th/index.php/Search/SearchDetail/261530>

- ประดุกดาว บรรดาศักดิ์. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. *มหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]*.
- พัชนียา หานะพันธ์. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา].
- พิกุล ถนอมขวัญ. (2558). สภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ].
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- รพีพรรณ ปัญญา และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2564). องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14* (น. 1099-1107). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/2534/2376>
- รัฐพงษ์ มั่นต่อ. (2564). แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครัฐบาลวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(10), 223-238. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/251476>
- โรงเรียนบ้านยางครก. (2563). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่*. เชียงใหม่: โรงเรียนบ้านยางครก.
- วรรณภา ใจเย็น และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2564). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14* (น. 1108-1115). <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/2535>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีพในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarify through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235. <https://ideas.repec.org/a/eee/wdevel/v8y1980i3p213-235.html>

การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
The Application of Creative Leadership for Academic Affairs Administration
of School Principals

ลิขิต ศะริจันทร์^{1*}, พนมพร จันทรปัญญา^{2**}
Likit Sarichan^{1*}, Panomporn Jantarapanya^{2**}

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,
The Far Eastern University
120 Mahidol Road, Muang District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

²Faculty of Education, The Far Eastern University
120 Mahidol Road, Muang District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

รับบทความ: 16 กุมภาพันธ์ 2566

ปรับปรุงบทความ: 19 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 25 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สันโป่ง จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษานิพนธ์โท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)
อีเมล: mthailand133@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)

และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสมานพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า โดยรวมทุกด้านมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง มีรายละเอียด ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเข้าใจในการดำเนินงานวิชาการอย่างดีในทุกมิติ และดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้านการมีความยืดหยุ่น พบว่า ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการวางแผนโครงการงานวิชาการ โดยเน้นงบประมาณตามความสำคัญของโครงการ กำหนดโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นรายบุคคล ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารได้กระตุ้นให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ไปปรับใช้ข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ ผู้บริหารควรสื่อสารที่ชี้ให้เห็นวิสัยทัศน์ ทิศทางเป้าหมายของโรงเรียน มีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ควรสร้างการทำงานเป็นทีม และมีความคิดสร้างสรรค์ การนำเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ

คำสำคัญ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of the study was to examine how Sanpong Confederation Network, Mae Rim District, Chiangmai Province school administrators used creative leadership in academic administration. The Sanpong Confederation network group of 45 people served as the sample, which included school administrators and teachers. Questionnaires and interviews served as the research instruments. Which evaluates the information using the mean, standard deviation. Results of the study on the use of creative leadership situations, academic footnotes on the objectives of the Sanpong Federation Network's target audience, Mae Rim District. The oriented leadership given in this article summarizes all four components of Chiangmai Province. Normally include the following information. It was discovered that leaders served as excellent role models for vision. To possess a thorough awareness of academic processes in all aspects and conduct oneself in accordance with the objectives established, It was discovered that administrators were adaptable when scheduling academic endeavors. Concentrating on the budget in accordance with the significance, The project should be chosen in conformity with agency policy. Regarding uniqueness, it was discovered that administrators were aware of and understood the

characteristics of each instructor and employee at educational institutions. It was discovered that administrators in educational institutions encouraged teachers and staff to be creative in their job. Promote the use of modern information technologies. The recommendations made by educators are communications that highlight the school's mission, strategy, and objectives. Adaptability in solving problems Individuality is taken into consideration while fostering teamwork, and innovation is used when employing technology to streamline academic administration

Keywords

Creative Leadership, School Administrators

บทนำ

การเป็นผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์ ควรคำนึงถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปแล้วยังจะต้องให้ความสำคัญแก่การมีภาพลักษณ์ที่ดี และในปัจจุบันสิ่งที่ยังต้องคำนึงถึง คือ “ผู้นำที่มีภาวะผู้นำ” (Leadership) คือการใช้อิทธิพล ของผู้นำกับผู้ตามโดยการโน้มน้าวใจ การสร้างค่านิยม และความเชื่อให้คล้อยตามและ ปฏิบัติงานให้ได้ตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนการสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์ให้ เกิดขึ้นภายในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยเฉพาะในสถานศึกษาซึ่งได้รับผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงในหลากหลายมิติ ทั้งเชิงนโยบาย สังคมและการเมืองที่จะ นำไปสู่การเรียนรู้ และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นผู้นำในสถานศึกษาจึงไม่ใช่ผู้บริหารแบบเดิมที่เน้นการสั่งการโดยมีผู้บริหารเป็น ศูนย์กลางการบริหารจัดการ แต่ต้องเป็นผู้นำที่มีการขับเคลื่อนการทำงาน ร่วมกัน เป็นทีมงานที่เข้มแข็งของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารหรือผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่แตกต่างและสามารถสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ ซึ่งการที่ผู้นำมีภาวะผู้นำในการนำตนเองและนำคนอื่นจนสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในองค์กรได้ นั้นเรียกว่า สุนทรียภาพของผู้นำ (ไชยา ภาวะบุตร, 2560, 25)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญที่สุดต่อ การบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันเนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา จะเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มากน้อยเพียงใด ศูนย์กลางขององค์กรทั้งหมด ความสำเร็จขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ความตื่นตัว ความมียุทธวิธีประสพการณ์ ความคิด ความเป็นเลิศทางวิชาการ และอุทิศตน ความเสียสละ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารที่สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นครูให้นำนโยบาย การศึกษาออกปฏิบัติและดำเนินการเพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ใน ลักษณะของชีวิตในสถานศึกษา (กุลจิรา รักษนนคร, 2563, 3) คุณลักษณะที่มีในตัวผู้บริหารหลายด้าน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นจุดสำคัญ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายการปฏิรูป

การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา และนำองค์กร สู่วิธีความสำเร็จ ที่มีเป้าหมายอยู่ที่ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมสามารถพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ นำพา สถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กนก ศรีมี, 2557, 55)

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารของสถานศึกษาควรมี ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะ ที่สำคัญ ของทุกองค์กร (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2556, 2) ได้ให้ความเห็นว่า จากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพ สังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้น จึงต้องมีการ แก้ไขปัญหา ที่จะเข้ามากระทบหรือเป็นการมองหาโอกาสที่องค์กรจะได้รับเพื่อสร้างความเป็นผู้นำขององค์กร เอาไว้ล่วงหน้าต้องอาศัยความสร้างสรรค์เพื่อผลักดันให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับ (ดุจเดือน ไชยพิชิต, 2561, 3) ที่ระบุว่า ผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในยุคปัจจุบันที่มีความ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผู้นำจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะคอยกำหนดทิศทางขององค์กรผู้นำจึงต้องมีการ พัฒนาทักษะอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการต่อยอดให้เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนและ พัฒนาองค์กร ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีของ โรงเรียน

โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพที่จะแข่งขันในระดับเวทีโลกได้ ดังนั้นจึงต้องเร่งดำเนินการพัฒนา โรงเรียนเพื่อให้เป็นที่รวมของ การมีคุณภาพในทุกส่วนที่โรงเรียน การบริหารงานวิชาการนั้นถือว่าเป็น หัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มี คุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งาน วิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้าน หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผล และประเมินผลงานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงาน ประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สันติ บุญภิรมย์, 2553, 19)

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปใน สถานศึกษาให้ได้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุก ฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, 33)

ในการพัฒนาผู้เรียนด้านวิชาการนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 ได้ กำหนดนโยบาย (กลุ่มนโยบายและแผน, 2564, 121) โดยให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม

ศักยภาพของผู้เรียนด้านการอ่านการเขียน ด้านภาษา ด้านการคำนวณและด้านเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศในด้านวิชาการของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ในการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 จึงต้องมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ขับเคลื่อนการบริหารการศึกษา การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อผู้เรียนได้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสมาพันธ์สันโป่ง (ทัศนีย์ คุ้มหมอ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม 2565) เรื่องผู้บริหารย้ายมาดำรงตำแหน่งใหม่ ทั้งด้วยเหตุผลเรื่องการย้ายสับเปลี่ยน และการเกษียณอายุราชการ ได้พบปัญหาในการบริหารงานวิชาการ การวางแผน การส่งเสริมการมอบหมายงานครู และแนวทางการบริหารที่แตกต่าง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง เพื่อได้แนวทางการใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง นำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่งให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาครอบคลุมหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารองค์กร คือ องค์กรใดที่มีผู้นำมีความรู้ ความสามารถองค์กรนั้นย่อมประสบความสำเร็จไปกว่าครึ่งแล้ว การบริหารสถานศึกษาก็เช่นกัน หากสถานศึกษามีผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ และมีภาวะผู้นำยอมทำงานบริหารบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำดังนี้

ไชยา ภาวะบุตร (2555, 282) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการใช้ศิลปะ อิทธิพล อำนาจหน้าที่และพลังอำนาจที่มีอยู่ เพื่อให้ บุคคลหรือกลุ่มของบุคคลดำเนินงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

เกศณี กฐินเทศ (2562, 32) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ เป็นลักษณะพฤติกรรมการเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้ตามตอบสนองต่อภาวะผู้นำ การนำคนอื่นด้วยแนวทางใหม่ มีวิธีการใหม่ ๆ อย่างท้าทาย มีความยืดหยุ่นสนับสนุนให้ผู้อื่นมีความคิดที่สร้างสรรค์ ซึ่งสามารถฝึกฝนได้จากประสบการณ์และการศึกษา

จากการให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ข้างต้นผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวทางความคิด ทศนคติ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่น ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการใหม่ ๆ มองในภาพรวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, 21) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียน การสอน และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียน การสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไป

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2553, 30) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน

Fry, Ketteridge and Marshall (2009 อ้างถึงใน พระบุญลัทธิ สุวรรณเดช, 2560, 9) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ งานที่กำกับ ติดตาม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการเรียนการสอน การทำ งานวิจัย การนิเทศติดตาม การบริหารงานวิชาการ และการจัดการตลอดจนการรักษาความเป็นมืออาชีพทางด้านจัดการเรียน การสอน

Vick, Furlong and Heiberger (2008 อ้างใน พระบุญลัทธิ สุวรรณเดช, 2560, 9) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การวางแผนงานที่ต้องรับผิดชอบ ในการติดตามงานที่เกี่ยวกับวิชาการทั้งหมด ซึ่งเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่า งานบริหารทั่ว ๆ ไป และเป็นสิ่งที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร

จากการให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการข้างต้นผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ตั้งแต่การกำหนดนโยบายหลักสูตร ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนสอน อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศด้านวิชาการ

3. ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง

3.1 สภาพบริบทของกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง

โรงเรียนในเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง ตั้งอยู่ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในเขตชุมชนพื้นราบ ติดถนน การจราจรเข้าถึงได้สะดวก ซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนขนาดกลาง และใหญ่ ต่างกัน สาธารณูปโภคเข้าถึงทุกโรงเรียน นักเรียนในแต่ละโรงเรียนเป็นคนพื้นเมืองและชาติพันธุ์

3.2 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง

1) โรงเรียนบ้านป่าติว ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านป่าติว ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 นักเรียน จำนวน 228 คน จำนวน 11 ห้องเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 18 คน

2) โรงเรียนบ้านหนองปลาหมื่น ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านหนองปลาหมื่น ตำบลห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 นักเรียน จำนวน 260 คน จำนวน 11 ห้องเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 19 คน

3) โรงเรียนมูลนิธิมหาราช5 ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านเหมืองผ้า ตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 นักเรียน จำนวน 136 คน จำนวน 8 ห้องเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน

จากข้อมูลพื้นฐานข้างต้น พบว่า ในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง ประกอบด้วย โรงเรียน ขนาดกลาง ทุกโรงเรียนตั้งอยู่ใจกลางชุมชนการจราจรสะดวกและมีสาธารณูปโภคเข้าถึง ถือว่าโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่เจริญ มีความพร้อม และผู้ปกครองนักเรียนสามารถสนับสนุนการเรียนได้อย่างเต็มที่

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสายการสอนทั้งหมด จำนวน 42 คน ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2565

2. เครื่องมือในการวิจัย

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม เรื่องการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เรื่องการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารงานวิชาการของนักวิชาการและนักวิจัย โดยนำแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักวิชาการและนักศึกษาทั้งในและต่างประเทศมาจัดทำตารางการสังเคราะห์ความถี่องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์การพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่สูง (ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป) จากองค์ประกอบทั้งหมด 34 องค์ประกอบ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2) จัดทำร่างแบบสอบถามแบบ (rating scale) การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความยืดหยุ่น 3) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ และองค์ประกอบของงานบริหารวิชาการ 5 องค์ประกอบคือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล 4) การนิเทศการศึกษา และ 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 100 ข้อจากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม

3) เมื่อแก้ไขปรับปรุง แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีทางสถิติตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดย เลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00

4) ขั้นตอนที่ 4 รัวคืนแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนที่จะนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายต่อไป ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในการตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง จำนวน 42 คน

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาทำแบบสัมภาษณ์ เรื่องการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อคำถามการสัมภาษณ์ โดยเลือกประเด็นถามที่เป็นประเด็นสนใจ จากผลของการตอบแบบสอบถาม ในกลุ่มเป้าหมาย (ครูผู้สอน) พร้อมกับกรอคำถามจาก 2 ข้อคำถามการศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ 5 ประเด็นที่สำคัญ คือ 1) แนวทางการปฏิบัติตน 2) การวางแผนและโครงการ 3) การส่งเสริมสนับสนุน 4) การมอบหมายงาน และ 5) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์สันโป่ง จำนวน 3 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ศึกษานำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหาของ

แบบสอบถามสำหรับการค้นคว้าอิสระ และของความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในเครือข่ายสัมพันธ์
สัมพันธ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ศึกษานำหนังสือขอความอนุเคราะห์ดังกล่าวเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม
เครือข่ายสัมพันธ์สัมพันธ์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครูในโรงเรียนด้วย
ตนเอง ตั้งแต่วันที่ 17-21 ตุลาคม 2565 จำนวน 42 ชุด

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ศึกษานำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของ
แบบสัมภาษณ์สำหรับการค้นคว้าอิสระ และของความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในเครือข่ายสัมพันธ์
สัมพันธ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ศึกษาทำการนัดหมายกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการสัมภาษณ์ล่วงหน้า โดยผู้ศึกษา
ทำการสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 25-28 ตุลาคม 2565 ได้ทำการสัมภาษณ์โดยมีการขออนุญาตฉบับที่ข้อมูลและ
บันทึกเสียงในการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าแจกแจงความถี่ ค่า
ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เรื่อง การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สัมพันธ์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยเกณฑ์การแปลความหมาย
ของคะแนนเฉลี่ยการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประยุกต์
มาจากเกณฑ์ของ Philip Hallinger (1981, อ้างถึงใน พนมพร จันทระปัญญา, 2545)

การแปลความหมาย

ระดับ 5 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับบ่อยมาก
ระดับ 4 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับบ่อยครั้ง
ระดับ 3 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับบางครั้ง
ระดับ 2 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับนาน ๆ ครั้ง

ระดับ 1 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับไม่ปรากฏ
เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย	
4.50-5.00 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับบ่อยมาก
3.50-4.49 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับบ่อยครั้ง
2.50-3.49 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับบางครั้ง
1.50-2.49 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับนาน ๆ ครั้ง
1.00-1.49 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับไม่ปรากฏ

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ศึกษานำผลการศึกษาที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 มาตั้งประเด็นข้อคำถาม การสัมภาษณ์ เรื่อง การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์ สันโป่ง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการวิเคราะห์ผล และสังเคราะห์ประเด็นที่น่าสนใจและสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในข้อคิดเห็นต่าง ๆ จากนั้นนำมาจัดหมวดหมู่ตามขอบเขตเนื้อหา และนำเสนอเป็น ความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ เรื่องการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สันโป่ง สรุปผลภาพรวม มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างค่านิยมร่วมของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรเกิดขวัญกำลังใจกำหนดการปฏิบัติงาน วางแผนงานโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนและปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดโดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรวิเคราะห์ผู้เรียน และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายทางวิชาการ

ด้านการมีความยืดหยุ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับการทำงานตามสถานการณ์ และบริบทที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครู บุคลากร ชุมชน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาหลักสูตร สามารถแก้ไขปัญหาใน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มุ่งสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรค้นคว้าวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานไว้ อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความชำนาญและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้รับการอบรม สัมมนา ตามความสนใจ ตามความถนัดเพื่อนำมาใช้ในการ งาน หลักสูตรของสถานศึกษา ร่วมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของ ครู ด้วยความเสมอภาค และเท่าเทียม

ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการตัดสินใจที่ รอบคอบ และแก้ไขปัญหาในการทำงานอย่างมีเหตุผล สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้าง พัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรของสถานศึกษาให้ทันสมัย ผู้บริหารจัดให้ครูผู้สอนมีสิ่งจูงใจในการสอน โดยการสร้างบรรยากาศเชิง บวก ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยี มาปรับใช้ในการ จัดการเรียนการสอน นำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารวิชาการโดยแยก ตามประเด็น คือ 1) วิสัยทัศน์ เรื่องการสื่อสารที่ชี้ให้เห็นทิศทาง เป้าหมายของโรงเรียนผู้บริหารควรแสดงออก ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารับทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการ ดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา 2) ความยืดหยุ่น ในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมหารือ ระดมความคิด ในการแก้ไขปัญหาต่างๆโดยหาทางออกร่วมกันทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรภายใน สถานศึกษา 3) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในการสร้างการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรคำนึงถึงการ มอบหมายงานแยกตามความสามารถแบ่งภาระงานตามความเหมาะสมเท่าเทียม และ 4) ความคิดสร้างสรรค์ การนำเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรรู้จักและสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย นำมาปรับประยุกต์ในการบริหารงานวิชาการ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ เรื่อง การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สรุปผลภาพรวมได้ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติตน คือ เป็นผู้ประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ใน งานวิชาการของโรงเรียน มีความเข้าใจการดำเนินงานวิชาการเป็นอย่างดีในทุกมิติ พัฒนาตนเองอย่าง

สม่ำเสมอ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถถ่ายทอดความรู้แนวทางการทำงานได้อย่างชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเป็นที่ยอมรับ มีความรอบคอบในการดำเนินงาน มีภาวะความเป็นผู้นำ สามารถแสดงวิสัยทัศน์ จุดเน้นในการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน สามารถนำพาสถานศึกษาสู่เป้าหมายของการพัฒนาด้านงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถวางแผนโครงการตามกรอบนโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ตอบสนองนโยบายและง่ายต่อการนิเทศ และติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยการวางแผนและโครงการในการพัฒนางานวิชาการซึ่งมีหัวใจในการพัฒนาคือตัวผู้เรียน ต้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โดยการวางแผนการปฏิบัติงานและโครงการของงานวิชาการ นั้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนคือ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งวางแผนงบประมาณโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) งานบริหารวิชาการ 2) งานบริหารงบประมาณ 3) งานบริหารบุคคล 4) งานบริหารทั่วไป โดยมีสัดส่วนในการบริหารงานวิชาการ มากที่สุด คือ ร้อยละ 60 -70 โดยวางโครงการใหญ่ให้ครอบคลุมกิจกรรมย่อยเพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินการ การนิเทศ ติดตาม และการสรุปผล โดยมีการแบ่งภาระงานหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีปริมาณงานและความสำคัญที่เสมอภาค เท่าเทียมของผู้รับผิดชอบงานรายบุคคล แบ่งภาระงานโดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล คือ ตามความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด และความสนใจ โดยโครงการกิจกรรมตามการวางแผนสามารถยืดหยุ่นไปตามบริบทสามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ตามสภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด และผู้บริหารควรรู้จักครูและบุคลากรในสถานศึกษารายบุคคล คือ รู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ เพื่อเสริมสนับสนุนบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เกิดแนวคิดใหม่ ๆ เกิดแรงบันดาลใจ สามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารควรจัดอบรม พัฒนา โดยเชิญวิทยากร หรือผู้มีความรู้จากหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ได้พัฒนาตนเองในการอบรม ตามรูปแบบออนไลน์ ซึ่งสะดวก สามารถเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองได้ทุกที่ ซึ่งผู้บริหารได้ดำเนินการส่งเสริม ในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้พัฒนาตามความถนัด ความสนใจ และตามวิชาเอกของบุคลากรแต่ละบุคคล พร้อมทั้งให้มีการสรุปผลการพัฒนาตนเอง และนำมาเผยแพร่แก่ครูในสถานศึกษาที่สนใจ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเกิดการพัฒนาด้านตนเอง และสามารถเปลี่ยนสายงานเป็นผู้บริหารได้ รวมทั้ง ได้ส่งเสริมให้ครูได้ทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นทีม โดยปฏิบัติงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอนโดยผ่านการมอบนโยบายตามลำดับในฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สามารถให้คำแนะนำเมื่อยังขาดความสมบูรณ์ และคอยแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา

อนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดย การคัดเลือกแต่งตั้งครูขึ้นเป็นหัวหน้างาน โดยคัดเลือกจากความรู้ ความสามารถ ความถนัด วิชาเอกและ ประสบการณ์ มีการมอบหมายงานตามลำดับขั้นตอน เพื่อสร้างการทำงานที่เป็นทีมทำงานอย่างเป็นระบบ ไม่

ซ้ำซ้อน และยังเป็นภาระกระจายงานตามฝ่ายต่างๆให้เหมาะสม เป็น การมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างเท่าเทียม และเมื่ออยู่ระหว่างการดำเนินงาน หรือเมื่อการดำเนิน การสิ้นสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการวิพากษ์ ในรูปแบบการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อติดตาม ประเมินผล และหาแนวทางแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารเข้าใจในความเป็นปัจเจกบุคคลของบุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบแนวทางการดำเนินการประชุมจากเดิม คือ เพิ่มเติมการประชุมแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการระดมความคิดเห็นในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยการปรับเปลี่ยนบรรยากาศ เปลี่ยนสถานที่ในการประชุม ใช้เวลาประชุมอันสั้นโดยเน้นเนื้อหาหลักในการประชุม รับฟังความคิดของครู และบุคลากรในสถานศึกษา สร้างบรรยากาศการประชุมแบบประชาธิปไตย ผู้บริหารสถานศึกษาใช้รูปแบบการติดตามงานที่แตกต่างในแต่ละบุคคลตามความเหมาะสม เน้นการเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงาน พร้อมรับฟังปัญหาจากครู และบุคลากรในสถานศึกษา ในงานนั้น ๆ และคอยสนับสนุน โดยใช้วิธีที่สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในระดับ บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเข้าใจในการดำเนินงานวิชาการอย่างดีในทุกมิติ สามารถแก้ไขปัญหาอย่างรอบครอบ สร้างค่านิยมร่วมของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากร วางแผนโครงการได้อย่างเป็นระบบ และนำหลักสูตรไปใช้ได้ ผู้บริหารได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษากำหนด มีการกำหนดการปฏิบัติงาน งานวัดและประเมินผล สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา นำผลการเรียนการสอนมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งเสริมการศึกษาระดับ ประเมินผลความก้าวหน้าของเป้าหมายโรงเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์จะต้องศึกษาองค์ประกอบอย่างลึกซึ้ง มีข้อมูลอย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ ที่สร้างขึ้นจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ตรงกับ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, (2556, 54) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมองภาพในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ของการมีวิสัยทัศน์ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulating) 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Articulating) 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Implementing) และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) ซึ่งยืนยันกับงานวิจัยของ เตือนใจ สุนกุล (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ฝึกวางแผน หมั่นพัฒนาตนเอง หาข้อดีข้อเสีย มีการไตร่ตรองทบทวนความคิดก่อนการตัดสินใจ สร้างวิธีใหม่ ๆ และหาแนวทางในการดำเนินงานให้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน พร้อมขับเคลื่อน การพัฒนาสถานศึกษาไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีความยืดหยุ่น ในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีความยืดหยุ่น ในระดับ บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการวางแผนโครงการงานวิชาการ โดยเน้นงบประมาณตามความสำคัญ กำหนดโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครู บุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนแนวทางการวัดผลประเมินผลตามสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม ส่งเสริมการนิเทศทางการศึกษาโดยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนแนวคิด วิธีการ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีกับสถานศึกษาอื่น ดังที่ กฤษพล อัมระนันท์ (2559, 55) กล่าวว่า การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในสถานการณ์ต่าง ๆ การเปิดกว้างรับความคิดเห็นใหม่ ๆ อย่างอิสระและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยตัวบ่งชี้ของการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว ซึ่งยืนยันกับงานวิจัยของ จุฑามาส ชุ่นห้วน (2562) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ตลอดเวลาเป็นตัวของตัวเอง ไม่ทำตามผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลและผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวและประสานงานกับผู้ร่วมงานได้อย่างต่อเนื่อง

การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในระดับ บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นรายบุคคลผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษารับการอบรม สัมมนา ทั้งรูปแบบปกติ และออนไลน์ ตามความสนใจและความถนัด ส่งเสริมการศึกษาต่อ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และประสิทธิภาพในการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และรับฟังการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา รวมถึงสนับสนุนครูและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีตามความถนัดและสนใจ รวมถึงมอบหมายงาน แบ่งหน้าที่ภาระงานตามความเหมาะสมตามบุคคล ดังที่ สัมมา รธนิตย์ (2556, 115) กล่าวว่า การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะในการวินิจฉัยบุคลากร ในสถานศึกษา โดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็น

หลัก ดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคล ทำให้บุคลากรในสถานศึกษารู้สึกมีคุณค่า มีความสำคัญผู้บริหารเปิด โอกาส ให้บุคลากร ได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของ สมทรง นัทธิศรี (2561) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษามีการเอาใจใส่และให้ความสำคัญผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานอย่างตั้งใจและยอมรับความแตกต่างของผู้ร่วมงานแต่ละบุคคล

การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ในระดับ บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารได้กระตุ้นให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีแรงบันดาลใจในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษา เพื่อเกิดการพัฒนาในรูปแบบและวิธีการที่สร้างสรรค์ มีการคิดตัดสินใจที่รวดเร็ว รอบครอบทันสมัย ส่งเสริมให้ ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการในการประชุมระดม ความคิด การนิเทศการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ และแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังที่ สุกัญญา สายลวด (2564, 32) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ ๆ ไม่ซ้ำแบบใคร โดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่ และพัฒนาขึ้นเป็นความคิดใหม่ ๆ ที่ต่อเนื่องและมีคุณค่า มีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลากหลาย คล่องแคล่ว รวดเร็ว สุขุมรอบคอบ มีเหตุผล มีความคิดแปลกใหม่กล้าคิด กล้าทำ เชื่อมมั่นในตนเอง คิดอย่างเป็นระบบ ไม่มองข้ามรายละเอียด ปรับเปลี่ยนความคิดการกระทำ และวิธีการตามสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นได้อย่างชาญฉลาด มองตนเองและคนรอบข้างในแง่ดี มีความคิดเชิงบวก สามารถตัดสินใจได้ อย่างถูกต้องแม่นยำ และแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วที่มีความฉับไวในการตอบสนองต่อปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยม ตรงกับ ภคินี ศรีสุไชย (2563, 46) กล่าวว่า ผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ ๆ มีจินตนาการและวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานมีความยืดหยุ่นทางความคิด คิครอบคอบ มีสติปัญญาไหวพริบดี แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มองตนเองและคนรอบข้างในแง่ดี คิดบวก และสามารถตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารมีความเฉลียวฉลาดไหวพริบดี คิดอย่างมีระบบ เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน มีทักษะการตัดสินใจที่รอบคอบ ซึ่งผ่านการคิดและแก้ปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานเหตุและผล ภายใต้อิทธิพลของทฤษฎีการตัดสินใจและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา ที่รวดเร็วและถูกต้องในสถานการณ์ที่ซับซ้อน สำหรับการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารและส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน โดยอาศัยเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยได้อย่างชำนาญ

สรุป

จากประเด็นคำถามการศึกษา ที่ว่า “ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สันโป่ง มีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการในระดับใด อย่างไร” ซึ่งการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า โดยรวมทุกด้านของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง จากนั้นผู้ศึกษาได้แยกประเด็นที่น่าสนใจในการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ออกเป็น 5 ประเด็น คือ การปฏิบัติตน การวางแผนโครงการ การส่งเสริมสนับสนุน การมอบหมายงาน และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำมาตั้งเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อตอบประเด็นคำถามการศึกษา ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสัมพันธ์สันโป่ง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ อย่างไร” เพื่อได้แนวทางในการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานวิชาการ คือ ข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารวิชาการโดยแยกตามประเด็น คือ

- 1) วิสัยทัศน์ เรื่องการสื่อสารที่ชี้ให้เห็นทิศทาง เป้าหมายของโรงเรียนผู้บริหารควรแสดงออกให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารับทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา
- 2) ความยืดหยุ่น ในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมหารือ ระดมความคิดเห็น ในการแก้ไขปัญหาต่างๆโดยหาทางออกร่วมกันทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา
- 3) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในการสร้างการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรคำนึงถึงการมอบหมายงานแยกตามความสามารถแบ่งภาระงานตามความเหมาะสมเท่าเทียม และ
- 4) ความคิดสร้างสรรค์ การนำเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรรู้จักและสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย นำมาปรับประยุกต์ในการบริหารงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารควรนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ทั้งข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ข้อมูลการบริหารงานวิชาการและข้อมูลการบริหารจัดการ เพื่อนำมาพิจารณาวางแผนพัฒนา จัดทำและปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารควรส่งเสริม ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วม กับผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไข

ปัญหา แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินหลักสูตร ของสถานศึกษาร่วมกัน โดยใช้รูปแบบการเชิญเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

3. ผู้บริหารควรมีความคิด แนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการดำเนินการตามนโยบายจากต้นสังกัดสู่การเปลี่ยนแปลงตามบริบทสถานศึกษา คือ ทำหลักสูตรสถานศึกษา และ ในแก้ปัญหานั้นต้องมีความรวดเร็ว และด้วยวิธีการที่หลากหลาย เกิดจากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองหรือการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นร่วมด้วย เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการพัฒนาผู้เรียน และสถานศึกษา

4. ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างองค์กร ทั้งการประสานงาน การช่วยเหลือทางวิชาการ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ประสบการณ์ในกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการพัฒนางานวิชาการแก่ผู้เรียนและพัฒนาสถานศึกษา

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหัวข้อเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำแบบอื่น เช่น การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ศึกษาการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียสามารถสะท้อนมุมมองการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ในมุมที่แตกต่าง

3. ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นต้น เพื่อให้การศึกษากการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามี

5. ความสมบูรณ์ และมีความหลากหลายมากขึ้น

4. การเก็บข้อมูลในการศึกษาการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ เชิงประจักษ์

เอกสารอ้างอิง

กนก ศิริมี. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ นครศรีธรรมราช].

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

- กฤษพล อัมระนันท์. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอแม่वंก่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 [การค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].
- กลุ่มนโยบายและแผน. (2564). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. เชียงใหม่: สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2.
- กิตต์กาญจน์ ปฏิพนธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- กุลจิรา รักษนคร. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21. [มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
เกศณี กฐินเทศ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับศึกษาศาสตร์
บริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง].
- จุฑามาส ชุ่นห้วน. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อม
ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดุจดเดือน ไชยพิชิต. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่21ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 8(1), 157-164.
- เดือนใจ สุนกุล. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ทัศนีย์ ธีธมมอ, (2565). การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 ตุลาคม.
- พนมพร จันทรปัญญา. (2545). หลุมพรางเวลา เรื่องที่ผู้บริหารต้องระวัง. เชียงใหม่: โรงพิมพ์คลองช่าง
พระบุญลัท สุวรรณเดช. (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน
กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].
- ภคินี ศรีสุไชย. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม].
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2554). การกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในฝันเขตพื้นที่ภาคใต้
ตอนล่าง. (รายงานการวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- สมทรง นัทธิศรี. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษางานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สัมมา รณิธย์. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- สุกัญญา สายลวด. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์].
- สุภาพ ฤทธิบำรุง. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].

แนวทางการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชายขอบ
ในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่

Guidelines for Designing Video for Learning for Marginal Learners
of Chiang Mai Provincial Office of the Non-formal and Informal Education

ณัฐติญา บุญวิรัตน์^{1*}, พิมพ์วัลลภ สิริเดช², หาญชัย ชัยทัศน์³, วิชญ์สุดา ภูษณะวิวัฒน์⁴
Nattiya Bunwirat^{1*}, Pimpwalan Sittidej², Harnchai Chaitusaney³, Wichsuda Phusanawiwat⁴

^{1,2,3,4}หลักสูตรภาษาต่างประเทศเพื่อธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

^{1,2,3,4}Department of Foreign Languages for Business, Faculty of Arts, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Muang District, Chiang Mai, 50100, Thailand

รับบทความ: 2 มีนาคม 2566

ปรับปรุงบทความ: 19 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 26 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อผู้เรียนชายขอบในกลุ่มการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เข้าร่วมวิจัย คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมงานโครงการวิจัย “การออกแบบและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนนอกระบบและตามอัธยาศัย” ภายใต้ชุดโครงการระบบสนับสนุนสังคมดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทักษะจำเป็นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนนอกระบบในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2564 จำนวน 7 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้กระบวนการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น 1) ขั้นตอนการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1.1) การวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียน และ 1.2) การสร้างกรอบเรื่องราว (Storyboard) และ

* ผู้เขียนหลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์หลักสูตรภาษาต่างประเทศเพื่อธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)
อีเมล: nattiya@feu.edu

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 2.1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ ข้อจำกัดด้านเวลาในการจัดทำวิดีโอ, ข้อจำกัดด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี, ข้อจำกัดด้านประสบการณ์การสอนด้วยวิดีโอ 2.2) ปัจจัยภายนอก คือ การขาดสิ่งสนับสนุนในการจัดทำและการใช้วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลาย และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

คำสำคัญ

วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้เรียนชายขอบ

Abstract

This research aimed to find out the guidelines for designing video for learning that is applicable for marginal learners under Chiang Mai Provincial Office of the Non-formal and Informal Education. The research participants were 7 university teachers who participated in the research project “Designing and Developing of Learning and Teaching Models for Enhancing Competency of Non-formal and Informal Learners” that was part of the research program “Digital Social Support System for Learning Essential Skills of Non-formal Learners in Chiang Mai Border Area Fiscal Year 2021”. The data collection instrument was a semi-structured interview, and the data from the interview were analyzed by thematic analysis. The results of the study revealed that the guidelines for designing video for learning for marginal learners under Chiang Mai Provincial Office of the Non-formal and Informal Education were significantly classified into two parts that were 1) the process for designing the video for learning consisted of two steps: 1.1) the analyzing of the contents and learners and 1.2) the creating of a storyboard, and 2) the factors that influenced the designing of video for learning were divided into two factors: 2.1) the internal factor such as the limitations of time for video producing, technology capability, and experience in video teaching and 2.2) the external factor such as the lack of support in producing and utilizing the video for learning. The results of the study can be the preliminary guidelines for designing videos for learning for learners with diversity and limitations in educational opportunities.

Keywords

Video for Learning, Non-formal and Informal Education, Marginal Learners

บทนำ

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีกลุ่มผู้เรียนชายขอบ (Marginal Learners) ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ และชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ติดชายแดนประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นกลุ่มชนที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเฉพาะของแต่ละพื้นที่ (จินดารัตน์ โพธิ์นอก, 2561) ผู้เรียนกลุ่มนี้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา (ศูนย์สื่อสารการศึกษาเพื่อคนพิการ, 2560) อย่างไรก็ตามผู้เรียนยังคงได้รับโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาภาคบังคับผ่านการเรียนในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหลัก สืบเนื่องจากนโยบายของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในแต่ละจังหวัดที่มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาให้กับพลเมืองของประเทศไทย โดยยึดหลักการสำคัญ คือ “คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย” ตลอดจนการมีแนวคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละพื้นที่ของกลุ่มผู้เรียนเป้าหมายที่มีความหลากหลาย ทั้งกลุ่มอายุ วัฒนธรรม ถิ่นที่อยู่อาศัย คุณลักษณะความสามารถ เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565) ด้วยพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลเมือง จึงทำให้กลุ่มผู้เรียนชายขอบได้รับการเรียนผ่านรูปแบบการศึกษาทางไกล (Distance Learning) ที่ใช้วิธีการสอนบทเรียนผ่านสื่อประสมผ่านช่องทางการสื่อสารทางไกลในรูปแบบทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดิทัศน์ที่ผลิตเป็นรายการ วิดิทัศน์ที่บันทึกจากการสอน ตำรา หนังสือ (วราณี เนตรจ้อย, 2565) ซึ่งจัดเป็นวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในลักษณะนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553)

จากหลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ต้องตอบโจทย์ในเรื่องการสอนให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพตรงกับตลาดแรงงานในชุมชนของตน อีกทั้งเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลายตามถิ่นที่อยู่อาศัยตามชายขอบประเทศ ที่ประสบกับความไม่พร้อมในหลายปัจจัย เช่น ขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน หรือไม่มีระบบการสื่อสาร ไม่มีไฟฟ้า หรือไฟฟ้าดับบ่อยในช่วงหน้าฝนและบางครั้งเป็นเวลานาน บางพื้นที่ไม่มีการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ผู้เรียนจำนวนมากไม่มีโทรทัศน์ ซึ่งเป็นอุปกรณ์สำคัญหลักในการเรียนแบบทางไกล (ตรีสุข ไชยยนต์วิจิตร และ ภูมิศรัณย์ ทองเยี่ยมมาก, 2563) ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการจัดทำชุดโครงการวิจัย “ระบบสนับสนุนสังคมดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทักษะจำเป็นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนนอกระบบในพื้นที่ชายขอบจังหวัดเชียงใหม่” ที่ได้รับการอนุมัติทุนวิจัยจากสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ภายใต้แผนงานริเริ่มสำคัญ “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” ประจำปีงบประมาณ 2564 เพื่อมุ่งหวังให้เกิดนวัตกรรมระบบการเรียนรู้ออนไลน์บนพื้นที่สูงที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต และพื้นที่ที่ใช้ไฟฟ้าอย่างจำกัด ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบของดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม โดยผลลัพธ์ของโครงการที่วางไว้ คือ การสร้างนวัตกรรมการสอน

เพื่อสร้างระบบสังคมการเรียนรู้ดิจิทัลให้กับโรงเรียนชายขอบ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการดำเนินการของโครงการวิจัยมีหลายด้าน อาทิเช่น การจัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือการเข้าถึงสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนระบบทางไกล การจัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่จำเป็นสำหรับการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์หรือดิจิทัล ตลอดจนการรวบรวมชุดสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลที่สามารถเปิดใช้ได้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียน คณะผู้วิจัยได้รับผิดชอบจัดทำวิจัยในหัวข้อ “การออกแบบและพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนนอกระบบและตามอัธยาศัย” โดยได้ออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในรายวิชาต่าง ๆ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลให้กับผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ผู้สอนที่สอนผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ ได้เห็นแนวทางในการสร้างวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนชายขอบในพื้นที่ของตน และยังสามารถนำแนวทางนี้ไปปรับใช้ในการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับใช้ในชั้นเรียนของตนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่

ทบทวนวรรณกรรม

การออกแบบสื่อการสอน

สื่อการสอนสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท (ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2552) ได้แก่

1. บุคคล ได้แก่ ทรัพยากรบุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมในการขยายหรือสร้างประสบการณ์ หรือมีความเชี่ยวชาญที่จะถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับผู้เรียนได้ เช่น บุคลากรทางการศึกษา ประชาชนชาวบ้าน พนักงานธุรกิจ ผู้ที่มีอาชีพในกลุ่มความเชี่ยวชาญเฉพาะ เป็นต้น
2. วัสดุ หมายถึง วัสดุที่บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ เช่น วิดีโอ เทปเสียง ซีดีรอม แผ่นดีวีดี รวมถึงเกมคอมพิวเตอร์และภาพยนตร์สารคดีต่าง ๆ
3. สถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีส่วนส่งเสริมประสบการณ์การเรียนการสอนของผู้เรียน ซึ่งอาจจัดอยู่ในพื้นที่โรงเรียน หรืออยู่ภายนอกโรงเรียนแต่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ เช่น ห้องสมุด สนามเด็กเล่น อาคารหรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ อุทยานการเรียนรู้ เป็นต้น
4. เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น โสตทัศนูปกรณ์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องมือ กระดาษ กาว กรรไกร ซึ่งเป็นสิ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ร่วมกัน
5. กิจกรรม (Activities) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้มีการดำเนินงานร่วมกับแหล่งทรัพยากรที่เสริมสร้างการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมุติ กระบวนการกลุ่ม การสอนผ่านโปรแกรม การทัศนศึกษา เป็นต้น

McGrath (2013) ได้เสนอแนวคิดแบ่งสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. หนังสือเรียน เป็นสื่อการสอนที่จัดทำโดยสำนักพิมพ์เพื่อใช้ในการสอนในห้องเรียน
2. หนังสือประกอบการสอน เป็นสื่อการสอนที่ไม่ใช่สื่อสอนหลัก แต่สามารถนำมาใช้ประกอบบทเรียนหรือการสอนได้
3. สื่อการสอนที่ครูจัดหา เป็นสื่อการสอนที่ผู้สอนได้คัดเลือกหรือจัดทำขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 6 แบบ ได้แก่
 - 3.1 สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ บทความจากนิตยสาร ข่าว โฆษณา ซึ่งเป็นสื่อที่ไม่ได้ ถูกจัดทำขึ้นเพื่อการสอนโดยตรง แต่ผู้สอนคัดเลือกหรือสรรหามา
 - 3.2 สื่อบันทึกเทป เช่น เพลง เทปการสอน วิดีโอ วิดีโอที่ปรากฏในช่อง YouTube หรือ สื่อเสียงออนไลน์ เป็นต้น
 - 3.3 ใบงาน แบบทดสอบ และข้อสอบย่อย โดยที่ผู้สอนจัดหา ดาวน์โหลดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หรือ ถ่ายเอกสารจากเอกสารต้นฉบับ
 - 3.4 สื่อที่ครูพัฒนาขึ้นเอง เช่น กิจกรรมประกอบการสอน ใบงานที่ถูกออกแบบพัฒนาขึ้นโดยผู้สอน สื่อที่ออกแบบในโปรแกรม PowerPoint เป็นต้น
 - 3.5 เกม เช่น บอร์ดเกม เกมบิงโก เป็นต้น
 - 3.6 สื่อของจริง เช่น ภาพถ่าย สิ่งของ ภาพวาด เป็นต้น

Richards (2005 อ้างถึงใน Brown and Raza, 2020, 35-36) ได้จำแนกถึงสิ่งที่ควรคำนึงระหว่างการออกแบบสื่อการสอน ได้แก่ ผู้เรียน ครูผู้สอน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล เช่น เป้าหมายในการเรียน รูปแบบการเรียนที่ชอบ ระดับการอ่านออกเขียนได้ แรงจูงใจในการเรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ต้องพิจารณาถึงประสบการณ์ในการสอน รูปแบบการสอนที่สนใจ ระยะเวลาที่สามารถพัฒนาออกแบบสื่อการสอนก่อนนำไปใช้ ความเข้าใจและสมรรถนะในการถ่ายทอดความรู้
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ต้องพิจารณาถึง ขนาดห้องเรียน สภาพความพร้อมของห้องเรียน แหล่งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน หลักสูตร วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การออกแบบสื่อการสอนเริ่มจากการกำหนดประเภทของสื่อที่ต้องการนำไปใช้ โดยสื่อการสอนนั้นสามารถเสาะแสวงหาได้จากสิ่งรอบตัวของผู้เรียนและผู้สอน โดยอาจเป็นบุคคล สถานที่ หรือวัสดุที่ถูกจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉพาะ หรือถูกนำมาใช้ในการสอนโดยผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากผู้สอนถึงความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล หรือสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการออกแบบสื่อนั้นต้องคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ผู้สอน อีกทั้งต้องพิจารณาถึงบริบท

ของสภาพแวดล้อมของการนำสื่อขึ้นไปใช้อีกด้วย เพื่อให้การออกแบบสื่อการสอนนั้นตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์และมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

การสอนด้วยวิดีโอ

การสอนด้วยวิดีโอ คือ การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนที่ถ่ายทอดให้กับผู้เรียนทั้งภาพและเสียงผ่านวิดีโอ โดยที่วิดีโอสามารถนำมาใช้เป็นสื่อหลัก กระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน มีการการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มาศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกัน (นรินทร์ นนทมาลย์, 2561, 220) การสอนโดยใช้วิดีโอมีคุณสมบัติพิเศษที่ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยถูกมองว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาและอาจเข้ามาแทนที่การจัดการสอนแบบดั้งเดิมได้ การสอนแบบวิดีโอสามารถช่วยการเรียนรู้ของนักเรียนในเรื่องที่มีรายละเอียดมาก และยากต่อการอธิบายด้วยข้อความหรือภาพนิ่ง เนื่องจากผู้เรียนสามารถติดตามสิ่งที่เห็นในวิดีโอได้ดีกว่า นอกจากนี้วิดีโอยังสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน กระตุ้นและดึงดูดให้ผู้เรียนเพิ่มการทำงานร่วมกันมากขึ้น การใช้วิดีโอจึงสามารถนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นได้ อีกทั้งวิดีโอสามารถรองรับรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันโดยเฉพาะผู้เรียนที่มีลักษณะเรียนรู้ได้ดีจากการมองเห็นภาพ (Visual Learners) (Yousef et. Al., 2014, 122)

Greenberg และ Zanetis (2012, 13-14) เสนอแนวคิดแบ่งรูปแบบของวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1) วิดีโอออนดีมานด์ (On - Demand Video) คือ เนื้อหาการสอนที่ส่งผ่านเทคโนโลยีสตรีมมิ่ง ภาพยนตร์โปรแกรมการศึกษา วิดีโอในระบบ YouTube, Podcasting ที่เป็นคลิปสั้น ๆ และการบันทึกการบรรยายในห้องเรียน กลุ่มที่ 2) วิดีโอสื่อสารทางเดียวเวลาจริงทันที (One - Way Real Time Video) หมายถึง การออกอากาศเนื้อหา โปรแกรมการศึกษาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียมเพื่อให้ผู้เรียนรับชมตามความต้องการ และกลุ่มที่ 3) วิดีโอสื่อสารสองทางเวลาจริงทันที (Two - Way Real Time Video) คือ การเรียนการสอนในสองสถานที่หรือมากกว่า แบบถ่ายทอดสดนำเสนอผลงานหรือทำงานร่วมกัน พร้อมกันผ่านเทคโนโลยีทางไกลเสมือนจริงผ่านระบบดาวเทียม จุดเด่นในการใช้วิดีโอเป็นสื่อการเรียน ได้แก่ ผู้เรียนสามารถดูซ้ำได้บ่อยครั้ง เลือกความเร็วหรือตอนได้ตามต้องการ อีกทั้งวิดีโอเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาได้ในเวลาน้อย แต่ให้คุณค่าทางการเรียนมาก โดยเฉพาะการออกแบบวิดีโอที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์โดยการแทรกคำถามประเภทต่าง ๆ ในวิดีโอ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามในวิดีโอ เป็นการเรียนรู้และทำความเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง เปรียบเสมือนมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา รวมถึงเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน แม้แต่เนื้อหาที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน วิดีโอก็สามารถนำเสนอให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกปฏิบัติตามได้ (นรินทร์ นนทมาลย์, 2561, 220)

ยุพดี หินธาว์ (2550, 18) กล่าวว่า สื่อการสอนแบบวิดีโอ เป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการสอนสื่อความหมายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้

อาจกล่าวได้ว่า วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนที่สามารถออกแบบการนำเสนอได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกการสอนเป็นโปรแกรมการเรียน การสื่อสารแบบทางเดียว หรือการสื่อสาร

แบบสองทาง ซึ่งการเลือกรูปแบบกลุ่มใดนั้นสามารถพิจารณาเลือกได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามสื่อใช้วิดีโอเป็นสื่อที่มีจุดมุ่งเน้นต่อการกระตุ้นและช่วยเหลือการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านสื่อที่มีการผสมผสานระหว่างภาพ เสียง และข้อความ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (One - Shot Survey Design)

1. ประชากร

กลุ่มประชากร คือ อาจารย์ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมในโครงการวิจัย “การออกแบบและพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนนอกระบบและตามอัธยาศัย” จำนวน 7 คน ที่ได้รับมอบหมายให้ออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มผู้เรียนชายขอบ ระดับประถมศึกษาในการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยมีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ 3 กลุ่มวิชา คือ 1) กลุ่มศึกษาศาสตร์ 2) กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ 3) กลุ่มบริหารธุรกิจและสื่อสารการตลาด

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยมีขั้นตอนในการออกแบบ ดังต่อไปนี้

2.1 ออกแบบคำถามที่ให้กลุ่มประชากรได้แสดงความคิดเห็นและอธิบายถึงการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่

2.2 นำคำถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้

2.3 นำคำถามที่ได้ปรับตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรเพื่อให้ทราบถึงความชัดเจนของคำถามและคาดการณ์ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผลที่ได้ คือ ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มประชากร

3. การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยยึดหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

3.1 แจ้งให้ผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ทราบถึง วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ กลวิธีการเก็บข้อมูล เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจและแสดงความยินยอมในการเก็บข้อมูล

3.2 สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วม โดยแจ้งว่ามีการบันทึกเสียงระหว่างการสนทนา การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณคนละ 25 – 30 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ถอดเนื้อความ (Transcribe) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4.2 ใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) พิจารณาส่งที่เหมือนและแตกต่างกันของข้อมูล (Morgan & Krueger, 1998, 45) เพื่อจัดระบบของข้อมูลและลดทอนข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก (Data Reduction)
- 2) ตีความข้อมูล (Interpret) โดยตีความหมายจากข้อมูลที่มีอยู่ และหาความ เชื่อมโยงของข้อมูลที่ปรากฏ (Ritchie & Spencer, 2002, 193)
- 3) สรุปปรากฏการณ์ที่ปรากฏเป็นผลการศึกษา

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ขั้นตอนการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียน และ 2) การสร้างกรอบเรื่องราว (Storyboard)

1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียน

การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่อยู่ในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการวางกรอบจากการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1. สมรรถนะเป้าหมายของผู้เรียนในรายวิชา: ทักษะและความรู้ของผู้เรียนที่ได้ ภายหลังจากการเรียนในรายวิชานั้นเป็นตัวช่วยในการกำหนดรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชา เนื้อหาจะถูกแบ่งออกเป็นบทเรียนย่อย โดยแต่ละบทเรียนจะมีการวางเนื้อหาที่จะถ่ายทอดเป็นรูปแบบวิดีโอ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างชัดเจนก่อนการผลิตวิดีโอ ซึ่งวัตถุประสงค์การเรียนรู้จะเป็นตัวช่วยกำหนดรูปแบบการวัดประเมินผลการเรียนรู้ท้ายบทเรียนด้วย

1.1.2. ความรู้พื้นฐานและช่วงวัยของผู้เรียน: ผู้เรียนในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นผู้มีความหลากหลายในช่วงวัยการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน ความรู้พื้นฐานในรายวิชานั้นและช่วงวัยของผู้เรียนเป็นตัวช่วยกำหนดรูปแบบการถ่ายทอดบทเรียนให้กับผู้เรียน รูปแบบการนำเสนอแบบมีผู้บรรยายเนื้อหาและมีภาพประกอบนั้นเหมาะสมกับผู้เรียนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่รูปแบบการนำเสนอแบบมีตัวละครบอกเล่าเรื่องราวเหมาะกับผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็ก นอกจากนี้รูปแบบวิดีโอที่ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับอาชีพ เช่น งานเกษตรกรรม งานช่าง และงานฝีมือ ต้องมีการสาธิตลงมือปฏิบัติให้เห็นตัวอย่างจริง เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้เรียนชายขอบ คือ ผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งในชีวิตประจำวันไม่ได้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเป็นหลัก ในชุมชนจะใช้ภาษาชนเผ่าของตนเป็นหลัก ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 และภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่ 3 ของผู้เรียนส่วนใหญ่ ดังนั้นจะต้องมีบทเรียนพื้นฐานที่ช่วยในการอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ หรือมีออกแบบการวัดประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะภาษาไทยในการทำแบบฝึกหัด หรือ

แบบทดสอบ เช่น ให้อ่านแล้วตอบคำถาม ฟังแล้วพูดออกเสียงตาม ฟังหรืออ่านโจทย์แล้วลงมือปฏิบัติตามได้ เป็นต้น

1.1.3. บริบทชุมชนของผู้เรียน: ผู้เรียนชายขอบอาศัยอยู่ตามเขตชายแดนของประเทศไทย ผู้เรียนชายขอบจังหวัดเชียงใหม่เป็นกลุ่มชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูง มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและลักษณะของชุมชนตามแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน การใช้บริบทของชุมชนเป็นฉากในวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ที่สอดแทรกการบอกเล่าเรื่องราวเนื้อหาความรู้ของบทเรียนลงไปมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมโยงกับความรู้พื้นฐานของตนและมองเห็นตัวอย่างในการนำไปใช้ได้ดียิ่งขึ้น

1.2 การสร้างกรอบเรื่องราว (Storyboard)

เมื่อได้กรอบแนวคิดจากการวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียนแล้ว จะมีการสร้างกรอบเรื่องราวของสื่อวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 กำหนดรูปแบบเนื้อหาวิดีโอที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ประเภทการเล่าเนื้อหาเป็นเรื่องราวบอกเล่าผ่านตัวละครหลัก 1-2 ตัวละคร การบรรยายโดยครูผู้สอนเรียงลำดับเนื้อหาจากขั้นพื้นฐานสู่ขั้นที่ยากและซับซ้อนขึ้น การอัดบทเรียนการสาธิตสอนวิธีปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอน

1.2.2 กำหนดความยาวของวิดีโอ โดยพิจารณาจากช่วงวัยของผู้เรียน และเนื้อหาความยากง่ายของบทเรียน เพื่อวางจำนวนประเด็นเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกัน ไม่ยาวเกินความสนใจของผู้เรียน

1.2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและข้อมูลที่จะนำเสนอในวิดีโอ จัดทำบทพูด (Script) ของผู้บรรยายหรือตัวละครในแต่ละฉาก

1.2.4 กำหนดการวัดประเมินผลท้ายบทเรียนให้สอดคล้องกับสิ่งที่สอน

2. ปัจจัยที่ส่งผลการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้

2.1 ปัจจัยภายใน: ปัจจัยภายในตัวผู้สอนมีผลการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1 ข้อจำกัดด้านเวลาในการจัดทำวิดีโอ เนื่องจากครูผู้สอนในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจำเป็นต้องสอนหลายวิชา จึงมีภาระในการเตรียมการสอนค่อนข้างมาก ดังนั้นหากใช้วิดีโอในการเรียนการสอนอาจเพิ่มเวลาในการเตรียมตัวก่อนการสอนมากขึ้น

2.1.2 ข้อจำกัดด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้สอนไม่มีความรู้ในการถ่ายทำหรือตัดต่อวิดีโอ หรือมีความเข้าใจว่าการทำวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ต้องใช้อุปกรณ์ที่มีราคาแพงเท่านั้น จะส่งผลให้แรงจูงใจในการผลิตวิดีโอเพื่อการเรียนรู้เพื่อให้กับผู้เรียนของตนลดลง

2.1.3 ข้อจำกัดด้านประสบการณ์การสอนด้วยวิดีโอ หากผู้สอนมีทัศนคติเชิงลบหรือมีประสบการณ์ในการใช้วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนน้อย ส่งผลให้ผู้สอนมีแนวคิดที่ว่าวิดีโอไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ จึงหลีกเลี่ยงการใช้วิดีโอในชั้นเรียนของตน นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจว่าสื่อการสอนประเภทวิดีโอควรเป็นสื่อที่ผลิตออกมาเพื่อใช้ในการสอนจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรง ผู้สอนจึงไม่คิดที่จะออกแบบวิดีโอเพื่อใช้ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนของตน

2.2 ปัจจัยภายนอก คือ การขาดสิ่งสนับสนุนในการจัดทำ และการนำวิดีโอไปใช้เพื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนขาดอุปกรณ์สนับสนุนในการสร้างวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ และโรงเรียนขาดอุปกรณ์สนับสนุนด้านการเรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็น เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต

อภิปรายผลการวิจัย

1. ขั้นตอนการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องพิจารณาเพื่อวางกรอบแนวคิดในการออกแบบวิดีโอ คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียน และ 2) การสร้างกรอบเรื่องราว

เนื้อหาและลักษณะผู้เรียนที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นหลักในการออกแบบวิดีโอเพื่อการสอน รูปแบบและเนื้อหาของวิดีโอแม้จะมีความหลากหลายแต่ต้องสอดคล้องกับความต้องการและลักษณะของผู้เรียนในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแต่ละพื้นที่ชุมชน บริบทชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาวิเคราะห์เพื่อช่วยให้การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้นั้นเข้าใจได้ง่ายขึ้นสำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่สิ่งแวดล้อมและสังคมพื้นฐานของผู้เรียน อีกทั้งยังทำให้วิดีโอที่ผลิตออกมามีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ รูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไปตามระดับความรู้และช่วงวัยของผู้เรียน ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยรูปแบบการใช้วิดีโอในการเรียนการสอนแบบ MOOC ของ Hansch et al. (2015, 11-12) ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะถึงการใช่วิดีโอในการเรียนการสอนว่าควรพิจารณา 3 สิ่ง ได้แก่ 1) ความเหมาะสมของบทเรียนที่จะถ่ายทอดเป็นวิดีโอ 2) การนำเสนอเนื้อหาของวิดีโอต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ 3) ความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการสอนประเภทวิดีโอ จะเห็นได้ว่าการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้นั้น ไม่สามารถจัดทำได้ทันทีโดยปราศจากการเตรียมการ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและจุดมุ่งหมายสำคัญในการใช่วิดีโอเพื่อการเรียนรู้นั้นมาวิเคราะห์ประกอบการออกแบบ โดยขั้นตอนการวิเคราะห์ในส่วนต่าง ๆ จะทำไปพร้อมกันเพื่อวางกรอบแนวคิดให้มีความชัดเจนก่อนดำเนินการจัดทำวิดีโอ การหยิบยกบริบทของชุมชนของผู้เรียนมาร่วมวิเคราะห์และสอดแทรกลงไปในวิดีโอ นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของหลักการออกแบบกิจกรรมหรือโครงการเรียนรู้ของการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่กำหนดว่า กิจกรรมการเรียนรู้ต้องตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียนที่มีความหลากหลายสูง เช่น ความแตกต่างทางด้านบริบทชุมชนที่อยู่อาศัย พื้นฐานการศึกษา คุณลักษณะความสามารถเฉพาะบุคคล และอายุ เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554) การใช่วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ถูกที่ออกแบบอย่างเป็นระบบจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554) หากมีการจัดการที่เป็นระบบจะได้ วิดีโอการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา หรือด้วยโอกาส (วรณี เนตรจ้อย, 2565; วีระเดช คชเสนีย์, 2560; สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้

ปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้ทัศนคติและความพร้อมของผู้สอนในการใช้วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ผู้สอนนั้นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการออกแบบวิดีโอให้มีคุณภาพและเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากก่อนการนำวิดีโอไปใช้เพื่อการเรียนรู้ต้องผ่านขั้นตอนการเตรียมการที่กินเวลา ส่งผลให้ผู้สอนต้องมีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น และสนใจที่จะนำสื่อการสอนประเภทวิดีโอที่ออกแบบเองไปใช้ในห้องเรียนของตน การสอนที่ใช้วิดีโอเป็นสื่อ่นั้นแม้ไม่ใช่รูปแบบใหม่ในการจัดการเรียนการสอน หากแต่การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ โดยครูผู้สอนเองยังไม่มีผู้ริเริ่มอย่างจริงจัง เนื่องจากมีปัจจัยส่วนบุคคลของตัวผู้สอนที่เข้ามามีบทบาทในการจัดทำวิดีโอเพื่อการเรียนรู้หลายประเด็น เช่น เวลาที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมการทำวิดีโอ การขาดทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ในการทำวิดีโอ ความไม่คุ้นชินต่อการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างกรอบเรื่องราวในวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอก ด้านความไม่พร้อมในสิ่งสนับสนุนการจัดทำวิดีโอของโรงเรียนที่เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งทำให้การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ด้วยผู้สอนเองนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้างลำบาก และเป็นการปิดกั้นโอกาสในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนชายขอบ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเสนอการส่งเสริมให้ผู้สอนริเริ่มจัดทำวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยด้วยตัวเอง โดยใช้โทรศัพท์มือถือประเภทสมาร์ตโฟนซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน อีกทั้งยังมีโปรแกรมในรูปแบบแอปพลิเคชันที่ช่วยให้การถ่ายทำและตัดต่อวิดีโอเป็นเรื่องไม่ยุ่งยากอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม โรงเรียนและผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีช่วยสอนเหล่านี้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม (Hansch et al., 2015) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิษย์ชานา ดวงบาล (2562, 248-251) ที่ได้เสนอแนวทางการพัฒนาบุคลากรการสอนด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ โดยเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดนโยบายการพัฒนาครูในเรื่องนี้อย่างเป็นระบบ และมีการสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมผู้สอนให้มีการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง อีกทั้งตัวผู้สอนเองต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสอน และมีความพร้อมในการพัฒนาทักษะด้านนี้อย่างต่อเนื่อง (ศิษย์ชานา ดวงบาล, 2562, 250)

สรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่าการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นสำคัญ 2 ส่วน 1) การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้

1. การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียน เป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการวางกรอบแนวคิดสร้างเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลายในด้านพื้นฐานความรู้ความสามารถและบริบทของพื้นที่ชุมชน 2) การสร้างกรอบเรื่องราว (Storyboard) ต้องมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการออกแบบวิดีโอที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาและผู้เรียน การสร้างกรอบเรื่องราวจะมีการกำหนดรูปแบบการนำเสนอ เนื้อหา เคาะโครงเรื่อง ตัวละคร ที่การถ่ายทอดความรู้ที่ปรากฏในวิดีโอที่จัดทำขึ้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วยความพร้อมและทัศนคติส่วนบุคคลของผู้สอนที่จะเป็นผู้ออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้และนำไปใช้ในชั้นเรียนของตน และปัจจัยภายนอก หมายถึง การได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนและผู้บริหารในด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์การผลิตวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ โดยทั้งสองปัจจัยนี้มีส่วนสำคัญอย่างมาก หากไม่มีความพร้อมในส่วนใดส่วนหนึ่งแล้ว การออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การใช้วิดีโอเพื่อการเรียนรู้ ควรมีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนและครูผู้สอนก่อนที่จะเริ่มดำเนินการ เนื่องจากหากโรงเรียนและตัวผู้สอน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งหากยังไม่มีความพร้อมเพียงพอ การจัดทำวิดีโอและการนำไปใช้จริงในชั้นเรียนจะไม่สามารถบรรลุได้

1.2 ควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนในการใช้อุปกรณ์ หรือโปรแกรมการตัดต่อวิดีโอขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความเข้าใจ และปรับทัศนคติในการทำวิดีโอด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากขึ้น และมีการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลการศึกษามีมิติทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในกลุ่มโรงเรียนชายขอบในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยหรือปัจจัยข้อเสนอแนะ ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบวิดีโอเพื่อการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนที่กว้างขึ้นในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2561). *องค์ความรู้ ภาษา-วัฒนธรรม โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา*.

<http://legacy.orst.go.th/wp-content/uploads/2018/07/06132561-โรงเรียนชายขอบ.pdf>
 ตรีสุข โพชนันต์วิจิตร และ ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2563). *โรงเรียนชายขอบและความพร้อมในการเรียนทางไกล*. <https://tdri.or.th/2020/05/covid-29>

- นรินทร์ นนทมาลย์. (2561). วิดีโอปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบเปิดในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(4), 211-227. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/163454>
- บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2565). นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กคส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. <https://moe360.blog/2022/06/16/policy-and-operational-focus-nfe>
- ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2552). การเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน. *วารสารครุศาสตร์*, 37(3), 56-58.
- ยุพดี หินเธาว์. (2550). การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Eng_For_Lan\(M.A.\)/Yoopadee_H.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Eng_For_Lan(M.A.)/Yoopadee_H.pdf)
- วรรณ เนตรจ้อย. (2565). ความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีต่อ รูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลด้วยระบบออนไลน์ของสถาบันการศึกษาทางไกล. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(1), 149-160. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/view/251331>
- วีระเดช คชเสนีย์. (2560, 13 พฤศจิกายน). กศน.ชี้ 17 กลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด และขาดโอกาสทางการศึกษาต้องเข้าถึงบริการ กศน.อย่างมีคุณภาพ. *ไทยนิวส์*. https://thainews.prd.go.th/th/news/print_news/WNSOC6011130010046
- ศิษย์ชานา ดวงบาล. (2562). แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียน การสอน โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 10(1), 242-253. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JBS/article/view/169720>
- ศูนย์สื่อสารการศึกษาเพื่อคนพิการ. (2560). กศน.ชี้ 17 กลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด และขาดโอกาสทางการศึกษา ต้องเข้าถึงบริการ กศน.อย่างมีคุณภาพ. <http://www.braille-cet.in.th/Braille-new/?q=news-7691>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: รั้งสีการพิมพ์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2563). *วิสัยทัศน์ / พันธกิจ*. <http://www.nfe.go.th/onie2019/index.php/about-us1/vision-mission.html>
- Brown, R. D., & Raza, K. (2020). Materials development in EALP legal writing courses. *Language Teaching Research Quarterly*, 15, 33-49. <https://papers.ssrn.com/sol3>

การศึกษาความพึงพอใจการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS
 ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
 The study of satisfaction of application of the ready-made accounting
 program EXPRESS in the promotion of trade and business productivity
 Chiang Mai Vocational College

อริชาภัทร์ อินตะจักร^{1*}, สุดาลักษณ์ อ้นอยู่², ดวงพร สุนทรสรณ์³
 Arichapat Intachak^{1*}, Sudalak Anyoo², Duangporn Soonthornsorn³

^{1,2,3} วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

167 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย

^{1,2,3} Chiang Mai Vocational College

167 Phrapokklao Rd., Si Phum Sub-district, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai, 50200,
 Thailand

รับบทความ: 1 ธันวาคม 2565

ปรับปรุงบทความ: 20 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 25 เมษายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ประเมินผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS โดยประชากร คือ บุคลากรของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS แบบประเมินผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$, $\sigma=0.76$) และ 2) ความพึงพอใจของบุคลากรงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและ

* ผู้เขียนหลัก (ครูสาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่)

อีเมล: arichapat@cmvc.ac.th

ประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงาน การส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.50$)

คำสำคัญ

การประยุกต์ใช้ โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป งานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ

Abstract

The purposes of this research were 1) to evaluate the application of the accounting software EXPRESS in the promotion of trade and business productivity. Chiang Mai Vocational College and 2) to study the satisfaction of personnel in the promotion of trade and business productivity. Chiang Mai Vocational College towards the application of the finished accounting program EXPRESS. The population is the personnel of the Product Promotion, Trade and Business Promotion. Chiang Mai Vocational College, 12 people. The research tools consisted of EXPRESS accounting software, an evaluation form of the application of the EXPRESS accounting software, and a satisfaction questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean (μ) and standard deviation (σ). The results of the research were as follows: 1) The results of the evaluation of the application of the accounting software EXPRESS in the promotion of trade and business productivity. Chiang Mai Vocational College Overall, the value was at a high level ($\mu=4.20$, $\sigma=0.76$) and 2) the satisfaction of personnel in the promotion of trade and business productivity. Chiang Mai Vocational College To the application of the accounting software EXPRESS in the promotion of trade and business productivity. Chiang Mai Vocational College was at the highest level ($\mu =4.73$, $\sigma=0.50$).

Keywords

Application, Accounting software, The promotion of trade and business productivity

บทนำ

การจัดทำบัญชีมีความสำคัญต่อการตัดสินใจต่อองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเนื่องจากจะทำให้ทราบถึงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารองค์กรภายใต้การตัดสินใจที่ถูกต้อง แต่ในการจัดทำบัญชีจะทำในรูปแบบเดิมคือการบันทึกบัญชีแบบมือซึ่งจะมีการจดบันทึก-

จ่ายในสมุดบัญชี โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการจัดทำรายงานรับ-จ่าย เพื่อส่งหน่วยงานราชการ รวมทั้งรายงานข้อมูลรายรับรายจ่าย จะมีแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ในการจัดทำสมุดบัญชีจำนวนหลายเล่ม ทำให้เสียเวลาและเป็นการทำงานซ้ำซ้อน รวมทั้งทำความเข้าใจได้ยาก งานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบผลผลิต การรับงานการค้า รับจัดทำ รับบริการ รับจ้าง ผลิตเพื่อจำหน่าย การหารายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียน นักศึกษา และการตลาด การค้าและประกอบธุรกิจ ให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงต้องมีการจัดทำบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย จำนวนหลายเล่ม ส่งผลให้ล่าช้าไม่เป็นปัจจุบัน และอาจส่งผลทำให้เกิดปัญหาการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ผิดพลาดได้ แนวทางการแก้ปัญหาจึงควรนำโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำบัญชีของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ แทนกระบวนการจัดทำบัญชีแบบเดิม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบุคคลากรงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป

โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป คือ โปรแกรมที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลทางบัญชี ประมวลผล และแสดงผลในคอมพิวเตอร์ โดยมีข้อดี ได้แก่ ประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะไม่ต้องจ้างพนักงานจัดทำบัญชี ประหยัดเวลา เนื่องจากโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปมีระบบจัดรายการบัญชีเป็นหมวดโดยอัตโนมัติ สามารถใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีเพียงโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปและอุปกรณ์ที่ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปได้เท่านั้นโดยไม่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีก็ได้ เนื่องจากโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปได้รับการออกแบบมาให้ใช้งานได้ง่าย ผู้ใช้เพียงรู้หลักการทำบัญชีเบื้องต้นก็สามารถใช้งานได้ หมดปัญหาการรายงานด้านบัญชี การเบิกจ่ายต่าง ๆ สะดวกมากขึ้น (Finance-Rumour, 2020)

2. ความสำคัญของคอมพิวเตอร์ในงานด้านบัญชี

บุตรี บุญโรจน์พงศ์ (2557) ได้เปรียบเทียบการทำบัญชีด้วยมือกับการทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์และประโยชน์ที่ได้รับการทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการทำบัญชีด้วยมือกับการทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์และประโยชน์ที่ได้รับการทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์

การทำบัญชีด้วยมือ	การทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์	ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์
1. ใช้บุคลากรจำนวนมาก	ไม่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก	ประหยัดค่าใช้จ่าย
2. บุคลากรมีโอกาสเหนื่อยล้าทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย	คอมพิวเตอร์ทำงานได้แม่นยำรวดเร็วและถูกต้อง	ประหยัดเวลา ได้งานที่รวดเร็วและถูกต้อง
3. ลายมือไม่สม่ำเสมอ ทำให้มีโอกาสผิดพลาดโดยเฉพาะทางตัวเลข	คอมพิวเตอร์ไม่สับสนเรื่องตัวเลขและข้อความ เก็บข้อมูลได้มากตามเนื้อที่	แสดงรายงานได้รวดเร็ว อ่านง่ายและชัดเจน
4. ขั้นตอนในการผ่านบัญชีทำให้มีโอกาสผิดพลาดสูง ทำให้งบบทลงไม่เท่ากัน การแก้ไขตัวเลขยุ่งยากและเสียเวลา เนื่องจากต้องตรวจสอบตัวเลขย้อนหลัง	ขณะทำรายการ ถ้าจำนวนเงินด้านเดบิตและเครดิตไม่เท่ากันโปรแกรมจะไม่นับบันทึก การแก้ไขตัวเลขโปรแกรมจะแก้ไขตัวเลขปัจจุบันให้ทันที	การผ่านบัญชีทำได้โดยอัตโนมัติ และไม่เสียเวลาในการแก้ไขตัวเลขเป็นปัจจุบันตลอดเวลา
5. ต้องลงรายการให้ครบทุกรายการก่อนจึงจะสามารถออกรายงานต่าง ๆ ได้ การออกรายงานภาษีซื้อขายต้องตรวจสอบให้ถูกต้อง	สามารถออกรายงานได้ทันทีทั้งรายงานปัจจุบัน และรายงานย้อนหลัง	ทันต่อการส่งรายงานให้หัวหน้างาน และให้กรมสรรพากรกรณีที่เป็นรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม มิฉะนั้นอาจเสียเบี้ยปรับ
6. ต้องบันทึกยอดยกมามาก่อน จึงจะสามารถบันทึกรายการรายวันได้	บันทึกรายวันได้ โดยไม่ต้องรอยอดยกมา เพราะยอดยกมาสามารถบันทึกได้ภายหลัง	ไม่เสียเวลารอยอดยกมา ในกรณีที่ปิดบัญชีไม่ได้
7. งบการเงินล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ไม่ทันต่อความต้องการของฝ่ายบริหาร	สามารถดูงบการเงินได้ทันทีที่มีข้อมูลหลัก และข้อมูลรายวันทันต่อความต้องการของผู้บริหาร	ได้รูปแบบงบการเงินตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน
8. การเปรียบเทียบตัวเลขหรือข้อมูลย้อนหลังทำได้ยุ่งยาก หากการเก็บเอกสารไม่ดีพอ	สามารถเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังได้ถึง 5 ปี ทั้งข้อมูลจริงและงบประมาณ	เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีผลกระทบต่อผลกำไรของกิจการ
9. ไม่สามารถกำหนดรหัสผ่านในการทำบัญชีได้	สามารถกำหนดรหัสผ่านของแต่ละบุคคลได้ไม่จำกัดจำนวน	เกิดความปลอดภัยต่อข้อมูลและความลับของกิจการไม่รั่วไหล
10. เสียเวลาในการนำข้อมูลสร้างกราฟ	สามารถโอนข้อมูลในส่วนของกระดาษทำการและงบบทลงไปยังโปรแกรมเพื่อสร้างกราฟได้	ทำให้ฝ่ายบริหารตัดสินใจได้ง่าย

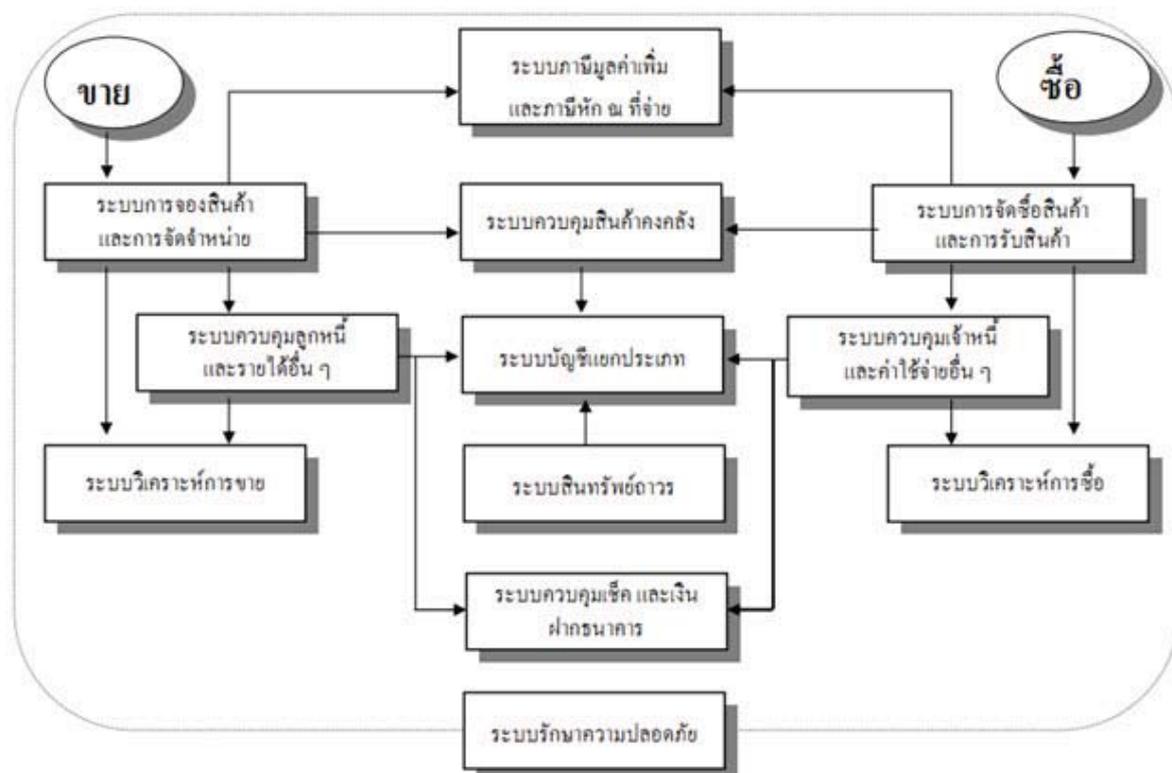
3. ชนิดของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป

โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก เช่น โปรแกรมบัญชี Formula Win Speed My Account Auto Flight และ EASY WIN 2) โปรแกรมบัญชี GL สำหรับธุรกิจขนาดกลาง เช่น โปรแกรมบัญชี ACCPAC Smile Account และ Win Speed และ 3) โปรแกรมบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น โปรแกรมบัญชี SAP และ Oracle

4. โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS

สำนักงานบัญชีพีทูพี (2565) กล่าวว่า โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ประกอบด้วยระบบงานหลัก 12 ระบบ ดังนี้ 1) ระบบซื้อ และการรับสินค้า 2) ระบบควบคุมเจ้าหนี้และค่าใช้จ่าย 3) ระบบจัดจำหน่ายและการจองสินค้า 4) ระบบควบคุมลูกหนี้และรายได้อื่น 5) ระบบสินค้าคงคลัง 6) ระบบเช็คและเงินฝากธนาคาร 7) ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย 8) ระบบบัญชีแยกประเภท 9) ระบบทรัพย์สินถาวร 10) ระบบวิเคราะห์การขายสินค้า 11) ระบบวิเคราะห์การซื้อสินค้า และ 12) ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยแต่ละระบบจะเชื่อมโยงถึงกัน ผู้ใช้งานทำการบันทึกข้อมูลด้านซื้อ และข้อมูลด้านขายเข้าสู่ระบบ โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS จะทำการเชื่อมโยงข้อมูลภายในอย่างอัตโนมัติ ทำให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หรือแสดงผลรายงานได้ค่อนข้างครบถ้วน ผู้ใช้สามารถทราบผลการรายงานสถานะของลูกหนี้ เจ้าหนี้ สินค้าคงคลัง สินทรัพย์ ตลอดจนผลการดำเนินงานของกิจการได้อย่างทันที ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน

คุณสมบัติเด่นของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS อีกประการหนึ่งคือ สามารถทำงานได้กับระบบ Windows ทุกเวอร์ชัน สามารถรองรับข้อมูลได้ไม่จำกัด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของข้อมูลและระบบเน็ตเวิร์คของลูกค้าเป็นสำคัญ มีทั้งเวอร์ชันสำหรับผู้ใช้งานเพียงคนเดียว หรือเวอร์ชันใช้งานได้พร้อมกันหลายคนภายในวงแลน มีเวอร์ชันที่กรมสรรพากรรับรอง โปรแกรมมีการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ใช้งานสามารถทำตามคู่มือ ทั้งการเรียนรู้และการใช้งานด้วยตนเองผ่านหนังสือคู่มือ หรือ แผ่น VDO สอนการใช้งาน หรือสื่อการสอนต่าง ๆ โดยมีผังการทำงานดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: แผนผังการทำงานของระบบ

ที่มา: ปรับปรุงจาก โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรส express, โดย ไอ.ที.แอดวานเทจ จำกัด, 2022 (http://www.itac.co.th/images/express/express_system_diagram.jpg). สงวนลิขสิทธิ์ 2023 โดย ไอ.ที.แอดวานเทจ จำกัด

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS มีความสามารถใช้งานในด้านบัญชี ดังนี้ 1) ระบบจัดซื้อสินค้า และการรับสินค้า ซึ่งทำหน้าที่ในการรองรับการป้อน บันทึกวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูลของการจัดซื้อและการรับสินค้า 2) ระบบควบคุมเจ้าหนี้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ของการควบคุมเจ้าหนี้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โดยข้อมูลเจ้าหนี้จะถูกส่งมาจากระบบซื้อสินค้า 3) ระบบการจัดจำหน่ายและการจองสินค้า ซึ่งทำหน้าที่ในการรองรับการป้อน บันทึก วิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในการจัดจำหน่ายและการจองสินค้า 4) ระบบควบคุมลูกหนี้และรายได้อื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในการควบคุมลูกหนี้และรายได้อื่น ๆ โดยข้อมูลลูกหนี้จะถูกส่งมาจากระบบขายสินค้า 5) ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง ซึ่งทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในการควบคุมสินค้าคงคลัง โดยข้อมูลส่วนใหญ่จะถูกส่งมาจากระบบซื้อและระบบขายสินค้า 6) ระบบควบคุมเช็คและเงินฝากธนาคาร ซึ่งทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในการควบคุมเช็คและเงินฝากธนาคาร โดยเช็ครับและเช็คจ่ายจะถูกส่งมาจากการรับชำระหนี้ และจ่ายชำระหนี้ 7) ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

และภาษีหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในการคิดภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีหัก ณ ที่จ่าย โดยข้อมูลจะถูกส่งมาจากระบบการซื้อสินค้า ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ลดหนี้/ส่งคืนสินค้า ขายสินค้า รายได้ อื่นๆ ลดหนี้/รับคืนสินค้า และระบบบัญชี 8) ระบบบัญชีแยกประเภท ซึ่งทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในการแยกประเภทบัญชี โดยข้อมูลส่วนใหญ่จะถูกส่งมาจาก ระบบซื้อ ระบบขาย การเงิน และระบบอื่น ๆ 9) ระบบสินทรัพย์ถาวร ซึ่งทำหน้าที่ในการรองรับการป้อน บันทึก วิเคราะห์และแสดงผล ข้อมูล ในระบบสินทรัพย์ถาวร 10) ระบบวิเคราะห์การขาย ซึ่งทำหน้าที่ ในการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการขายสินค้า เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กร และจัดทำเป็นรายงานทั้งแบบสรุป และแบบละเอียด 11) ระบบวิเคราะห์การซื้อ ซึ่งทำหน้าที่ในการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการซื้อ สินค้า เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานขององค์กร ในอนาคต และจัดทำเป็นรายงานทั้งแบบสรุปและแบบละเอียด และ 12) ระบบรักษาความปลอดภัย ซึ่งทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยให้กับระบบ

5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

Good (1973) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับ ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งนั้น ส่วน Oliver (1997) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การตอบสนองที่แสดงถึงความรู้สึกของลูกค้าเป็นวิจรรย์ญาณของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการ ความพึงพอใจมีมุมมองที่แตกต่างกันแล้วแต่มุมมองของแต่ละคน ส่วน Wolman (1973) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ ส่วน วิรุฬ พรรณเทวี (2542, 111) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมาก และได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่ามีมากหรือน้อย และ รัตนา ศรีตระกูล (2549, 37) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับการตอบสนองความต้องการของบุคคลทั้ง ด้านร่างกาย และจิตใจ ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกรักชอบยินดี และมีความสุขเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายตามความต้องการของตนเอง

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีที่ พอใจ ชอบใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือตามความต้องการ ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคำว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี พอใจ ชอบใจ ของบุคลากรของงานส่งเสริมผลิตผล การค้า และประกอบธุรกิจ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีต่อการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของหน่วยงานด้วยโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS

5.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

กรรณิการ์ รุจิวิโรชิต (2563, 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่มีผลต่อความสำเร็จของงานที่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการได้รับการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคลในแนวทางที่เขาประสงค์ ส่วน กัลติมา เหลืองอร่าม และคณะ (2545, 13-15) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจในการบริการ ดังนี้ เป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงานบริการขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจในบริการที่ได้รับจนติดใจและกลับมาใช้บริการเป็นประจำ การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าตลอดจนผู้ปฏิบัติงานบริการจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้จะนำมาซึ่งความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางการตลาดเพื่อความก้าวหน้าและการเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้งและส่งผลให้สังคมส่วนรวมมีคุณภาพที่ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ทิพย์วิมล ฤงสุวรรณ (2548, 57) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการบริการเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริการและความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานบริการ ซึ่งนับว่าความพึงพอใจทั้งสองลักษณะมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการบริการ และการดำเนินงานบริการให้ประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างและรักษาความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการบริการ

5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการใช้งานซอฟต์แวร์

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการใช้งานซอฟต์แวร์ที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้มีดังนี้ 1) ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ซึ่งมาสโลว์ กล่าวว่า บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด ดังนี้ (สมยศ นาวิการ, 2542, 298-302) 1.1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) จะอยู่ลำดับต่ำที่สุด ซึ่งหมายถึง แรงผลักดันทางชีววิทยาพื้นฐาน 1.2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ 1.3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น เพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม 1.4) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการเคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่น 1.5) ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self-Actualization Needs) หมายถึง ความต้องการระดับสูง บุคคลมักจะต้องการโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงาน หรือพวกเขาอาจต้องการความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ มาสโลว์ เชื่อว่าความต้องการเหล่านี้จะถูกเรียงลำดับจาก ต่ำสุดไปยัง สูงสุด มาสโลว์กล่าวว่า เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการนี้จะไม่เป็นสิ่งจูงใจที่มีพลังต่อไปอีก 2) ทฤษฎี ERG (ERG Theory) โดยอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) มีความเชื่อว่าความต้องการมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ เช่นเดียวกับ Maslow แต่ความต้องการตามแนวคิดของอัลเดอร์เฟอร์ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน (ไชยวัฒน์ ชาญปริซาร์ตน์, 2543, 53-54) ประกอบด้วย 1) ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต (Existence Needs) เป็นความต้องการทางกายภาพและความต้องการทางวัตถุที่ช่วยให้มนุษย์มีชีวิตอยู่รอดได้ เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัยนอกจากนี้ค่าจ้างแรงงาน ความมั่นคง สวัสดิภาพ

ความปลอดภัย ก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การได้รับการยอมรับ การมีชื่อเสียงและการได้รับการยกย่องจากสังคม 3) ความต้องการเติบโต (Growth Needs) เป็นความต้องการทั้งหมดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ความภาคภูมิใจในตนเอง ตลอดจนการเข้าใจตนเองและการใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยมีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้ 3.1) มนุษย์อาจมีความต้องการหลาย ๆ อย่างเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันได้ โดยไม่จำเป็นว่าความต้องการเบื้องต้นจะต้องได้รับการตอบสนองก่อนจึงจะเกิดความต้องการเบื้องต้น 3.2) ยิ่งความต้องการได้รับการตอบสนองน้อยเท่าใด บุคคลก็จะมีความต้องการแต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น 3.3) ยิ่งความต้องการระดับต่ำได้รับการสนองตอบมากเท่าใด บุคคลก็จะมีความต้องการระดับสูงมากขึ้นไปอีก และ 3.4) ยิ่งความต้องการระดับสูงได้รับการสนองตอบน้อยเท่าใด บุคคลก็จะมีความต้องการในระดับต่ำมากขึ้นเท่านั้น

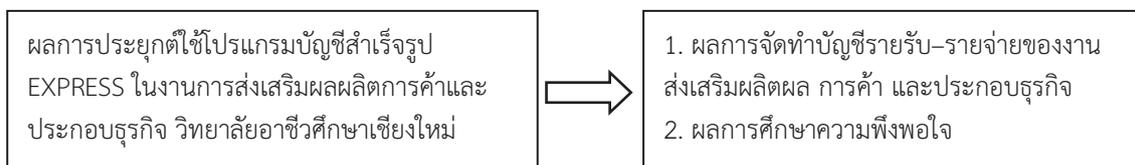
จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ และทฤษฎี ERG (ERG Theory) ของอันเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ซึ่งมนุษย์จะมีความต้องการจากต่ำสุดคือความต้องการทางร่างกายไปหาสูงสุดคือความต้องการด้านจิตใจ

6. งานส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ

งานส่งเสริมผลผลิต การค้า และประกอบธุรกิจ เป็นหน่วยงานภายในของวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้ ส่งเสริมให้ครู นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานส่งเสริมผลผลิตจัดทำแผนธุรกิจร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมการทำธุรกิจขนาดย่อม การประกอบอาชีพอิสระเพื่อสร้างรายได้ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน วางแผน ดำเนินงาน ประสานสัมพันธ์ร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ เพื่อรับงานการค้า รับจัดทำ รับบริการ รับจ้าง ผลิตเพื่อจำหน่าย การหารายได้ระหว่างเรียน การประกอบธุรกิจ และกิจกรรมสหกรณ์ ตรวจสอบผลผลิตทุกประเภทของสถานศึกษาให้ตรงกับโครงการฝึกจัดทำทะเบียนผลผลิต และจำหน่ายผลผลิต กำกับ ติดตาม และจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของงานผลผลิตการค้า และธุรกิจ ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำรายงานเป็นประจำทุกเดือน รวบรวมข้อมูล สถิติต่าง ๆ รายรับ-รายจ่ายในการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น ดูแล บำรุงรักษาและรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า งานส่งเสริมผลผลิต การค้า และประกอบธุรกิจ เป็นหน่วยงานภายในของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี คือ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของงานผลผลิต การค้า และธุรกิจ ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำรายงานเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS จึงเป็นโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปที่ควรจะได้นำมาทำการทดลองใช้กับการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของงานส่งเสริมผลผลิต การค้า และประกอบ

ธุรกิจและทำการศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรของงานส่งเสริมผลิตผล การค้า และประกอบธุรกิจ ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2: กรอบแนวคิดการวิจัย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัชรภรณ์ สายสอน (2555, 27-133) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรส พอร์วินโดว์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของโรงสีปิยะ 9 พาณิชย์ จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรส พอร์วินโดว์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของโรงสีปิยะ 9 พาณิชย์ จังหวัดลำปาง โดยการใช้แนวคิดทฤษฎีการศึกษาความเป็นไปได้ของการวางระบบงานใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยบันทึกข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรสพอร์วินโดว์ รุ่น 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินองค์ประกอบคุณภาพของซอฟต์แวร์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เจ้าของโรงสี 2 คน ผู้ปฏิบัติงาน 7 คน และศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรส พอร์วินโดว์รุ่น 1.5 ผลการวิจัยพบว่า ระบบงานเดิมของกิจการโรงสีปิยะ 9 พาณิชย์มีการบันทึกข้อมูลด้วยมือ ทำให้เกิดปัญหาข้อมูลผิดพลาดไม่สมบูรณ์ เจ้าของโรงสีจึงต้องการโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในกิจการ โดยมีการทดลองประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรส พอร์วินโดว์รุ่น 1.5 ในระบบซื้อวัตถุดิบ ระบบการผลิต ระบบการขายและระบบเงินสด ซึ่งพบว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในระบบบัญชีของโรงสีและระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วยลดความผิดพลาดและความซ้ำซ้อนในการทำงานจากระบบเดิม จากผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่าความพึงพอใจตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพซอฟต์แวร์ และเกณฑ์คุณภาพของซอฟต์แวร์ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ฐิติกาญจน์ พลัฒลาสี่ และ ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ (2561, 1149-1324) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีกรณีศึกษา: สำนักงานบัญชี อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้จัดทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 37 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางบัญชีคือโปรแกรม EXPRESS ซึ่งมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$)

ปัทมาวดี ดวงดาราร (2558, 9-21) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างคือ สถานประกอบการในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 370 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีของสถานประกอบการ ได้แก่ ความเหมาะสมกับกิจการ คุณสมบัติของโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ราคา การเชื่อมโยงข้อมูล บริการหลังการขาย ความน่าเชื่อถือของโปรแกรมบัญชีและผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายตามลำดับ การตัดสินใจในการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูง สถานประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้โปรแกรม EXPRESS ระบบบัญชีย่อย (Module) ที่ผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างใช้คือ (1) ระบบบัญชีเจ้าหนี้ (2) ระบบบัญชีลูกหนี้ (3) ระบบบัญชีแยกประเภท ปัญหาหลังจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี คือ การไม่มีบริการหลังการขายหรือมีบริการแต่ไม่ตรงความต้องการ และพบว่าปัจจัย 7 ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกโปรแกรม ได้แก่ ความน่าเชื่อถือของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีและผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย ลักษณะการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การรักษาความปลอดภัยของระบบ การสนับสนุน และการให้บริการหลังการขายต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดหา ซิตความสามารถ คุณสมบัติเสริม สถานประกอบการที่มีประเภทของการจัดตั้งสถานประกอบการระยะเวลาในการเปิดดำเนินการ ยอดขาย ที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อยัง 7 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ภัทราจิตร แสงสว่าง และ ชวพจน์ ศุภสาร (2564, 85-93) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีตามความต้องการของธุรกิจขนาดเล็ก กรณีศึกษานิติบุคคลที่จดทะเบียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดเล็กรายใหม่ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยเก็บจากนิติบุคคลที่จดทะเบียนจำนวน 116 ชุด โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.944 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน F-test (One-Way Anova) โดยกำหนดช่วงความเชื่อมั่นอยู่ที่ร้อยละ 95 ($\alpha = .05$) และในกรณีที่ผลการวิจัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการศึกษาเป็นรายคู่โดยใช้ Multiple Comparison Test แบบวิธี Least – Significant Difference (LSD) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติเสริม ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดหา ปัจจัยด้านลักษณะการทำงานของโปรแกรม ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือของโปรแกรมและผู้ผลิต ปัจจัยด้านความสามารถ ปัจจัยด้านการรักษาความปลอดภัยของระบบ และปัจจัยด้านการสนับสนุนและการให้บริการหลังการขาย ตามลำดับ ซึ่งหากจำแนกตามปัจจัยองค์ประกอบว่าประเภทธุรกิจ และรายได้ต่อปีต่างกัน

วิลาสินี สว่างงาม และคณะ (2564, 644-653) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีในบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของพนักงานบัญชีในบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม 2) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่มีผลต่อพนักงานบัญชีในบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 50 บริษัท วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) โปรแกรมสำเร็จรูปบริษัทส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม EXPRESS รองลงมาโปรแกรม My Account สถานที่ตั้งของบริษัทส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณตำบลหัวหิน ประเภทของบริษัทเป็นบริษัทขนาดย่อม และทุนในการจดทะเบียน น้อยกว่า 5,000,000 บาท ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบัญชีส่วนใหญ่พบว่าเป็น เพศหญิงอายุ 24 - 29 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี และ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีในอำเภอหัวหิน เกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านขีดความสามารถ ด้านลักษณะการทำงานและด้านการรักษาความปลอดภัย ตามลำดับ

ไฮดา สุทินปรีดา (2565, 2789-2803) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีในโครงการสหกิจศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีระหว่างการฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา และประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 81 คน หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในโครงการสหกิจศึกษา เทอมการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี คือ โปรแกรมฯ ผ่านรายการทันทีไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้ ประมวลผลล่าช้า ระบบมีความยืดหยุ่นน้อยและขาดการฝึกอบรมด้านการปฏิบัติการใช้งานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีผู้ใช้งานไม่รักษาความปลอดภัยของข้อมูลในระบบ โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่นิยมใช้มากที่สุดคือโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี EXPRESS ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องของโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่ใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.98)

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. **ประชากร** คือ คณะกรรมการงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 12 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ประกอบด้วย 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS และ 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการใช้งานโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS เป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็น/ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ประกอบด้วย 2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS เก็บรวบรวมข้อมูลโดย 1) ทำการติดตั้งโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS 2) ฝึกอบรมการใช้งานโปรแกรมฯ ให้กับคณะกรรมการงานส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 3) คณะกรรมการงานส่งเสริมฯ ใช้โปรแกรมฯ ในการจัดทำบัญชีของงานส่งเสริมผลผลิตการค้าฯ และ 4) ประเมินผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ ในการจัดทำบัญชีของงานส่งเสริมผลผลิตการค้าฯ และ 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากคณะกรรมการงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 12 คน และได้รับกลับคืนจำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 โดยการค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	2	16.67
1.2 หญิง	10	83.33
รวม	12	100.00
2. ตำแหน่ง		
2.1 หัวหน้างาน	1	8.33
2.2 ผู้ช่วยหัวหน้างาน	9	75.00
2.3 เจ้าหน้าที่	2	16.67
รวม	12	100.00
2. อายุ		
2.1 20-30 ปี	4	33.33
2.2 31 – 39 ปี	5	41.67
2.3 40 ขึ้นไป	3	25.00
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนน้อยเป็นเพศชาย มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้างาน มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนน้อยเป็นหัวหน้างาน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ส่วนน้อยมีอายุอยู่ 40 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 3

ผลการประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ข้อที่	รายการ	ระดับผลการประเมินการประยุกต์ใช้ฯ		
		μ	σ	แปลผล
1	ระบบจัดซื้อสินค้า และการรับสินค้า	4.00	0.71	มาก
2	ระบบควบคุมเจ้าหน้าที่ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	3.58	0.64	มาก
3	ระบบการจัดจำหน่ายและการจองสินค้า	4.92	0.28	มากที่สุด
4	ระบบควบคุมลูกหนี้และรายได้อื่น ๆ	3.58	0.64	มาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับผลการประเมินการประยุกต์ใช้		
		μ	σ	แปลผล
5	ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง	4.92	0.28	มากที่สุด
6	ระบบควบคุมเช็คและเงินฝากธนาคาร	4.25	0.60	มาก
7	ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3.67	0.62	มาก
8	ระบบบัญชีแยกประเภท	4.83	0.37	มากที่สุด
9	ระบบสินทรัพย์ถาวร	4.25	0.43	มาก
10	ระบบวิเคราะห์การขาย	3.75	0.72	มาก
11	ระบบวิเคราะห์การซื้อ	3.67	0.47	มาก
12	ระบบรักษาความปลอดภัย	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.20	0.76	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$, $\sigma=0.76$) โดยมี ระบบรักษาความปลอดภัยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=5.00$, $\sigma=0.00$) รองลงมา ได้แก่ ระบบการจัดจำหน่ายและการจองสินค้า ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง และระบบบัญชีแยกประเภท ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		μ	σ	แปลผล
1	ความพึงพอใจที่มีต่อระบบการทำงานของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS	4.60	0.54	มากที่สุด
2	ความพึงพอใจที่มีต่อประโยชน์ของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ช่วยทำให้การจัดทำบัญชีของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ	4.89	0.37	มากที่สุด
	รวม	4.73	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=$

4.73, $\sigma=0.50$) โดยมีความพึงพอใจที่มีต่อประโยชน์ของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ช่วยทำให้การจัดทำบัญชีของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ความพึงพอใจที่มีต่อระบบการทำงานของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่าผลการประเมินการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.76$) โดยมีระบบรักษาความปลอดภัยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) รองลงมา ได้แก่ ระบบการจัดจำหน่ายและการจองสินค้า ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง และระบบบัญชีแยกประเภท ตามลำดับ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป คือ โปรแกรมที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลทางบัญชี ประมวลผล และแสดงผลในคอมพิวเตอร์ โดยมีข้อดี ได้แก่ ประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะไม่ต้องจ้างพนักงานจัดทำบัญชี ประหยัดเวลา เพราะโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปมีระบบจัดรายการบัญชีเป็นหมวดโดยอัตโนมัติ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาคอยนั่งแยกหมวดหมู่ด้วยตนเอง ใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา เพราะโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปสามารถทำงานได้เมื่อมีเพียงอุปกรณ์ที่ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปได้และมีอินเทอร์เน็ต เท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเชี่ยวชาญด้านบัญชีก็ได้ เพราะโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปได้รับการออกแบบมาให้ใช้งานง่าย ผู้ใช้แค่รู้หลักการทำบัญชีเบื้องต้นก็สามารถใช้งานได้ และหมดปัญหารายการบัญชีเงินเดือนพนักงาน เพราะโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปช่วยในการจัดการเงินเดือนพนักงาน ค่าเบิกจ่ายต่าง ๆ ได้สะดวกและง่ายดายมากขึ้น สอดคล้องกับ วัชรภรณ์ สายสอน (2555, 27-133) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรส ฟอร์วินโดว์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของโรงสีปิยะ 9 พาณิชย จังหวัดลำปาง พบว่าระบบงานเดิมของกิจการโรงสี ปิยะ 9 พาณิชยมีการบันทึกข้อมูลด้วยมือ ทำให้เกิดปัญหาข้อมูลผิดพลาดไม่สมบูรณ์ เจ้าของโรงสีจึงต้องการโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในกิจการ โดยมีการทดลองประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรสฟอร์วินโดว์รุ่น 1.5 ในระบบซื้อวัตถุดิบ ระบบการผลิต ระบบการขายและระบบเงินสด ซึ่งผลการทดลองใช้งานสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในระบบบัญชีของโรงสีและระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนช่วยลดความผิดพลาดและความซ้ำซ้อนในการทำงานจากระบบเดิม สอดคล้องกับ ภัทราจิตร แสงสว่าง และ ขวพจน์ ศุภสาร (2564, 85-93) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีตามความต้องการของธุรกิจขนาดเล็ก กรณีศึกษานิติบุคคลที่จดทะเบียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร โดยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางการบัญชี ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติเสริมเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับแรก รองลงมาคือปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดหา ปัจจัยด้านลักษณะการทำงานของโปรแกรมปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือของโปรแกรมและผู้ผลิต ปัจจัยด้านความสามารถ ปัจจัยด้านการรักษาความปลอดภัยของระบบ และปัจจัยด้านการสนับสนุนและการให้บริการหลังการขาย ตามลำดับ โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้โปรแกรม EXPRESS ระบบบัญชีย่อย (Module) สอดคล้องกับ วิลาสินี สวางงาม และคณะ (2564, 644-653) ที่ได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีใน บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมใน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยพบว่า 1) โปรแกรมบัญชี สำเร็จรูปบริษัทสวนใหญ่ใช้โปรแกรม EXPRESS รองลงมาโปรแกรม My Account และสอดคล้องกับ ปัทมาวดี ดวงดาร (2558, 9-21) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางการบัญชีของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญใน การเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของสถานประกอบการ ได้แก่ ความเหมาะสมกับกิจการ คุณสมบัติ ของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ราคา การเชื่อมโยงข้อมูล บริการหลังการขาย ความน่าเชื่อถือของโปรแกรม บัญชีและผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายตามลำดับ การตัดสินใจในการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารระดับสูง สถานประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้โปรแกรม EXPRESS ระบบบัญชีย่อย (Module) ที่ ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างใช้คือ (1) ระบบบัญชีเจ้าหนี้ (2) ระบบบัญชีลูกหนี้ (3) ระบบบัญชีแยกประเภท ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี คือ การไม่มีบริการหลังการขายหรือมี บริการแต่ไม่ตรงความต้องการ นอกจากนี้พบว่าปัจจัย 7 ปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญต่อการเลือกโปรแกรม ได้แก่ ความน่าเชื่อถือของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีและผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่าย ลักษณะการทำงานของ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การรักษาความปลอดภัยของระบบ การสนับสนุนและการให้บริการหลังการ ขายต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดหาขีดความสามารถ คุณสมบัติเสริม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการ พิจารณาเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี อย่างไรก็ตามสถานประกอบการที่มีประเภทของการจัดตั้ง สถานประกอบการระยะเวลาในการเปิดดำเนินการยอดขายที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อยัง 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05

จากผลการวิจัยที่พบว่าผลการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชี สำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.73$, $\sigma=0.50$) โดยมีความพึงพอใจที่มีต่อประโยชน์ของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ช่วยทำให้การจัดทำบัญชีของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ความพึงพอใจที่มีต่อระบบการทำงานของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS สอดคล้อง กับ ไฮตา สุตินปรีดา (2565, 2789-2803) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางการบัญชีในโครงการสหกิจศึกษา ซึ่งพบว่า โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่นิยมใช้มากที่สุดคือ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี EXPRESS และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชา โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.49$, S.D.=0.98) สอดคล้องกับ วัชรภรณ์ สายสอน (2555, 27-133) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การ ประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรส ฟอว์วินโดว์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของโรงเรียน 9 พาณิชย จังหวัดลำปาง ผลการประเมินความพึงพอใจในการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรส ฟอว์วินโดว์ รุ่น 1.5 พบว่าภาพรวมความพึงพอใจตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ องค์ประกอบ คุณภาพซอฟต์แวร์ และเกณฑ์คุณภาพของซอฟต์แวร์ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก และสอดคล้องกับ จิตติกาญจน์

พลับพลาสี และ ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ (2561, 1149-1324) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีกรณีศึกษา: สำนักงานบัญชี อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีคือโปรแกรม EXPRESS ซึ่งมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$)

สรุป

การประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลความพึงพอใจประยุกต์ใช้และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นบุคลากรของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 12 คน ซึ่งพบว่าสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ได้ครบถ้วนทั้ง 12 ระบบ ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว แม่นยำ และมีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ เป็นอย่างมาก และทำให้ของบุคคลากรงานการส่งเสริมผลผลิตการค้าและประกอบธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยความพึงพอใจภาพรวมในระบบต่าง ๆ มีค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$, $\sigma=0.76$) และความพึงพอใจของบุคลากรมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu= 4.73$, $\sigma=0.50$)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และการวิจัยครั้งต่อไปเป็นดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ในการประยุกต์ใช้งานโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ผู้ใช้งานต้องมีความรู้พื้นฐานในด้านบัญชีมาก่อนและผู้ใช้งานต้องศึกษาวิธีการใช้งานจากคู่มือของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการประยุกต์ใช้งานโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป EXPRESS ในงานบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ หรือ ผลการประยุกต์ใช้งานโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปอื่น ๆ ในงานบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ รุจิวิโรตติ. (2563). *การศึกษาความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของผู้รับบริการ ณ ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ* (รายงานการวิจัย). สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. http://oss.hss.moph.go.th/show_topic.php?id=288
- กัลลิตา เหลืองอร่าม, นิธิวดี เหลืองอ่อน, และ ปัญญา มั่นบำรุง. (2545). *ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการ ณ จุดรับฝาก - ถอนของธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร* [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล].

- ไชยวัฒน์ ชาญปรีชารัตน์. (2543). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อการวัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่น [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- ฐิติกาญจน์ พลัฒพลาลี และ ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์. (2561). การประเมินโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีกรณีศึกษา: สำนักงานบัญชี อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. ใน พรชนก ทองลาด (บ.ก.), *บูรณาการงานวิจัยสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 18 และลำปางวิจัย ครั้งที่ 4* (น. 1149-1159). มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ทิพย์วิมล ณัฐสุวรรณ. (2548). การประเมินความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. Digital Research Information Center. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/164980>
- บุตรี บุญโรจน์พงศ์. (2557). *ทันสมัยในงานบัญชี*. <http://www.hu.ac.th/academic/article/Ac/ModernInAccount.html>
- ปัทมาวดี ดวงดาราร. (2558). ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ*, 4(1), 9-21. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/apheitvu/article/view/95119>
- ภัทรจิตร แสงสว่าง และ ขวพจน์ ศุภสาร. (2564). การพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีตามความต้องการของธุรกิจขนาดเล็ก กรณีศึกษานิติบุคคลที่จดทะเบียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 7(2), 85-93. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/article/view/249226>
- รัตนา ศรีตระกูล. (2549). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล่าไฉ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. <http://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2549/75563/>
- วัชรภรณ์ สายสอน. (2555). การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรส ฟอรัวโนด์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชี ของโรงสีปิยะ 9 พาณิชย์ จังหวัดลำปาง [การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. CMU Intellectual Repository. <http://cmuir.cmu.ac.th/handle/6653943832/10236>
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. CMU Intellectual Repository. <http://cmuir.cmu.ac.th/handle/6653943832/31410>

วิลาสินี สว่างงาม, เกศินี จันทร์มาก, ธัญญาลักษณ์ เหมบุรุษ, กมลวรรณ บุญปก, และ พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์.

(2564). การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชี
ในบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมใน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน สารานุกรม บุญเจริญ
(บ.ก.), *คู่มือวิถีใหม่ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัย
นครราชสีมา ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ. 2564* (น. 644-653). วิทยาลัยนครราชสีมา, จังหวัด
นครราชสีมา.

สมยศ นาวิการ. (2542). *การติดต่อสื่อสารในองค์กร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานบัญชีพีทูพี. (2565, เมษายน 1). *โปรแกรม express*. <https://p2paccounting.com/articles/Expressprogram-a>

ไอ.ที.แอดแวนเทจ จำกัด. (2022). *โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรส express*. <http://www.itac.co.th/index.php/express-accounting/express-infomation-thai>

ไฮตา สูดินปรีดา. (2565). ปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีในโครงการสหกิจศึกษา.
ใน *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2565* (น. 2789-2803).
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Finance-Rumour. (2020, November 3). *โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป...ตัวช่วยในการบันทึกบัญชีสำหรับ
SME*. <https://www.finance-rumour.com/money/sme-accounting-program/>

Good, Carter. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.

Oliver, R. L. (1997). *Satisfaction: A behavioral perspective on the consumer*. New York:
McGraw-Hill.

Wolman, B.B. (1973). *Dictionary of Behavioral Man*. No strand: Rein held Company.

กลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย

The Strategies Used in Male Characters in Yaoi Novels by Bacteria

จีรวัดน์ แสนรัมย์^{1*}, กิรติ ธนะไชย^{2**}Jeerawat Saenram^{1*}, Keerati Dhanachai^{2**}¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹Master of Arts Program Thai language, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Mahasarakham University41/20 Kham Rieng Sub-District, Kantharawichai District,
Mahasarakham Province, 44150, Thailand²ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
41/20 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150 ประเทศไทย²Department of Thai language, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Mahasarakham University41/20 Kham Rieng Sub-District, Kantharawichai District,
Mahasarakham Province, 44150, Thailand

รับบทความ: 19 มกราคม 2566

ปรับปรุงบทความ: 20 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 26 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรียจำนวน 13 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายวายของแบคทีเรียมีกลวิธีการสร้างตัวละครชายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ส่วนที่ 1 การสร้างตัวละครชายแบบผู้ชายสมัยใหม่จะสอดคล้องกับกรอบความคิดเรื่องความ

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

อีเมล: honey.jeera@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

ทันสมัยหรือความเป็นสมัยใหม่ (Modernity) แสดงให้เห็นสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงภายใต้แนวโน้มของระบบทุนนิยมเสรี ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ 1) การนำเสนอผ่านบุคลิกลักษณะ 2) การนำเสนอผ่านการอุปโภคบริโภค และ 3) การนำเสนอผ่านพื้นที่ ในส่วนที่ 2 การสร้างตัวละครชายผ่านเพศวิถี ในส่วนแรกที่เป็นการสร้างตัวละครชายแบบผู้ชายสมัยใหม่นั้นจะสอดคล้องกับกรอบความคิดเรื่องความทันสมัยหรือความเป็นสมัยใหม่ แสดงให้เห็นสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงภายใต้แนวโน้มของระบบทุนนิยมเสรี ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ 1) การนำเสนอผ่านบุคลิกลักษณะ 2) การนำเสนอผ่านการอุปโภคบริโภค และ 3) การนำเสนอผ่านพื้นที่ ในส่วนที่ 2 การสร้างตัวละครชายผ่านเพศวิถี ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับวิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับตามปรารถนาทางเพศ กามารมณ์ การแสดงออกในมิติต่าง เช่น ความปรารถนา การแสดงออกด้านการแต่งกาย การประพุดิ กิริยา มารยาท มีการดำเนินความสัมพันธ์ของหญิงและชายด้วยการมีเพศสัมพันธ์ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคม ได้แก่ 1) การนำเสนอผ่านเรือนร่าง 2) การนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ชายกับชาย และ 3) การนำเสนอผ่านการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ประพันธ์นวนิยายมีกลวิธีการสร้างตัวละครที่หลากหลาย สอดคล้องกับประเภทของนวนิยาย และความเป็นสมัยใหม่

คำสำคัญ

กลวิธีการสร้างตัวละครชาย นวนิยายวาย เพศวิถี ตัวละคร

Abstract

This article is a study of The Strategies Used In Male Characters In Yaoi Novels by Bacteria. It is a descriptive and analytical research. The objective was to study The Strategies Used In Male Characters In Yaoi Novels By Bacteria totaling 13 Bacteria Yaoi novels. The results showed Yaoi novels by Bacteria has strategies for creating male characters divided into 2 types Part 1. Creating a male character like a modern man is consistent with the concept of modernity or modernity showing the situation that change under the trend of liberal capitalism covering political, economic, social and cultural aspects, namely 1) personality presentation, 2) consumer presentation, and 3) space presentation. The first part of the creation of a modern masculine male character corresponds to the concept of modernity or modernity. Shows the changing situation under the trend of liberal capitalism. covering political, economic, social, and cultural aspects, namely 1) personality presentation, 2) consumer presentation, and 3) space presentation. which is consistent with the practices related to sexual desires, sexual desires, expressions in different dimensions such as desires, expressions in dress, behavior, manners, and etiquette. Has changed with the times and

depended on social norms, namely 1) body presentation, 2) male-to-male relationship, and 3) sexual expression. Variety of character creation strategies corresponds to the genre of the novels and modernity.

Keywords

The Strategies used in Male Characters, Yaoi Novels, Sexuality, Character

บทนำ

นวนิยายเป็นงานวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีความนิยมจากผู้อ่านอย่างสม่ำเสมอ ในปัจจุบันนวนิยายที่ผู้อ่านนิยมอ่านกันมาก คือ นวนิยายยาโออิ (Yaoi) หรือที่นิยมเรียกอย่างย่อในภาษาไทยว่า “นิยายวาย” คือประเภทรณกรรมที่พัฒนามาจากงานเขียนในวัฒนธรรมประชานิยมของญี่ปุ่นลักษณะพื้นฐานของยาโออิคืองานเขียนหรืองานสร้างสรรค์ ที่นำเสนอความรักระหว่างเด็กหนุ่มหรือชายหนุ่ม กลุ่มผู้สร้างสรรค์และผู้บริโภคงานประเภทยาโออิส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ในระยะแรกยาโออิปรากฏในรูปแบบการ์ตูนและนิยายภาพ โดยที่งานของนักเขียนหรือนักวาดการ์ตูนผู้หญิงที่นำเสนอโรมานซ์ระหว่างชายรักชาย (Male-male romance) (นัทธนัย ประสานนาม, 2562, 17)

นวนิยายวายเป็นนวนิยายที่ได้รับความนิยม และมีผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้อ่านวัยรุ่น ดังที่ อนุชา พิมพ์ศักดิ์ และโสภี อุ่นทะยา (2560, 180) กล่าวถึง “นวนิยายวายไทยในปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างสูงในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน เป็นตลาดหนังสือที่เติบโตสูงสุดในปัจจุบัน มีแฟนคลับนวนิยายวายแต่ละเรื่องมากกว่าหมื่นคน และมักจะมีนวนิยายวายได้จัดทำเป็นละครโทรทัศน์” เดิมนวนิยายวายเผยแพร่อย่างกว้างขวางในสื่อสังคมออนไลน์ แต่ปัจจุบันนวนิยายได้รับการสร้าง การตีพิมพ์ และเผยแพร่ผ่านช่องทางหลากหลายมากขึ้นทั้งในเว็บไซต์ เช่น ฌัญวลัย, READWRITE หรือสำนักพิมพ์ เช่น นาบู, Fast-book, เอะเวอร์วาย เป็นต้น รวมถึงนักเขียนตีพิมพ์ผลงานด้วยตนเอง มักจะมีนวนิยายวายได้จัดทำเป็นละครโทรทัศน์ เช่น นิทานพันดาว ออกอากาศผ่านช่องทาง GMM25 ปี พ.ศ. 2564, SOTUS : The Series - พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง ออกอากาศผ่านช่องทาง GMM25 ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้น ทำให้กลุ่มแฟนคลับละครโทรทัศน์วายแต่ละเรื่องกลับไปติดตามนวนิยายวาย ทำให้นวนิยายวายมีกลุ่มผู้อ่านยิ่งใหญ่มากขึ้น

แบคทีเรีย (Bacteria) เป็นนักเขียนสตรีที่กล้าแสดงทัศนะ และนำเสนอเรื่องเพศวิถี ความสัมพันธ์ลึกซึ้งของผู้ชายกับผู้ชาย เสรีภาพการมีเพศสัมพันธ์อย่างเปิดเผย หรือการสมรสผู้ชายกับผู้ชายที่ถูกจำกัดสิทธิ์มากที่สุดในสังคมไทย ทั้งที่สังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แม้ว่าเพศทางเลือกเริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยอย่างทัดเทียม แต่สังคมไทยยังไม่ยอมรับ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย แต่นักเขียนสตรีแสดงทัศนคติหรือถ่ายทอดเรื่องราวเพศวิถีผู้ชายรักผู้ชายสู่สังคมได้ไม่แพ้นักเขียนผู้ชาย นวนิยายของแบคทีเรีย จึงเป็นสื่ออีกแขนงหนึ่งทางที่บันทึกเรื่องราวทางพฤติกรรมของผู้ชายรักผู้ชายไว้

อย่างละเอียด ที่จะสะท้อนให้เห็นสถานภาพและบทบาทของผู้ชายด้านต่าง ๆ ในสังคมไทยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

จากข้างต้นแสดงให้เห็นแล้วว่า หลังจากสังคมเริ่มเปิดกว้างเรื่องเพศทางเลือกรวมมากขึ้น ย่อมส่งผลให้นวนิยายวายจากที่เคยได้รับความนิยมอย่างมากเป็นทุนเดิม ยิ่งเพิ่มความนิยมมากขึ้น เช่นเดียวกับตัวบทที่ผู้ศึกษาเลือกมาศึกษาครั้งนี้ เกิดขึ้นมาจากนวนิยายชายรักชายของ แบททีเรีย เป็นนักเขียนนวนิยายแนววายที่มีผลงานมากมาย รวมทั้งหมด 13 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องก็ได้รับความนิยมจนมีการพิมพ์ซ้ำ แปลเป็นภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ดังนวนิยายเรื่อง นิทานพันดาว ที่ได้รับความนิยมตั้งแต่เป็นนวนิยาย ที่พิมพ์ซ้ำถึง 14 ครั้งใน 1 ปี และยังได้รับรางวัล “Best LGBTQ Programme Made in Asia” จาก Content Asia Awards 2021 หลังจากตีพิมพ์แล้ว นวนิยายเรื่องนิทานพันดาวก็ยังเป็นที่นิยมจนได้ซื้อลิขสิทธิ์เพื่อนำมาเสนอในรูปแบบใหม่ผ่านทางโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ เมื่อปี พ.ศ. 2564 ผลิตโดยบริษัท GMM TV และกำกับการแสดงโดย ออฟ ฌพนัช ชัยวิมล ออกอากาศทางช่อง GMM25 ทุกวันศุกร์ เวลา 20.30 น. และรับชมย้อนหลังได้ทาง LINE TV เวลา 22.30 น.

แบททีเรียสร้างตัวละครโดยใช้ความเป็นจริงของคนในสังคมมาสร้างตัวละครให้มีบุคลิกลักษณะและนิสัยใจคอเหมือนคนจริง ๆ ในสังคม มีลักษณะนิสัยทั้งด้านดีและไม่ดี มีการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดไปตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เป็นตัวละครประเภทพลวัต คือ เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์

นอกจากนี้ผู้ชายสมัยใหม่แสดงออกทางเพศวิถีมากขึ้น แม้จะยังมีข้อจำกัดของค่านิยม วัฒนธรรม และประเพณีของสังคมไทยกำกับอยู่ ก็ได้ผ่อนคลายลงไปมากในปัจจุบัน แต่ก็ไม่ถึงว่าจะมีเสรีภาพเต็มที่ โดย เสนาะ เจริญพร (2546, 22) กล่าวว่า เพศวิถี หมายถึง แนวประพฤติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกามารมณ์รวมไปถึงแรงปรารถนาจากส่วนลึก การแสดงออก และความคาดหวังของบุคคลนั้น ๆ ในเรื่องดังกล่าว เพศวิถีเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นด้วยแรงขับเคลื่อนทางสรีระ และในขณะที่เดียวกันก็ถูกกำกับด้วยกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมและวัฒนธรรม หากพิจารณาเพศวิถีในแง่ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายก็ปรากฏให้เห็นชัดเจนว่า กามารมณ์มักมีลักษณะเป็นเรื่องต้องห้ามสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย สังคมแบบปิตาธิปไตยได้สร้างวิธีการต่าง ๆ นานาที่จะสกัดกั้นการแสดงออกทางอารมณ์เพศของผู้ชาย และเข้าไปหล่อหลอมเพศวิถีของผู้หญิงในตัวตนเสมอมา ซึ่งผู้ชายสมัยใหม่ก็ยังอยู่ในเพศวิถีในกรอบสังคมไทย ในนวนิยายวายของแบททีเรียได้มีการกล่าวถึงเพศวิถีของผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งตัวละครชายส่วนใหญ่จะมีเพศสัมพันธ์ขณะคบกับผู้ชาย ผู้ชายก็สามารถเรียนรู้เรื่องเพศได้ แต่ก็ยังถูกจำกัดขอบเขตภายใต้ขนบของสังคมไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบททีเรีย

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยจึงศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการสร้างตัวละครชายสมัยใหม่ของแบคทีเรียและการสร้างตัวละครผ่านเพศวิถีในนวนิยายของแบคทีเรีย ดังนี้

1. การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย

ผู้ชายสมัยใหม่อยู่ในความทันสมัยหรือความเป็นสมัยใหม่ (Modernity) นั้น แสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงภายใต้แนวโน้มของระบบทุนนิยมเสรี ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในประเทศไทย ภาวะความทันสมัยเกิดขึ้นในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบเก่า (Tradition society) ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมมาสู่สังคมสมัยใหม่ (Modernity) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม (กนกพรธณ วิบูลยศรีน, 2544, 37) เมื่อพิจารณาผ่านกรอบลักษณะของความเป็นผู้ชายสมัยใหม่ มีลักษณะร่วม คือ พื้นที่เมือง ชนชั้น หน้าที่การงาน เวลาว่าง ความคาดหวังต่อตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างเพศ (พรพรธณ กาญจนารัตน์, 2555, 122-126) ผู้ชายสมัยใหม่มีลักษณะ ดังนี้

ผู้ชายสมัยใหม่มักอาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองที่เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการคมนาคมที่สะดวก รวดเร็ว สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว เครื่องบิน หรือพาหนะอื่น ๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และรับเอาค่านิยมและวัฒนธรรมชนชั้นกลางมาเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคมแห่งการบริโภค โดยการสร้างอัตลักษณ์ของตนให้แตกต่างและใช้สินค้าแบรนด์เนม (Brand name) การรับประทานอาหารเช้าจรูปรหรือภัตตาคาร การเดินทางท่องเที่ยวหรือเรียนต่อต่างประเทศ ยังยึดมั่นในจริยธรรมการทำงานและสะสมความมั่งคั่งตามแนวทางของระบบทุนนิยม อันเป็นการแสดงถึงความสามารถและการพึ่งพาตนเองไปในทางเศรษฐกิจได้ โอกาสในด้านการงานผู้ชายเปิดกว้างมาก แต่บางอาชีพก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับหรือถูกมองอย่างมีอคติ แม้จะเป็นอาชีพเดียวกันกับที่ผู้หญิงทำ เช่น ครูปฐมวัย นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า และทำให้ผู้ชายไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ในขณะที่ผู้หญิงจะสามารถประกอบอาชีพที่กล่าวมาได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ สำหรับอาชีพผู้ชายที่โดดเด่น คือ นักการเมือง ทหาร ตำรวจ ส่วนมากใช้เวลาว่างและบางส่วนอาจนับรวมไปกับการบ้าน มักสัมพันธ์กับการบริโภควัฒนธรรมประชานิยม (Popular culture) ไม่ว่าจะเป็นการจับจ่ายใช้สอยสินค้า ช่องทางการซื้อสินค้า (Window shopping) การอ่านหนังสือ นิตยสาร หรือการติดตามชมสื่อบันเทิงต่าง ๆ อันเป็นจังหวะที่เปิดโอกาสให้ผู้ชายสร้างตัวตนที่สมบูรณ์และจัดสรรเวลาความสุขให้กับตนเอง

ผู้ชายสมัยใหม่มีความคาดหวังต่อตนเอง ซึ่งเป็นความคาดหวังที่ไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดจากความต้องการโดยธรรมชาติอย่างแท้จริง แต่ประกอบสร้างขึ้นจากความคาดหวังของสังคมที่หล่อหลอมอุดมคติของผู้ชายไว้ เพื่อจะเป็นผู้ชายที่สมบูรณ์แบบหรือใกล้เคียงกับมาตรฐานของสังคม อาจกล่าวได้ว่าผู้ชายสมัยใหม่ปรารถนาดำเนินชีวิตตามสูตรสำเร็จ มีงาน เงินและอิสระในการใช้ชีวิต และมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่เปลี่ยนแปลงไป สถานภาพของผู้ชายสมัยใหม่จากการเป็นโสดสู่การมีคู่ครองซึ่งเป็นคนที่ตนรัก มีบางครั้งที่ผู้ชายเป็นฝ่ายเริ่มต้น เช่น การจีบ การขอแต่งงาน และตามมาด้วยการขอความเห็นจากคนในครอบครัว แต่สิ่ง que ผู้ชายสามารถทำได้ในความสัมพันธ์นั้นมีขอบเขตของสิ่งที่ดีที่ผู้ชายควรทำตามค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีไทย สำหรับผู้ชายในความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งก็ไม่พ้นพ่อ/ผัว และในบางครั้งยังคงต้องทำหน้าที่ผู้นำครอบครัว เพื่อ

ทำให้สถาบันครอบครัวสมบูรณ์และดำรงอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตามผู้ชายสมัยใหม่มีอำนาจกระทำการและเลือกจะต่อรองกับความสัมพันธ์/อุดมการณ์ทางเพศในบางสถานการณ์ด้วย

การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย มีการนำเสนอ 3 ลักษณะ คือ

1.1 การนำเสนอผ่านบุคลิกลักษณะ คือ ลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นบุคลิกภาพของบุคคล มีลักษณะเฉพาะตัวที่ปรากฏภายนอก ได้แก่ ผิวพรรณ รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย กิริยาท่าทางที่แสดงออก ฯลฯ และลักษณะเฉพาะตัวที่อยู่ภายใน ได้แก่ อุปนิสัย อารมณ์ความรู้สึก ทศนคติ ฯลฯ แต่ละบุคคลจึงมีบุคลิกลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งในการศึกษาคำนี้ ใช้คำว่า บุคลิกลักษณะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ บุคลิกลักษณะภายนอก ได้แก่ รูปร่างหน้าตา และส่วนที่ 2 คือ บุคลิกลักษณะภายใน ได้แก่ อุปนิสัย เช่น ความเป็นสุขภาพบุรุษ มีความเข้มแข็งอดทน

1.2 การนำเสนอผ่านการอุปโภคบริโภค หมายถึง การกินและการใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ โดยทั่วไปการบริโภคเน้นเรื่องกิน ส่วนอุปโภคเน้นเรื่องการใช้สอย ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอุปโภค คือ การใช้สินค้าแบรนด์เนม และ ส่วนที่ 2 คือ การบริโภค ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มต่าง ๆ เช่น แอลกอฮอล์ กาแฟ

1.3 การนำเสนอผ่านพื้นที่การทำงาน คือ พื้นที่กิจกรรมของผู้หญิงกับผู้ชายถูกกำหนดด้วยปัจจัยทางวัฒนธรรมและบรรทัดฐานทางสังคม ในอดีตผู้หญิงมีแวดวงชีวิตที่แคบกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจะถูกผนวกเข้ากับกลุ่มเครือญาติและครอบครัว ในขณะที่ผู้ชายจะขยายแวดวงชีวิตไปในแต่ละสังคม ซึ่งมีการจัดกิจกรรมที่บ่งบอกถึง “พื้นที่” หรืออาณาเขตที่ผู้หญิงกับผู้ชายจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้ กิจกรรมของผู้หญิงกับผู้ชายจึงแตกต่างกัน ผู้ชายมักจะมีพื้นที่กิจกรรมอยู่ในครอบครัว อาณาเขตเพื่อนบ้านและชุมชน ผู้ชายจะมีพื้นที่กว้างจากชุมชนไปสู่พื้นที่ทางเศรษฐกิจ ศาสนา และการเมือง โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่การทำงาน

2. การสร้างตัวละครผ่านเพศวิถี

การสร้างตัวละครผ่านเพศวิถี หมายถึง วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับตามปรารถนาทางเพศ กามารมณ์ การแสดงออกในมิติต่าง ๆ เช่น ความปรารถนา การแต่งกาย ความประพฤติ กิริยา มารยาท มีการดำเนินความสัมพันธ์ของหญิงและชายด้วยการมีเพศสัมพันธ์ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่ต้องขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคม

2.1 การนำเสนอผ่านเรือนร่าง สรีระร่างกายของบุคคลจะมีเสน่ห์ น่าประทับใจแตกต่างกันไปในนวนิยายวายของแบคทีเรียมีการนำเสนอเพศวิถีในมิติการนำเสนอผ่านเรือนร่างของตัวละครทั้งหญิงและชาย ในที่นี้จะวิเคราะห์การนำเสนอผ่านเรือนร่างของตัวละครชายผ่านสายตาการมองของฝ่ายชาย ที่ปรากฏให้เห็นในลักษณะภายนอกในด้านบุคลิกภาพภายนอก เรือนร่างสรีระเพศชาย และอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชายต่อสรีระร่างกายของผู้ชาย

2.2 การนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ชายกับชาย สังคมไทยปัจจุบัน มีเพศวิถีในมิติของความสัมพันธ์ที่หลากหลาย ความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการศึกษานี้จะศึกษาการนำเสนอผ่านความสัมพันธ์

ชายกับชาย ซึ่งเป็นสถานะของความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่สังคมให้การยอมรับ คือ การเป็นคู่รักหรือแฟน และการเป็นสามีภรรยา โดยแบ่งออกเป็นความสัมพันธ์ของคู่รัก

การนำเสนอผ่านการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ในสังคมไทยนั้นนับมีบรรทัดฐานอยู่หลายประการ แต่เป็นเรื่องที่สังคมไทยไม่เคยสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนแก่คนในสังคม เรื่องของความต้องการทางเพศของผู้ชายและผู้ชายในสังคมไทยนั้น ถูกเชื่อมโยงด้วยบรรทัดฐานที่เกี่ยวข้องกับเพศ อายุ และ ความรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์ รวมทั้งการแสดงออก หรือการควบคุมตนในเรื่องเพศ ซึ่งชายรักชายในสังคมไทยจะถูกควบคุมการแสดงออกมากกว่าชายหญิง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการอยู่ด้วยกันจึงเป็นเรื่องปกติสำหรับชายและชาย ผู้ชายเรียนรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้ การแสดงออกกับผู้ชายด้วยกันเมื่อมีความต้องการทางเพศ และเรียนรู้วิธีการมีเพศสัมพันธ์นั้นก็เป็นเรื่องของผู้ชายเท่านั้น นอกจากนี้รสนิยมในเรื่องเพศ ความปรารถนาและความสุขทางเพศ พฤติกรรมทางเพศ เรื่องที่ไม่ควรพูดถึงเป็นเรื่องที่ปกปิดในสังคมไทย โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือความปรารถนาและความสุขทางเพศ ได้แก่ นายเอกในกำมือพระเอก, นายเอกแสวงหาอำนาจพระเอก, นายเอกที่มีความต้องการอำนาจควบคุม, และผู้ชายกับผู้ชายสุขสมในความรัก และส่วนที่สองคือรสนิยมทางเพศ

2.3 การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย เป็นการสร้างตัวละครที่มาจากสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และความนิยมในสังคมไทย เป็นการสร้างโดยมีกรอบของสังคมเป็นหลัก และการดำเนินชีวิตที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังเช่น นัทนัย ประสานนาม (2562, 16-34) ได้ศึกษาเรื่อง นวนิยาย ยาโออิของไทย: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ บทความนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์นวนิยายยาโออิของไทยโดยสำรวจปัญหาเรื่องคำจำกัดความที่สับสนเนื่องจากบริบทญี่ปุ่นและมุ่งวิเคราะห์นวนิยายยาโออิในฐานะบันเทิงคดีและในฐานะนวนิยายโรมานซ์ การวิเคราะห์อาศัยนวนิยายเรื่อง รักนี้บังเอิญคือคุณ My Accidental Love Is You ของ MAME เป็นกรณีศึกษานวนิยายเรื่องนี้เล่าเรื่องความรักในหมู่นักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัยอันเป็นตัวแทนของงานที่แพร่หลายในแวดวงยาโออิของไทย บทความนี้เสนอการวิเคราะห์องค์ประกอบบันเทิงคดียาโออิอย่างรอบด้าน ประกอบกับการวิเคราะห์โครงสร้างของนวนิยายตามพัฒนาการในโครงเรื่องเพื่อหา “สูตร” ในการประพันธ์นวนิยายโรมานซ์ ผลการวิเคราะห์ช่วยยืนยันลักษณะเฉพาะของประเภทวรรณกรรมที่ให้ความสำคัญแก่ “สูตร” การประพันธ์และบทบาทในการช่วยผู้อ่านหลีกเลี่ยงไปจากความเป็นจริงมากกว่านำเสนอความสมจริง และการสร้างตัวละครผ่านเพศวิถีของแบคทีเรีย ได้สร้างตัวละครโดยการนำเสนอผ่านเรือนร่าง การนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ชายกับชาย และการนำเสนอผ่านการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์ ดังที่ ณีฐญา ยศสอน และ อรจิรา อัจฉริยไพบูลย์ (2563, 1-20) ได้ศึกษาเรื่อง กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่องเล่าห์บรรพกาลของวรรณกรรม จำนวน 4 ตัวละคร ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สีตางค์ และ ปกบุญ ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ด้านความเหนือธรรมชาติของตัวละครมีภูมิหลังที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งภาพลักษณ์ของตัวละครเหล่านี้มีการสร้างสรรค์ที่สมเหตุสมผลและสมจริงตามองค์ประกอบของวรรณกรรม 3 แนวทางหลัก ได้แก่ 1) กลวิธีการสร้างผ่านโครงเรื่องที่มีการดำเนินเรื่องสลับไปมาระหว่างอดีตชาติกับปัจจุบันชาติ 2) กลวิธีการสร้างผ่านฉาก เป็นการสร้างให้มีความลึกลับน่ากลัวซึ่ง

นำเสนอผ่านฉากเหตุการณ์ในยุคสมัยทวารวดี ยุคสมัยแห่งราชวงศ์จักรี รวมทั้งยุคสมัยปัจจุบัน และ 3) กลวิธีการสร้างบทสนทนา ที่ทำให้เห็นลักษณะพฤติกรรมความเหินธรรมชาติของตัวละครได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสารและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยยึดหลักข้อมูลที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นต้น คือตัวบทนวนิยายวายของแบคทีเรีย จากสำนักพิมพ์นาบู พับลิชชิ่ง เท่านั้น รวมทั้งสิ้น 13 เรื่อง 16 เล่ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 3 เรื่องที่มี 2 เล่ม คือ 1) บุพเพชา 2) ภพคำ 3) นิทานพันดาว เนื่องจากนักเขียนมีความต้องการให้เนื้อหาเข้มข้นและดึงดูดใจผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

1.2 การเก็บข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมและสังคมเป็น การศึกษาจากเอกสารที่มีการบันทึกเอาไว้ หรือที่มีการศึกษา โดยทำการค้นคว้าจากเอกสารชั้นที่ 1 จากนวนิยายทั้ง 13 เรื่อง 16 เล่ม และชั้นที่ 2 จากหน่วยงาน สถาบันการศึกษา หนังสือ ตำราวิชาการ วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เป็นเอกสารภาษาไทย ตามจุดมุ่งหมาย และแนวทางการศึกษาของเอกสารนั้น ๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดที่จะศึกษาคือการสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย (พรพรรณ กาญจนารัตน์, 2555, 122-126) และวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 กลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย

- 1) การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย
- 2) การสร้างตัวละครผ่านเพศวิถี

3. การนำเสนอผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัยโดยเรียงการวิจัย สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรียสร้างตัวละครผ่านบุคลิกลักษณะ มีตัวละครที่นำมาวิเคราะห์ 13 เรื่อง 16 เล่ม โดยพบว่าการสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย มีการนำเสนอตัวละครผ่านบุคลิกลักษณะ การอุปโลกปรีภค และพื้นที่ ดังนี้

1. การสร้างตัวละครชายแบบผู้ชายสมัยใหม่

1.1 การนำเสนอผ่านบุคลิกลักษณะ

1.1.1 บุคลิกลักษณะภายนอก

บุคลิกลักษณะภายนอกเป็นสิ่งที่มองเห็นได้จากลักษณะภายนอกทางกาย ที่คนทั่วไปสามารถมองเห็นชัดเจนของแต่ละบุคคล เป็นปัจจัยที่ประกอบขึ้นเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น ในนวนิยายของแบคทีเรีย ศึกษาวิเคราะห์บุคลิกลักษณะภายนอก ของตัวละครชาย ได้แก่ รูปร่างหน้าตา ดังนี้

1) รูปร่างหน้าตา

รูปร่างหน้าตาเป็นลักษณะภายนอกทางกายที่ปรากฏแก่คนทั่วไปพบเห็นลักษณะของร่างกาย ตั้งแต่เค้าโครงรูปหน้า ผิวพรรณ รูปร่าง ทรวดทรง ลักษณะบุคลิก เป็นต้น ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร ไอยรา สิงห์เมฆา ว่า

ใบหน้าเนียนใส ดวงตาทหวานเรียวคม จมูกโด่งสวย และริมฝีปากได้รูปสีชมพูระเรื่อ

(Bacteria, 2560, 7)

ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นถึงรูปร่างหน้าตา ลักษณะภายนอกทางกายที่ปรากฏของตัวละครชายที่มีใบหน้าเนียนใส ดวงตาทหวาน จมูกโด่ง และริมฝีปากสีชมพูระเรื่อ

1.1.2 บุคลิกลักษณะภายใน

บุคลิกลักษณะภายในเป็นส่วนมองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมานได้จากอุปนิสัย สติปัญญา ความสามารถ และอื่น ๆ ของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพภายในเป็นสิ่งสำคัญ บุคลิกภาพภายในที่แสดงออกจะบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนและบุคลิกภาพที่แท้จริงของบุคคลนั้น ๆ ในนวนิยายของแบคทีเรีย ศึกษาวิเคราะห์บุคลิกลักษณะภายในของตัวละครชาย ได้แก่ อุปนิสัย

อุปนิสัย เป็นความประพฤติที่เคยชินจนเป็นนิสัยถาวรของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นบุคลิกภาพภายในสะท้อนออกมาผ่านพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นการทำทางตลอดจนอารมณ์ที่แสดงออกมา ในนวนิยายของแบคทีเรีย ตัวละครชาย มีลักษณะอุปนิสัย ได้แก่ ความเป็นสุภาพบุรุษ และมีความเข้มแข็งอดทน ดังนี้

1) ความเป็นสุภาพบุรุษ

สุภาพบุรุษจะมีความสุภาพโดยให้ความสำคัญกับทุกคนและปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเคารพ เขาจะพิจารณาอย่างรอบคอบว่าพฤติกรรมและคำพูดของเขาส่งผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร และปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทั้งหญิงและชายด้วยความเคารพเช่นเดียวกัน ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร แซ็ก มาบอริส ว่า

ข้ากั้ดีใจ รีแอนน์ เขาจูบเบา ๆ บนหลังมือสาวแม้จะเป็นเพียงโสเภณี แต่เขาก็ให้เกียรติหล่อน เหมือนเลดี้คนหนึ่ง

(Bacteria, 2554, 17)

ตัวอย่างนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นสุภาพบุรุษของตัวละครชายที่ให้เกียรติกับตัวละครที่เป็นเพศตรงข้าม ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพที่แตกต่างกันหรือสถานะทางสังคมที่แบ่งชนชั้น

2) มีความเข้มแข็งอดทน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, 207) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เข้มแข็ง” หมายถึง แข็งแรงในการงาน ขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อหวั่นไหว ส่วนคำว่า “อดทน” ราชบัณฑิตยสถาน (2556, 1365) ได้ให้ความหมายของคำว่า “อดทน” หมายถึง บึกบึน ยอมรับสภาพความลำบาก ดังนั้น “ความเข้มแข็งอดทน” จึงหมายถึง แข็งแรงในการงาน ขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อหวั่นไหว บึกบึน ยอมรับสภาพความลำบาก ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร อาเซอร์ เกลนวิลล์ ว่า

อาเซอร์ส่ายสายตามองสภาพโดยรวมในโรงม้า ทั้งสกปรกทั้งเหม็นขึ้น พนันเลยว่า ถ้าเขาไม่ล้มจับไปชะก่อนคงจมูกเสียเป็นแน่ เขากระแทกพลาจัวงไปตักหญ้าแห้งผสมมูลม้าที่คอกแรก อย่างหงุดหงิดที่สุดก่อนจะเดินเซ ๆ ไปยังรถเข็นขนาดเล็กด้านนอก เขาทำอย่างนี้อยู่หลายสิบรอบเหมือนคนถูกล้างสมอง กระทั่งท้องเริ่มส่งเสียงประท้วงจึงได้สติ

(Bacteria, 2554, 41)

ตัวอย่างนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งอดทนของตัวละครชายที่ยอมรับสภาพความลำบาก อุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อต่อสู้กับปัญหาและให้ผ่านพ้นไปด้วยดี

1.2 การนำเสนอผ่านการอุปโลกนภิโลก

1.2.1 การใช้สินค้าแบรนด์เนม

สินค้าแบรนด์เนมเป็นสินค้าที่ตราสินค้าที่เป็นรู้จักทั่วโลก เป็นสินค้าที่มีมาตรฐานการผลิต และมีราคาสูง โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าวางจำหน่ายเฉพาะเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลก เช่น รถยนต์ ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร ลีอง เวสลีย์ ว่า

ลีองสตาร์คบีเอ็มดับเบิลยูเอกซ์ไฟฟ์ที่จอดในโรงรถหลังบ้านก่อนจะค่อย ๆ เคลื่อนตัวออกไป

(Bacteria, 2556, 92)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าตัวละครชายมีการใช้รถยนต์ที่มีราคาสูง เป็นสินค้าที่มีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับทั่วโลก

1.2.2 การบริโภคสินค้าและบริการ

การดื่มเครื่องดื่มต่าง ๆ ในสังคมไทยปัจจุบันนอกจากการบริโภคเครื่องดื่มอาหารมื้อหลัก ๆ แล้ว ยังมีการบริโภคเครื่องดื่มต่าง ๆ จนกลายเป็นการบริโภคดื่มกินเป็นอาหารหลัก เช่น การดื่มกาแฟ โดยเฉพาะกลุ่มคนวัยทำงาน ที่ได้รับอิทธิพลการดื่มกาแฟจากตะวันตก จนเป็นที่นิยมแพร่กระจายหลายในสังคมไทย ดังเห็นได้จากร้านกาแฟเกิดขึ้นจำนวนมาก โดยเฉพาะร้านกาแฟชื่อดังจากต่างประเทศ ที่มาเปิดสาขามากมายทั่วประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทต่าง ๆ เช่น ไวน์ แชมเปญ เป็นต้น เครื่องดื่มเหล่านี้ล้วนเข้ามาเป็นเครื่องดื่มปกติในชีวิตประจำวันของคนไทย ในนวนิยายวายของแบบที่เรียมีการบริโภคเครื่องดื่มต่าง ๆ ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มกาแฟ ดังนี้

1) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ส่วนใหญ่เป็นการดื่มเพื่อสังสรรค์ของผู้ชาย ส่วนผู้หญิงที่ดื่มหรือกลืนสตรีไม่ควรดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเหล้า เบียร์ วิสกี้ แต่ดื่มพินซ์ ไวน์ และค็อกเทลเป็นน้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ในปริมาณน้อย แต่ปัจจุบันวัฒนธรรมการดื่มไวน์ได้รับความนิยมดื่มมากขึ้น มีร้านที่จำหน่ายไวน์โดยเฉพาะมากขึ้น และในประเทศไทยก็มีแหล่งผลิตไวน์จำหน่ายมากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่น ๆ ก็ได้รับความนิยมดื่มมากขึ้น

ผู้ชายในสังคมเมืองมีการดื่มกินอาหารแบบตะวันตก เช่น การไปดินเนอร์กินอาหารค่ำ ก็มักจะมีการดื่มไวน์ในมื้ออาหารนั้น นอกจากนี้ยังมีงานเลี้ยง การพบปะสังสรรค์ต่าง ๆ มีเครื่องดื่มต่าง ๆ ให้บริการ รวมทั้งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่าง ๆ ด้วย ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร แซ็ก มาบอริส ว่า

แซ็กใช้มือที่ว่างอีกข้างหยิบแก้วทรงสูงบรรจุไวน์แดงสดจากถาดที่ซาร์บใช้หนุ่มนำออกมาบริการ เขาจิบไปเพียงเล็กน้อยเนื่องจากดื่มหนักมาหลายแก้วพอดี

(Bacteria, 2554, 97)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงการดื่มแอลกอฮอล์ประเภทไวน์ที่ตัวละครได้ดื่มในงานเลี้ยงประเภทหนึ่ง เพื่อการเข้าสังคมและการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน

2) การดื่มกาแฟ

การดื่มกาแฟในปัจจุบันเป็นการดื่มกาแฟจากเครื่องชงกาแฟ เช่น กาแฟดำ คัปปูชชีโน เป็นต้น มีร้านกาแฟให้เลือกตามความชอบอยู่มากมาย ทั้งร้านกาแฟแบรนด์ดังทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงร้านกาแฟอื่น ๆ โดยเฉพาะในสังคมเมืองใหญ่ นอกจากนี้กาแฟยังแสดงรสนิยม ความชอบ และวัฒนธรรมของเครื่องดื่มที่ดื่ม ร้อน ๆ สดกลิ่นหอม และรสเนียนนุ่มให้ผู้คนได้ดื่มสุนทรีย์ด้วย ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร อาซีส อลัน ฟารุค อัล จาสตาร์มี ว่า

อดีตเจ้าชายรัชทายาทหวัดผ้าซึ่งใช้ต่างประตูกออกมาก็พบซึกหนุ่มกำลังรินน้ำร้อนใส่ในถ้วยซึ่ง
บรรจุงกาแพสำเร็จรูปเอาไว้ ร่มเงาต้นปาล์มที่ขึ้นหนาแน่นช่วยบดบังแสงแดดร้อนแรงได้
เป็นอย่างดี สมแล้วที่ชาวทะเลทรายเรียกพื้นที่สีเขียวอันน้อยนิดนี้ว่า โอเอซิส

(Bacteria, 2553, 215)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าตัวละครชายมีการดื่มกาแพในชีวิตประจำวัน ซึ่งการดื่ม
กาแพนั้นก็ได้ขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพแวดล้อมโดยรอบ อาจจะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจหรือสถานที่
ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ

1.3 การนำเสนอผ่านพื้นที่

ในนวนิยายวายของแบคทีเรีย มีการสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ผ่านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่การ
ทำงาน ดังนี้

1.3.1 พื้นที่การทำงาน

ผู้ชายในสังคมปัจจุบันมีหน้าที่การงาน ประกอบอาชีพต่าง ๆ ทัดเทียมผู้หญิง ผู้ชายมี
พื้นที่การทำงานมากขึ้น ผู้ชายประกอบอาชีพหลายอาชีพที่เคยเป็นอาชีพ นอกจากพื้นที่การทำงานของผู้ชาย
ยังออกสู่พื้นที่สากลในประเทศต่าง ๆ อีกด้วย ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร อาซิส อลัน ฟารุค อัล จาส
ดาร์มี ว่า

ในบรรยากาศเงียบสงบ มีเพียงเสียงเบา ๆ จากเครื่องปรับอากาศภายในห้องทำงานขนาด
ใหญ่ ณ วังประจำรัฐคานาเนจันซึ่งเจ้าชายผู้เป็นรัชทายาทหนึ่งใช้งานอยู่เป็นประจำตั้งแต่
กลับมาจากต่างประเทศเมื่อเกือบสองเดือนก่อน มีเอยาวเรียวของเจ้าของห้องพลิกแฟ้ม
รายงานเพื่อตรวจดูรายละเอียดด้านในกลับไปกลับมา

(Bacteria, 2553, 39)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงพื้นที่การทำงานของตัวละครชายที่ทำในวังประจำรัฐ เป็น
งานด้านเอกสาร แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางพื้นที่การทำงานที่ไม่ใช่แต่ผู้หญิงที่ทำได้ แต่ผู้ชายก็ทำได้
เช่นเดียวกัน

2. การสร้างตัวละครชายผ่านเพศวิถี

วิถีทางเพศที่ถูกหลอมสร้างจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความ
ปรารถนาและการแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก คู่ชีวิตในอุดมคติ และกามกิจ ซึ่งเป็นระบบ
ความคิดและพฤติกรรมที่มีความหมายทางสังคม สัมพันธ์กับมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
ที่กำหนดและสร้างความหมายให้แก่เรื่องเพศในหลากหลายมุม

2.1 การนำเสนอผ่านเรื่อนร่าง

สรีระร่างกายของบุคคลจะมีเสน่ห์ น่าประทับใจแตกต่างกันไป ในนวนิยายวายของแบบที่เรียมีการนำเสนอเพศวิถีในมิติการนำเสนอผ่านเรื่อนร่างของตัวละครทั้งหญิงและชาย ในที่นี้จะวิเคราะห์การนำเสนอผ่านเรื่อนร่างของตัวละครชายผ่านสายตาการมองของฝ่ายชาย ที่ปรากฏให้เห็นในลักษณะภายนอกในด้านบุคลิกภาพภายนอก เรื่อนร่างสรีระเพศชายและอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชายต่อสรีระร่างกายของผู้ชาย ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร อาเซอร์ เกลนวิลล์ ว่า

แผ่นอกหนาแกร่งสีแทนเข้มรวมถึงกล้ามเนื้อทรวงอกแกร่งสมกับเป็นอัศวินค่อย ๆ ปรากฏออกมาตามรอยแยกของسابเสื้อที่อ้ากว้าง อาเซอร์ต้องเขย่งปลายเท้าเล็กน้อยเพื่อดึงเสื้อออกจากหัวไหล่เนื่องจากส่วนสูงแค่ปลายคางสาก รูปร่างสูงสง่าดุจเทพอาเรส ทั้งงดงามและดูดีนัยน์ตาสีเขียวสดฉายชัดตรงรอยแผลเป็นชูดซี่ดจาง ๆ หัวผิวเนื้อแข็งตึงแผงกลิ่นอายดิบเถื่อนอย่างรุนแรง

(Bacteria, 2554, 35)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงการนำเสนอผ่านเรื่อนร่างของตัวละครชายจากการมองผ่านตัวละครชายอีกที โดยสรีระร่างกายจะมีเสน่ห์น่าประทับใจจนโดดเด่นเตะตาของผู้ที่มอง

2.2 การนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ชายกับชาย

สังคมไทยปัจจุบัน มีเพศวิถีในมิติของความสัมพันธ์ที่หลากหลาย ความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการศึกษานี้จะศึกษาการนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ชายกับชาย ซึ่งเป็นสถานะของความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่สังคมให้การยอมรับ คือ การเป็นคู่รักหรือแฟน และการเป็นสามีภรรยา ในนวนิยายวายของแบบที่เรีย ได้แสดงความถึงความสัมพันธ์ของคู่รักและสามีภรรยา ไว้ดังนี้

ความสัมพันธ์ของคู่รักเป็นการคบหากันของผู้ชายกับผู้ชายจะเลือกคู่รักที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ทั้งรูปร่างหน้าตา ฐานะ ระดับการศึกษา และหน้าที่การงาน ในอดีตผู้ชายที่คู่ควรเลือกมาเป็นคู่รักก็ต้องเป็นผู้ชายที่ขยันขันแข็ง หนักเอาเบาสู้ ชายหนุ่มที่คู่ควรก็ต้องเป็นผู้ชายที่ยังไม่เคยผ่านการสมรสมาก่อน นอกจากการเลือกคู่รักที่มีความเหมาะสมแล้ว ยังมีการเลือกคู่รักด้วยความชอบ ความต้องการส่วนตัวไม่ใช่กฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นตัวกำหนด เป็นการเลือกคู่รักด้วยความชอบของตนเอง

การเลือกคู่รักของชายและชายนั้น ความคิดเรื่องกีดกันเกิลกินเริ่มหมดไปแล้วในปัจจุบัน ความเติบโตของสังคมทำให้เกิดค่านิยมทางวัตถุ ผู้คนพอใจความสะดวกสบายทางเศรษฐกิจที่ได้มาโดยรวดเร็วมากกว่าการค่อย ๆ ก่อร่างสร้างตัว ชายและชายก็จะเลือกคู่รักโดยใช้เหตุผล “ความเหมาะสม” มากขึ้น ผู้ชายกับผู้ชายสมัยนี้ต่างต้องการอยู่ใน “สังคมระดับสูง” เพื่อมีโอกาสคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและมีสถานภาพทางสังคม ผู้ชายอาศัยความหล่อเพื่อมีโอกาสแต่งงานดี ๆ ก็มีอยู่ไม่น้อย ผู้ชายชะลอการแต่งงานเพื่อมีโอกาสพบผู้ชายที่ “สำเร็จรูป” คือ มีฐานะ อาชีพมั่นคง มีความก้าวหน้า นอกจากนี้การเลือก

คู่รักเพื่อมาเป็นคู่ครอง แต่งงาน สร้างครอบครัวนั้น ความเหมาะสมก็มีผลต่อความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ จึงต้องเลือกคู่ที่มีความเหมาะสมกัน ไม่เช่นนั้นก็จะมามีปัญหาตามมาในอนาคตได้ การเลือกคู่รักจึงต้องดูความเหมาะสมในทุก ๆ อย่าง ในนวนิยายวายของแบคทีเรีย มีตัวละครที่เลือกรักคู่รักที่ความเหมาะสม ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร อินทุ วิทยานนท์ ว่า

คุณบอกว่าจะดูแลดิฉันจนกว่าจะถึงวันที่ดิฉันไม่ต้องการ แต่พันยังไม่ใช่ตอนนี้ ดิฉันยังไม่อยากจากคุณไป ขุนพิทักษ์อำญาจ้องมองคนเบื้องหน้าด้วยสายตารวดเร็ว เพราะสุดท้ายตนกลับทำให้จันทร์สุกสกาดวงนี้ต้องเศร้าหมอง จากนั้นก็ยกมือข้างหนึ่งขึ้นแนบข้างแก้มเนียนอย่างอ่อนโยน มีว่าพ่ออยู่แห่งไหนใด ในฐานะที่เป็นพี่ เป็นสหาย เป็นคู่คิดที่ดี ดิฉันก็ยังปกป้องดูแลพ่อได้เสมอ โดยมีจำเป็นต้องอยู่ด้วยกันเช่นทุกวันนี้

(Bacteria, 2563, 186)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคู่รักที่พยายามจะฝ่าฟันอุปสรรคไปด้วยกันให้ได้ เรื่องราวที่ตัวละครผ่านมาด้วยกัน ตัวละครต้องการสื่อให้เห็นถึงความรักความพยายามที่ต่อสู้มาด้วยกัน และถึงแม้ว่าจะพลัดพรากห่างกันคนละที่ ขุนพิทักษ์อำญาก็สามารถดูแลปกป้องคนรักได้เสมอ

2.3 การนำเสนอผ่านการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์

เพศวิถีในการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์สำหรับผู้ชายกับผู้ชายในสังคมไทย ยังถูกปิดกั้น เพราะสังคมไทยให้คุณค่ากับเพศชายกับเพศหญิงมากกว่าการมีความสัมพันธ์ชายกับชาย เพราะฉะนั้นการมีเพศสัมพันธ์ชายกับชายจึงไม่ได้มีกฎหมายมากนัก ไม่ต้องแต่งงานกันก่อน แล้วค่อยมีเพศสัมพันธ์ เพียงเป็นคู่รักหรือแฟนก็มีเพศสัมพันธ์กันได้ นับว่าเป็นเรื่องปกติทั่วไปในสังคมไทยปัจจุบัน

นอกจากนี้แบคทีเรียยังได้นำเสนอทัศนคติของการมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม การมีเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบ อาจจะมีก่อนการเป็นคนรักกันแต่ก็ดำเนินไปในทิศทางที่จะเป็นคนรักกันในอนาคตได้ ชายและชายมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ แต่ต้องมีความรับผิดชอบ และมีแค่กับคู่ของตนเท่านั้น

ในนวนิยายวายของแบคทีเรียได้นำเสนอเพศวิถีของเพศสัมพันธ์ ได้แก่ ความปรารถนาและความสุขทางเพศ และรสนิยมทางเพศ ดังนี้

2.3.1 ความปรารถนาและความสุขทางเพศ

ในนวนิยายวายของแบคทีเรียได้นำเสนอเพศวิถีในมิติของเพศสัมพันธ์ โดยนำเสนอการปล่อยเพศวิถีของผู้ชายจากแบบแผนของการควบคุมโดยสังคม ในสังคมไทยนั้นผู้ชายควรมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง การมีเพศสัมพันธ์ผู้ชายกับผู้ชายจึงเก็บความรู้สึก และความต้องการไว้ แต่ผู้ชายกับผู้ชายก็มีความรู้สึก มีความต้องการเหมือนผู้หญิงกับผู้ชาย ผู้ชายกับผู้ชายก็ควรแสดงออกได้เช่นกัน

ในนวนิยายวายของแบคทีเรียได้นำเสนอมิติของเพศสัมพันธ์ ได้แก่ นายเอกในกำมือพระเอก, นายเอกแสวงหาอำนาจพระเอก, นายเอกที่มีความต้องการอำนาจควบคุม, และผู้ชายกับผู้ชายสุขสมในความรักรัก

1) นายเอกในกำมือพระเอกเป็นนายเอกที่ยอมโอนอ่อนตามผู้ชายที่เธอรัก

พระเอกที่มีประสบการณ์เรื่องการมีเพศสัมพันธ์นั้น จะมีวิธีการที่จะทำให้ให้นายเอกที่ไม่มีประสบการณ์โอนอ่อนตาม พระเอกจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มีเพศสัมพันธ์กับนายเอกที่เขารัก นายเอกที่ไม่เคยมีประสบการณ์จึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ต้องตกอยู่ในกำมือของชายคนรัก เมื่อนายเอกถูกปลุกเร้าอารมณ์อย่างถึงที่สุดแล้ว ก็ไม่สามารถต้านทานอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ ก็ต้องยอมมีความสัมพันธ์กับชายคนรัก พระเอกจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักด้วย ดังข้อความพรรณนาของตัวละครต้น ตะวัน รังสิตา ว่า

เสียงโวยวายสลับครางดังลอดออกมาจากห้องน้ำ ผั่งไม้ซีดาร์ขึ้นน้ำ เมื่อหลังศีรษะเปียกของ ตะวันถูไถไปมา มือเรียวจิกปากกว้างเต็มแรงระบายความปวดแสบจากแรงเสียดสีขนาดใหญ่ เบื้องล่าง เขาพยายามหันหนีริมฝีปากร้อนที่บิดเบียดแนบรสจูบอันลึกล้ำให้เพราะ กำลังจะขาดอากาศตาย ศีรษะจิ้งจอกเกี่ยวเรียวขาเปลือยข้างหนึ่งให้กว้างขึ้นอีก ก่อนจะเร่งจังหวะ กระตุ้นอารมณ์ของอีกฝ่าย ตะวันที่สวมเพียงเสื้อนอนบาง ๆ ชุมน้ำจากฝักบัวที่เปิดค้างเอาไว้ เหยหน้าขึ้นหอบหนักเมื่อใกล้ถึงจุดสิ้นสุด

(Bacteria, 2551, 234)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงนายเอกอยู่ในกำมือของพระเอกที่มีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์มาก่อน จึงทำให้ฝ่ายนายเอกมีความเสียเปรียบ เพราะไม่มีประสบการณ์มาก่อน

2) นายเอกแสวงหาอำนาจเป็นนายเอกที่มีความต้องการอำนาจควบคุม

นายเอกมีอารมณ์ความรู้สึกเมื่อโดนปลุกเร้าร่างกายก็ตอบสนองต่อความต้องการทางเพศเช่นเดียวกับพระเอก เมื่อนายเอกได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เรื่องเพศแล้ว เธอก็นำมาใช้ เช่น ใช้เป็นเครื่องมือต่อรอง เพื่อให้ได้สิ่งที่เธอปรารถนาหรือใช้ควบคุมเพื่อจะมีอำนาจเหนือพระเอกได้เช่นกัน นอกจากนี้บทอัครจริยที่แบคทีเรียนำเสนอนั้น มีทำที่ตัวนายเอกขึ้นคร่อมเหนือร่างพระเอก การขึ้นอยู่ข้างบนของนายเอกคือการพยายามแสดงสถานะที่เหนือกว่าของนายเอก การสังวาสที่เกิดขึ้นได้เคลื่อนย้ายความมีอำนาจเหนือกว่าจากพระเอกมาสู่นายเอก ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร เอเลน ธีร์ภัทร รุสเวลท์ ว่า

เขาโยนผ้าขนหนูออกไปแล้วก็ถอดเสื้อออก มือหนาค่อย ๆ เหยยผมเปียกขึ้นสีบลอนด์ที่เริ่มยาวขึ้นเปิดหน้าผาก ใบหน้าหล่อเข้มเอียงเล็กน้อยพอได้มุมก่อนจะใช้ดวงตาสีฟ้าสว่างทอดมองคนที่นอนอยู่บนเตียงด้วยความร้อนแรง เอเลนกลืนน้ำลายเหนียว ๆ ลงคอขณะไล่สายตาไปตามลำคอแกร่งและแผ่นอกหนาที่มีกล้ามเนื้อแข็งแรง ผิวสีแทนปมแดด ร่วมกับรูปร่างสูง

ใหญ่สมส่วนของลืออง ทำให้เขาดูเหมือนรูปปั้นจากทองสัมฤทธิ์ นักแสดงที่สวมบทบาทหนุ่มเซ็กซี่ เกี้ยวขอบางเงงให้ร่วงลงต่ำจนเห็นไรขนสีอ่อนเป็นแนวยาวลงไปข้างใต้แบบให้คิดลึกลึกลับ ๆ แต่ก่อนที่ผู้ชมจะเล็ดกำเดาไหลเพราะเสน่ห์ทางเพศที่รุนแรงเกินห้ามใจ เขาก็อย่างเท้าเข้าไปใกล้จนถึงขอบเตียง นายแบบหนุ่มไม่ยอมเสียเชิง เขาพลิกตัวกลับมาคร่อมร่างสูงใหญ่กลางจูปาก ผิดแล้ว เอเลนเคลื่อนตัวลงไปจนสะโพกของตัวเองบดเปียนอยู่ที่กลางหว่างขาของคนรัก เขาเลียริมฝีปากที่เจอซ้ำจากบทจูบที่เราร้อนเมื่อครู่พร้อมกับถอดเสื้อยืดออกเผยให้เห็นผิวขาวละเอียดย

(Bacterai, 2556, 160)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงตัวละครนายเอกแสวงหาอำนาจเป็นนายเอกที่มีความต้องการอำนาจควบคุมพระเอก โดยนายเอกต้องการเป็นควบคุมอำนาจในเรื่องทางเพศ ซึ่งบ่งบอกไปถึงการควบคุมอำนาจต่าง ๆ ตามมา และพระเอกก็เป็นฝ่ายยินยอมแต่โดยดี

3) ผู้ชายกับผู้ชายสุขสมในความรัก

ผู้ชายรักกับผู้ชายในสังคมไทยถูกจำกัดเรื่องเพศวิถีในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องไม่เหมาะสมไม่ควร การชมการฟังเรื่องเพศยังเป็นเรื่องไม่สมควร โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมากหน้าหลายตายเป็นเรื่องต้องห้ามของผู้ชายด้วยกัน ผู้ชายที่ดีควรมีกับคนรักคนเดียวเท่านั้น ดังนั้นการที่ผู้ชายจะมีความสุขได้ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้ชายที่เป็นคนรักด้วย ผู้ชายที่ดีมีประสบการณ์ต้องให้ความสุขกับคนรักของตนได้เช่นกัน

ในนวนิยายวายของแบคทีเรีย ได้นำเสนอเรื่องเพศวิถีในมิติของเพศสัมพันธ์ของการร่วมรักเกี่ยวกับความรู้สึกสุขสม การที่นายเอกได้ผู้ชายที่ดีที่รักมาเป็นคู่ นายเอกก็จะมีสุขสมในการมีเพศสัมพันธ์ นายเอกที่ดีก็จะได้เรียนรู้เพศรสจากผู้ชายของตน ผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยความรักกับนายเอกที่เขารักนั้น เขาจะให้ความสุขสมกับนายเอกของเราพร้อมกับเขาที่ได้รับความรู้สึกนั้นไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งความรู้สึกในจิตใจกับร่างกายที่รู้สึกนั้นแยกออกจากกัน การร่วมรักของคนที่รัก กับคนที่เพียงคบด้วยนั้นร่างกายได้รับความสุขสม แต่ความรู้สึกของการได้ร่วมรักกับคนที่รักนั้นต่างกัน การมีเพศสัมพันธ์ของคนที่มีความรักกันจึงไม่ใช่เรื่องของการสมยอมที่เป็นเหมือนผู้ตามหรือผู้รองรับ หากแต่เป็นความเต็มใจพึงพอใจซึ่งกันและกัน ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร อาซิส อลัน ฟารุค อัล จาสตาร์มี ว่า

ริมฝีปากร้อนบดไล่ไปตามผิวนี้น้ำผึ้งอย่างหลงไหล คาร์ลฟานตะแคงซ่อนทาบทับร่างเปลือยเปล่าของผู้เป็นที่รักพลางลูบไล่ไปทั่วแผ่นอกเนียนอย่างถ้อยสิทธิ์ อาซิสหลับตานิ่งตีตมต่ำไปกักรสสัมผัสอันวาบหวาม ปลายนิ้วหนาหยาบสะกิดยอดอกสีชมพูแผ่วเบา ก่อนจะเปลี่ยนเป็นบีบเค้นอย่างหนักหน่วง

(Bacteria, 2553, 213)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงการร่วมรักของพระเอกและนายเอกที่เร่าร้อน ต็มคำไปกับการสัมผัสรสชาติแห่งการถูกรักและแสดงออกผ่านทางอารมณ์เพศสัมพันธ์ของตัวละคร

2.3.2 รสนิยมทางเพศ

รสนิยมทางเพศเป็นไปตามรสนิยมส่วนตัวของผู้ชายและผู้ชาย ซึ่งในสังคมไทยนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องปกปิด ในนวนิยายวายของแบคทีเรียก็มีการกล่าวถึง รสนิยมทางเพศ คือ การมีเพศสัมพันธ์ที่เป็นความชอบส่วนบุคคล เพื่อช่วยให้การมีเพศสัมพันธ์เกิดความตื่นเต้นหรือเกิดความรู้สึกเพิ่มรสชาติของความรัก ดังข้อความพรรณนาของตัวละคร ภูผา วิริยะนนท์ ว่า

ปลายนิ้วหนาสอดเข้าไปในช่องลับคับแคบด้วยความยากลำบาก ใบหน้าหล่อเหลาบิดเบี้ยวด้วยความทรมานที่ไม่ยอมสิ้นสุดเสียวที หากเมื่อนิ้วหยาบกร้านที่แทรกลึกนั้นพลิกหมุนแต่ละลงตรงจุดกระสันที่ไม่เคยรู้มาก่อน เขียวก็สั้นไปทั้งตัวด้วยความปรารถนาอำมหิต เขาหายใจหอบ สะท้อนแอ่นร่างขึ้นตามห้วงตื้นหาที่ลุกโชน

(Bacteria, 2559, 377)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงรสนิยมทางเพศเป็นไปตามรสนิยมส่วนตัวโดยใช้นิ้วมือเป็นตัวช่วย เพื่อช่วยให้การมีเพศสัมพันธ์เกิดความตื่นเต้นหรือเกิดความรู้สึกเพิ่มรสชาติของคู่รัก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาทฤษฎีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย โดยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือ การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ของแบคทีเรีย โดยแบ่งออกเป็น 1) การนำเสนอผ่านบุคลิกลักษณะ 2) การนำเสนอผ่านอุปโลกบริโลก และ 3) การนำเสนอผ่านพื้นที่ ในส่วนที่สอง คือ การสร้างตัวละครผ่านเพศวิถี คือ วิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับตามปรารถนาทางเพศ กามารมณ์ การแสดงออกในมิติต่าง เช่น ความปรารถนา การแสดงออกด้านการแต่งกาย การประพุดิ กิริยา มารยาท มีการดำเนินความสัมพันธ์ของผู้หญิงและผู้ชายด้วยการมีเพศสัมพันธ์ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคมอยู่ ได้แก่ 1) การนำเสนอผ่านเรือนร่าง 2) การนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ผู้ชายกับผู้ชาย และ 3) การนำเสนอผ่านการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์ ในนวนิยายของแบคทีเรียได้สร้างตัวละครเอกชายให้เป็นตัวละครที่มีหลายมิติในตนเอง ตัวละครมีลักษณะอุปนิสัยที่พัฒนาไปตามเหตุการณ์และกาลเวลา มีพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งด้านดีและไม่ดี เป็นตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ที่มีการศึกษาที่ดี มีหน้าที่การงาน เลือกรับดำเนินชีวิตด้วยตนเอง ไม่ยึดติดกับสิ่งต่าง ๆ และแสดงออกทางเพศวิถีในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมบริโภคนิยมสมัยใหม่ในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนัย ประสานนาม (2562, 16-34) ที่ได้ศึกษาเรื่อง นวนิยายวายโออิของไทย: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ โดยเป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์จากนวนิยายวายโออิของไทย และเล่าเรื่องความรักในหมู่นักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัยอันเป็นตัวแทนของงานที่แพร่หลายในแวดวงยาโออิของ

ไทย และตั้งที่ ณีฎฐยา ยศสอน และ อรจิรา อัจฉริยไพบุลย์ (2563, 1-20) ได้ศึกษาเรื่อง กลวิธีการสร้าง ภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่องเล่าบรรพกาลของวรรณกรรม จำนวน 4 ตัวละคร ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปักษิณ เพราะงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครชาย ในนวนิยายวายของแบคทีเรีย การสร้างตัวละครผู้ชายสมัยใหม่ และการสร้างตัวละครผ่านเพศวิถี

สรุป

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรียพบว่า ตัวละครชายที่มีความเป็น ผู้ชายสมัยใหม่ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม และ ประเพณีในยุคปัจจุบัน ที่หล่อหลอมให้เกิดเป็นพลวัตทางสังคม ผู้เขียนต้องการที่จะสื่อถึงความหลากหลายทาง เพศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ซึ่งสะท้อนไปถึงเรื่องการเมือง ของแต่ละประเทศที่กีดกันการเปิดเผยตัวตน การมีตัวตนสังคม การมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งของผู้ชายกับผู้ชายใน สังคม เสรีภาพการมีเพศสัมพันธ์อย่างเปิดเผยหรือการสมรสนั้นผู้ชายกับผู้ชายโดนจำกัดสิทธิ์มากที่สุด ทั้งที่ สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก เพศทางเลือกเข้าไปมีบทบาทอย่างทัดเทียมในสังคม นักเขียนสตรีก็ควรมีสิทธิ์ใน การแสดงทัศนคติหรือถ่ายทอดเรื่องราวเพศวิถีสู่สังคม นวนิยายของแบคทีเรียจึงเป็นอีกหนึ่งทางที่บันทึก เรื่องราวทางพฤติกรรมของผู้ชายกับผู้ชายไว้อย่างละเอียด ที่จะสะท้อนให้เห็นสถานภาพและบทบาทของผู้ชาย ด้านต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรส่งเสริมให้สื่อมวลชนในแขนงต่าง ๆ ร่วมกันนำเสนอการตีแผ่แง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ชายรักร่วมเพศมากยิ่งขึ้น เช่น การนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มชายรักร่วมเพศมาตีแผ่ในรูปแบบของละคร ภาพยนตร์สั้น บทเพลง นิตยสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและเข้าใจกลุ่มชายรักร่วมเพศในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย เรื่องอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบ ให้เห็นถึงความแตกต่างของกลวิธีการสร้างตัวละครชาย

2. ควรศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครชายจากวรรณกรรมแขนงต่าง ๆ อาทิ ภาพยนตร์ บทเพลง ภาพยนตร์สั้น ละคร ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสร้างตัวละครชาย เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่าง ของกลวิธีการสร้างตัวละครชายให้มากยิ่งขึ้น

3. กลวิธีการสร้างตัวละครชายในนวนิยายวายของแบคทีเรีย ศึกษาและวิเคราะห์เฉพาะตัวละครหลัก ชายรักชาย ที่เป็นตัวละครหลักนั้น ถ้าศึกษาตัวละครรองในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากนี้ อาจทำให้ข้อมูล น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกพรรณ วิบูลย์ศรีน. (2544). *การเปรียบเทียบภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ใน*

ภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

- คณะกรรมการการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2515-2539*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ณัฐยา ยศสอน และ อรุจิรา อัจฉริยไพบุลย์. (2563). กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่องเล่าห์บรรพกาลของวรรณวรรณ. *วารสารมังรายสาร*, 8(2), 1-20. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mrsj/article/view/246139>
- นัทธนี ประสานนาม. (2562). นวนิยายยาโออิของไทย: การศึกษาเชิงวิเคราะห์. *วารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติ*, 7(2), 16-34.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). *ว่าด้วยภาษา วัฒนธรรม และอำนาจ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- บุญเสริม หุตะแพทย์. (2545). *การกำหนดบทบาทเพศและความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงในประมวลสาระชุดวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย* หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พรพรรณ กาญจนารัตน์. (2555). ภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ในสื่อบันเทิงไทย: บทวิเคราะห์จากภาพยนตร์ เรื่อง “รถไฟฟ้ามาหานะเธอ” และละครโทรทัศน์เรื่อง “สูตรเสน่หา”. *วารสารเพชวิณีศึกษา*, 2, 115-140.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2550). *เล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- เสนาะ เจริญพร. (2546). *ภาพเสนอผู้หญิงในวรรณกรรมไทยช่วงทศวรรษ 2530: วิเคราะห์ความโยงใยกับประเด็นทางสังคม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. CMU Intellectual Repository. <http://repository.cmu.ac.th/handle/6653943832/35460>
- อนุชา พิมพ์ศักดิ์ และ โสภี อุ่นทะยา. (2560). SOTUS พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง: การประกอบสร้างอัตลักษณ์เพศนอกรอบในนวนิยายรักวัยรุ่นแนววาย. *วารสารการบริหารปกครอง*, 6(2), 175-193. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/gjournal-ksu/article/view/98243>
- Bacteria. (2551). *เลือนตะวัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2553). *The Long Kiss' Desert*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2554). *Love & Prestige*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2555). *ใจเจ้าศศิธร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2556). *Love me if you dear*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2559). *นิทานพันดาว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2560). *สุดทางหัวใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.
- Bacteria. (2563). *บุพผติยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาบู.

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรายวิชาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

Students' Opinions toward Education Program in Elementary Education

The Far Eastern University

อังษณิภรณ์ ศรีคำสุข^{1*}, เจตนา เมืองมูล², นฤมล วุฒิปรีชา³พิมพ์ทอง สังกุทธิพงษ์⁴, นฤมล สายะบุตร⁵Aungsaneeporn Srikhamsuk^{1*}, Jatana Muangmoon², Narumon Wuttiprecha³Pimthong Sangsutthipong⁴, Narumon Sayabutra⁵^{1,2,3,4,5}สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

^{1,2,3,4,5}Department of Research and Technology in Learning Management,

Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Muang District, Chiang Mai, 50100, Thailand

รับบทความ: 27 กุมภาพันธ์ 2566

ปรับปรุงบทความ: 21 เมษายน 2566

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 26 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในการนำความรู้รายวิชาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ไปประยุกต์ใช้ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อรายวิชาหรือเนื้อหาที่ต้องการศึกษาในหลักสูตรการศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อการจัดการเรียนการสอน โดยทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น รุ่นที่ 1 – 5 จำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักศึกษาศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน สาขาวิชาการประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การนำความรู้รายวิชาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ไปประยุกต์ใช้ 2) ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาและ

* ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)
อีเมล: aungsaneepon@feu.edu

จำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 3) ข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อรายวิชาหรือเนื้อหาที่ต้องการศึกษาในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า รายวิชาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากที่สุด 3 รายวิชา (กลุ่มวิชาชีพ) ได้แก่ อันดับ 1 วิชาการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน อันดับ 2 วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา อันดับ 3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รายวิชาที่เคยเรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากที่สุด 3 รายวิชา (กลุ่มวิชาเอกบังคับ) ได้แก่ อันดับ 1 วิชาบูรณาการและการสอนแบบบูรณาการ อันดับ 2 วิชาพัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา อันดับ 3 วิชาประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนประถมศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิตมีความเหมาะสม ร้อยละ 73.08 และนักศึกษามีความพึงพอใจจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิตมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 26.92 และข้อเสนอแนะด้านรายวิชาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ การสอนเขียนกระดาษ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในระดับประถมศึกษาและการสอนสนทนาภาษาอังกฤษ มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรว่าควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

คำสำคัญ

การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรการสอนสาขาวิชาการประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้เรียน

Abstract

The purpose of this research were to study: 1) the opinions of students in applying subject knowledge in the primary education curriculum of Far Eastern University. 2) students' opinions on the suitability of the number of subjects and the number of credits in the primary education curriculum of Far Eastern University. 3) students' suggestions on the subjects or contents they wanted to study in elementary education curriculum for teaching and learning Information was collected from 71 alumni and current students from batch 1st to batch 5th who studied at the department of Elementary Education, Far Eastern University. The research tool used was a feedback questionnaire for the alumni and current students which consisted of 3 sections: 1) applying subject knowledge of elementary education curriculum 2) the suitability of the course and number of credits of elementary education curriculum 3) students' suggestions on the subjects or content they want to study in elementary education curriculum for teaching and learning. The results showed that the 3 subjects that can be applied in practice the most (professional groups) are 1st in learning management and classroom management, 2nd in innovation and information technology in

education, 3rd in learning assessment and evaluation. The most 3 subjects (Compulsory Majors) that had been studied and can be applied in practice were 1st in Integrated and Integrated Teaching, 2nd in Development and Learning of Primary Students, and 3rd in Learning experience for elementary school students. The students were satisfied with the number of subjects per credits 73.08% and 26.92 percent were too satisfied with the number of subjects per credits. The course suggestions on the subjects or content students wanted to study were teaching writing on the board skills, increasing computer skills and the use of technology in online teaching and learning in primary education as well as teaching English conversation. Suggestion for improving the curriculum was that the curriculum should be developed in accordance with the current changing times.

Keywords

Curriculum Development, Elementary Education Teaching, Curriculum Opinions

บทนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้อยู่บนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, 56) และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัยใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 62) ประกอบกับการร่วมมือทางเศรษฐกิจของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ขณะที่ในสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ความมั่นคง สิ่งแวดล้อม ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมกับทิศทางการพัฒนาคนไทยจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ

สถานการณ์ดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องทำการปฏิรูปการศึกษา ตลอดจนปรับทิศทางและแนวโน้มในการพัฒนาประเทศไทยเพื่อเข้าสู่สังคมศตวรรษที่ 21 การมุ่งปลูกฝังพัฒนาให้คนไทยรุ่นใหม่มีคุณธรรมคู่ความรู้ สามารถนำความรอบรู้ให้ก้าวทันสังคมโลกดิจิทัล สร้างสังคมสันติสุข มีวิถี

แห่งการดำเนินชีวิตให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีเสถียรภาพ มีความเป็นธรรม รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ธรรมชาติ ให้มั่นคงมั่นคงอย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศอย่างมีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และดำรงอยู่ในประชาคมโลก ได้อย่างมีศักดิ์ศรี การจัดการศึกษาจึงนับเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทุนมนุษย์ของชาติเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคคลและระบบสังคม ในอันที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับพลเมืองและบุคลากรของชาติ ในทุกภาคส่วนให้ตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเอง สังคม ตลอดจนให้ความสำคัญต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนเศรษฐกิจชุมชน

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มุ่งสร้างบัณฑิตครูให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพครูที่มีความซื่อสัตย์ มีความรักและภาคภูมิใจในวิชาชีพ ยึดมั่นการดำเนินชีวิตด้วยวิถีแห่งคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีเจตคติและบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อวิชาชีพ ดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและสังคม มีทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ สามารถบูรณาการทักษะการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระความรู้ทางด้านการประถมศึกษาในทุกสถานการณ์ เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพครูบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู พร้อมบูรณาการคุณลักษณะของครูตามข้อกำหนดของวิชาชีพสู่การจัดการเรียนรู้ที่สามารถวางรากฐานและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมศตวรรษที่ 21 และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมถึงปรับตัวอยู่ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีคุณภาพ

เนื่องจากในปัจจุบันสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มีการแข่งขันที่สูงขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นสาขาวิชาการประถมศึกษาจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยต้องใช้ในการประเมินผลจากความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว มาใช้ในการทบทวนด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา และด้านการนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิชาคือ วิชาชีพ และกลุ่มวิชาเอกบังคับ เนื่องจากเป็นกลุ่มวิชาที่อยู่ในหลักสูตรและนักศึกษาทุกคนได้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของการเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวไว้ข้างต้นจึงเห็นควรนำมาจัดทำแบบสำรวจในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความเหมาะสมของจำนวนรายวิชา และจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการนำความรู้ในรายวิชาและการจัดการเรียนการสอนไป ประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพครูและอาชีพอื่น ๆ ในหลักสูตรวิชาการ ประถมศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาการประถมศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

1. ความคิดเห็น หมายถึง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, 236) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นหมายถึง ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นความจริงจากการใช้ปัญญาและความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

สุมาลี ประทุมมา (2554, 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อในการตัดสินใจของมนุษย์ที่เกี่ยวกับความรู้สึกและเหตุผลของแต่ละคนว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ อย่างไร โดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสิ่งที่อยู่รอบตัว

อุปรีภูลา อินทรสาด และ นัสมล บุตรวิเศษ (2564, 15) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ ความคิดการตัดสินใจหรือการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัย พื้นความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม

จากความหมายของความคิดเห็นข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็นหมายถึงความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยผ่านประสบการณ์ อารมณ์ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่ต้องหรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลที่แสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ออกมา โดยสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียน ผลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษาให้ดีขึ้น

2. หลักสูตร

চারঙ্গ บัวศรี (2542, 27) ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำเพื่อแสดงถึงจุดหมายการจัดเนื้อหา กิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, 25) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1) หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งหมายไว้

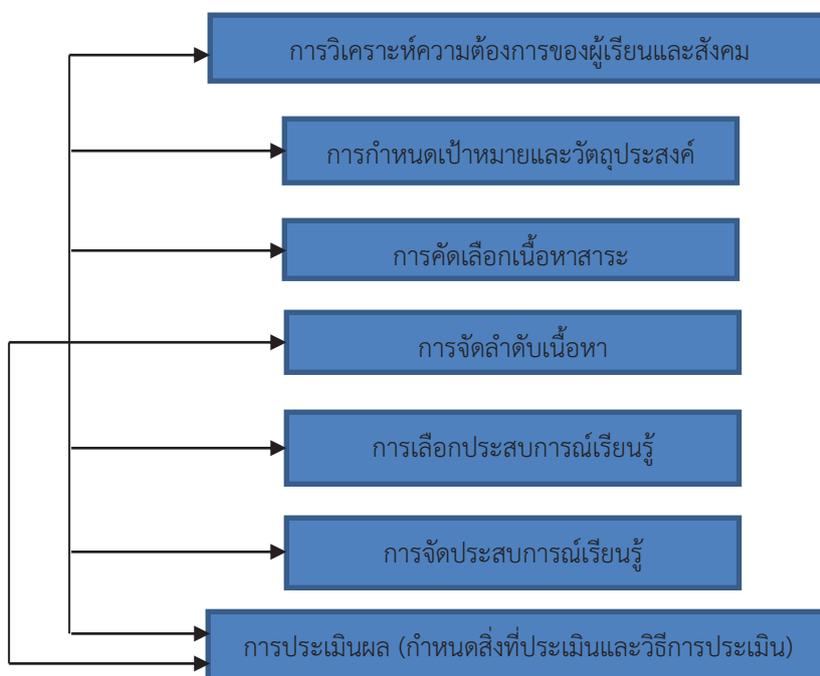
2) หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้เรียนและผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ ผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3) หลักสูตรเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2552, 469) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร (Curriculum) คือ มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถ เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งอนาคต ซึ่งการนิยามความหมายของหลักสูตรในปัจจุบันได้ให้ ความหมายของหลักสูตรว่าหมายถึง มวลประสบการณ์

ทางการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชาเนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของหลักสูตรข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึงมวลงประสพการณที่สถานศีกษาได้จัดทำขึ้นหรือกำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา ด้านเจตคติ รวมทั้งคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องให้เกิดขึ้น รวมไปถึงแผนสำหรับการเรียนรู้ (Plan for Learning) ที่จะเป็น เครื่องมือสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตามทฤษฎีของทาบา ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน โดยทั้ง 7 ขั้นตอนประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดลำดับเนื้อหา การเลือกประสพการณเรียนรู้ การจัดประสพการณเรียนรู้ รวมไปถึงการประเมินผล สามารถแสดงเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

ภาพที่ 1: รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย (มารุต พัฒนาผล, 2562)

ที่มา: ปรับปรุงจาก รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย (น.7), โดย มารุต พัฒนาผล, 2562, ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย_1544713884.pdf

3. หลักสูตรการสอนประถมศีกษา

วิลาพัฒนย์ อรุณบุญนวลชาติ และ อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2562, 319) การออกแบบ และพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศีกษาครูประถมศีกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของนักเรียนระดับประถมศีกษา เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของ

นักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การเข้าใจหลักการสำคัญ และเห็นคุณค่า ของการปฏิบัติตนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) การยอมรับ และปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และกฎหมาย 3) การมีความเข้าใจในหลักการสำคัญของสิทธิ การเคารพ สิทธิ และการปกป้องสิทธิ 4) การมีความเข้าใจในหลักการใช้เสรีภาพของตนเองด้วยความรับผิดชอบ และเคารพ เสรีภาพของผู้อื่น 5) การมีความรับผิดชอบต่อสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ต่อตนเอง และในฐานะเป็นสมาชิก ของครอบครัว โรงเรียน และสังคม 6) การเคารพความแตกต่างทางความคิดโดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล 7) การมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และ 8) การมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และวิจารณ์ญาณเพื่อการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

จากความหมายของหลักสูตรประถมศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนประถมศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนในระดับประถมศึกษาควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ดังนี้ การเข้าใจหลักการสำคัญของการสอนระดับประถมศึกษา การปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น การมีความรับผิดชอบต่อความแตกต่างที่หลากหลายเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยภายใต้ขอบเขตการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. **ประชากร** คือ นักศึกษาศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น รุ่นที่ 1 – 5 จำนวน 71 คน ดังนี้ รุ่นที่ 1 (ศิษย์เก่า) จำนวน 11 คน รุ่นที่ 2 (ศิษย์เก่า) จำนวน 20 คน รุ่นที่ 3 (ศิษย์เก่า) จำนวน 26 คน รุ่นที่ 4 (ศิษย์เก่า) จำนวน 7 คน รุ่นที่ 5 จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักศึกษาศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของสาขาวิชาการประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ระดับการนำความรู้ในรายวิชาไปประยุกต์ใช้ 2) ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชา จำนวนหน่วยกิต 3) รายวิชาหรือเนื้อหาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในสาขาฯ (คำถามปลายเปิด) ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อรายวิชาอยากให้มีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม จำนวนรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา และระดับการนำความรู้ในรายวิชาไปประยุกต์ใช้การทำงานและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา โดยมีรายวิชาที่ใช้ในการวิจัยโดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาชีพครู และกลุ่มวิชาเอก ดังนี้

กลุ่มวิชาชีพครู โดยมีรายวิชาที่สาขาวิชาได้เปิดลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรทั้งสิ้น 12 รายวิชา ดังนี้ 1) ความเป็นครู คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพครู 2) ภาษาและวัฒนธรรมสำหรับครู

3) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ปรัชญาการศึกษาและระบบการจัดการศึกษาไทย 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 6) หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร 7) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 9) การประกันคุณภาพการศึกษา 10) การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ 12) การสัมมนาทางการศึกษา

กลุ่มวิชาเอก โดยมีรายวิชาที่สาขาวิชาได้เปิดลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรทั้งสิ้น 17 รายวิชา ดังนี้ 1) หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา 2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา 5) การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา 6) การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนประถมศึกษา 7) การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา 8) การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา 9) การจัดการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา 10) การจัดการเรียนรู้การงานอาชีพ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนประถมศึกษา 11) บูรณาการและการสอนแบบบูรณาการ 12) สื่อ-การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครูประถมศึกษา 13) การเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูประถมศึกษา 14) หน้าที่พลเมือง ความเป็นไทยและอาเซียนของนักเรียนประถมศึกษา 15) ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนประถมศึกษา 16) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 17) สถิติทางการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำข้อคำถามในโปรแกรม google form ตามหัวข้อที่ต้องการสำรวจ แล้วส่งให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ควรพัฒนาของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ทางโซเชียลมีเดีย โดยมีจำนวนนักศึกษาศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันตลอดหลักสูตร 87 คน ตอบแบบสอบถามจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 81.60 ของจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ระยะเวลาเก็บข้อมูลภายในปีการศึกษา 2565 เพื่อนำข้อเสนอแนะมาพัฒนาหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มโดยการสร้างข้อสรุปจากการจำแนกข้อมูลตามสถานะของนักศึกษาได้แก่ ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. ระดับการนำความรู้ในรายวิชาไปประยุกต์ใช้การทำงานและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา โดยสำรวจจากศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันของสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัย

ฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 71 คน โดยรายวิชาที่เคยเรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากที่สุด 3 รายวิชา (กลุ่มวิชาชีพ) ได้แก่ อันดับ 1 วิชา BED108 การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.6 อันดับ 2 วิชา BED106 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62 อันดับ 3 BED103 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 39.4 รายวิชาที่เคยเรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากที่สุด 3 รายวิชา (กลุ่มวิชาเอกบังคับ) ได้แก่ อันดับ 1 EED211 บูรณาการและการสอนแบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 57.7 อันดับ 2 วิชา EED202 พัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.3 อันดับ 3 EED215 ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.3

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิต โดยการประเมินจากศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 71 คน โดยแบ่งเป็นศิษย์เก่า 64 คน ศิษย์ปัจจุบัน 7 คน โดยเลือกความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิต ดังนี้ นักศึกษามีความพึงพอใจจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิตเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 73.08 และนักศึกษามีพึงพอใจจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิตมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 26.92

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรายวิชาหรือเนื้อหาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในสาขาฯ โดยการประเมินจากศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 71 คน โดยแบ่งเป็นศิษย์เก่า 64 คน ให้ข้อเสนอแนะด้านรายวิชาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ การสอนเขียนกระดาน, ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์, ทักษะการคิดวิเคราะห์ เพราะจะได้มีการศึกษาที่เป็นขั้นตอนชัดเจน, ทักษะการสอนแบบออนไลน์ เนื้อหา เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบออนไลน์ เป็นต้น ศิษย์ปัจจุบัน 7 คน ให้ข้อเสนอแนะด้านรายวิชาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ การสอนสนทนาภาษาอังกฤษ เพราะปัจจุบันภาษามีความสำคัญในการสื่อสาร, การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในระดับประถมศึกษา, Digital Disruption การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวตามยุคสมัย เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรการสอนสาขาวิชาการประถมศึกษา สามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับการนำความรู้ในรายวิชาไปประยุกต์ใช้การทำงานและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาโดยสำรวจจากศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันของสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ได้แบ่งหมวดของรายวิชาออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มวิชาชีพ รายวิชาที่นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ วิชา BED108 การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน วิชา BED106 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และ BED103 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รายวิชาดังกล่าวเป็นการนำ

ความรู้จากหลักสูตรไปใช้ได้จริง หลักสูตรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนที่จะต้องถ่ายทอดให้กับผู้เรียน รวมไปถึงการวัดผลและประเมินผลจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูภาวดี พรหมเสถียร และ อีรัชย์ เนตรณอมศักดิ์ (2564, 10) กล่าวว่าผู้สอนคือผู้ที่มีบทบาท สำคัญในการออกแบบการเรียนการสอน การที่ผู้เรียนจะได้รับ ความรู้มากหรือน้อยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะมีแนวทางหรือ วิธีการสอนอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ ดังที่ สมชาย รัตนทองคำ (2554,137) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลให้ได้ข้อมูลจากการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์และตัดสินใจว่าการสอนดังกล่าวบรรลุผลหรือไม่ (Summative Evaluation) แล้วนำผลการตัดสินใจเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดลำดับ เลื่อนชั้น หรือไปสู่เนื้อหาใหม่ และพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป รวมไปถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่นบางเนื้อหาไม่สามารถพานักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ในสถานที่จริงได้ ก็สามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีเป็นสื่อในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เห็น หรือการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้เช่นการสร้างเกมหรือการสร้างความสนใจในชั้นกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาในปัจจุบัน

1.2 กลุ่มวิชาเอกบังคับ รายวิชาที่เคยเรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่ วิชา EED211 บัณฑิตและการสอนแบบบูรณาการ วิชา EED202 พัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา วิชา EED215 ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยวิชาเอกบังคับ เป็นวิชาที่คณะและหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาจะต้องเรียน ซึ่งแต่ละปีการศึกษาจะเปิดรายวิชาให้นักศึกษาทุกคนได้เรียนตามความเหมาะสมของชั้นปี จะเห็นได้ว่ารายวิชาที่นักศึกษาในหลักสูตรทุกคนได้เรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้จริงและมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่สุดคือการบูรณาการการสอน เนื่องจากปัจจุบันรูปแบบในการเรียนการสอนสามารถนำมาผสมผสานรวมความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ไว้ในเวลาที่จำกัด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้ และให้เกิดความกระชับในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546, 25-30) กล่าวถึงการบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ หรือองค์ความรู้ในลักษณะการหลอมรวมกันของหลายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกัน โดยตั้งเป็นหน่วย (Unit) หรือหัวข้อเรื่อง (Theme) เนื้อหาสาระที่นำมาหลอมรวมกันจะมีลักษณะคล้ายกัน สัมพันธ์กัน หรือต่อเนื่องกัน แล้ว เชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน รวมไปถึงรายวิชา พัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และรายวิชาประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีการเรียนการสอนสำหรับครูที่จะต้องไปสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิต โดยการสำรวจจากศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 71 คน แบ่งเป็นศิษย์เก่า 64 คน ศิษย์ปัจจุบัน 7 คน นักศึกษามีความพึงพอใจจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิต ได้ให้เหตุผลความพึงพอใจคือ มีหลากหลายวิชาและเหมาะสมต่อระยะเวลาในการเรียน

เนื้อหาและทักษะที่ได้รับสามารถนำมาปรับใช้ตอนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และตอนทำงานหลังสำเร็จการศึกษา หากรายวิชามากเกินไปอาจจะเรียนไม่ครบหน่วยกิต และมีนักศึกษาบางส่วนเห็นว่าจำนวนรายวิชาต่อจำนวนหน่วยกิตมากเกินไป โดยให้เหตุผลว่าแต่ละวิชามีแต่เนื้อหาที่ต้องศึกษาอาจจะเกิดความสับสนได้ ทำให้เรียนหนักเกินไป จำนวนรายวิชาต่อหน่วยกิตมากเกินไปเมื่อเทียบกับหลักสูตรใหม่ 4 ปี ของมหาวิทยาลัยอื่นที่ทำการปรับปรุงหลักสูตรแล้ว

3. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อรายวิชาหรือเนื้อหาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในสาขาโดยผู้ประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะด้านรายวิชาที่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ เพิ่มทักษะการใช้คอมพิวเตอร์, เทคนิคการสอนแบบออนไลน์, ทักษะการคิดวิเคราะห์ เพราะจะได้มีการศึกษาที่เป็นขั้นตอนชัดเจน, รวมไปถึงการสอนสนทนาภาษาอังกฤษ เพราะปัจจุบันการสื่อสารภาษาต่างประเทศเป็นเรื่องสำคัญ, จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะมาเป็นรูปแบบและกระบวนการที่นักศึกษาได้นำไปใช้จริงในสถานศึกษาที่ตนเองทำงานและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบัน พลเมืองของชาติควรมีทักษะทางภาษาอังกฤษเพียงพอที่จะสื่อสารกับคนทั่วโลก และครูยุคใหม่ต้องเข้มแข็งในภาษา ซึ่งหลักสูตรทางการศึกษาสอนให้ผู้จะเป็นครูเข้าใจในความจำเป็นของการมีภาษาอังกฤษ ดังนั้น บัณฑิตครูย่อมฝึกฝนและค้นคว้าในภาษาอังกฤษ โดยในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ร่วมลงนามข้อตกลงบันทึกความร่วมมือ (MOU) มีการดำเนินการจัดการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งมีรายวิชาที่จะต้องสอบคือวิชาชีพครูและวิชาภาษาอังกฤษ ผู้เข้าสอบจะต้องทำการสอบภาษาอังกฤษให้ผ่านในตามกรอบอ้างอิงร่วมสหภาพยุโรป (Common European Framework Reference on Language: CEFR) ระดับ ดังนั้นในอนาคตภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อครูในทุกสาขาวิชา

ข้อเสนอแนะด้านการใช้คอมพิวเตอร์และการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นเนื้อหาใหม่ที่ทางหลักสูตรเล็งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญเร่งด่วนที่ต้องนำมาปรับปรุงในหลักสูตร เนื่องจากปัจจุบันสภาพปัญหาเรื่องการเรียนการสอนออนไลน์ที่สืบเนื่องมาจากสถานการณ์โควิดที่ผ่านมาทำให้สถานศึกษาส่วนใหญ่ต้องใช้วิธีการเรียนการสอนโดยผ่านออนไลน์ ซึ่งหากนักศึกษาได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการสอนออนไลน์ก็จะสามารถนำไปใช้ในการทำงานของตนเองได้ สอดคล้องกับ กิตานันท์ มลิทอง (2548, 4) กล่าวถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี การเรียนการสอนไว้ว่า 1) เพิ่มสมรรถนะการสอน ช่วยในการผลิตบทเรียน และสื่อการสอนตามหลักการ และทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักเรียน และใช้ง่ายในลักษณะ “Student Friendly” 2) เพิ่มคุณภาพการสอนสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยเสริมการสอนได้เป็นอย่างดีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ของผู้เรียนจะช่วยลดเวลา และภาระในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้สอน มีเวลาในการเตรียมการสอน 3) สนับสนุนวิธีการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ การบูรณาการทรัพยากรทางเทคโนโลยีทำให้มีรูปแบบการเรียนรู้ใหม่เปลี่ยนจากเดิม 4) การเรียนอย่างกระฉับกระเฉง และความตั้งใจ ในการเรียน ผู้เรียนจะมีความตั้งใจ ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน 5) ความสะดวกในการเรียนการสอนการใช้เทคโนโลยีช่วย เอื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้สอน และ

ผู้เรียนสามารถทำการเรียนการสอนได้ทุกที่ในโลก และทุกเวลาตลอด 24 ชั่วโมง อันเป็นประเด็นที่นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและสอดคล้องกับเกณฑ์ประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาต่อไป

สรุป

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ได้นำความรู้จากการศึกษา นำความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่ตนเองทำงาน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การสอนแบบบูรณาการร่วมศาสตร์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้รวมถึงประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนการสอนที่นำภาษาอังกฤษมาสอดแทรกในเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ หรือการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการสอน สำหรับทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ และเพิ่มสมรรถนะทางการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

1) นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยการเน้นพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาให้มากขึ้น

2) หลักสูตรควรเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยนำภาษาอังกฤษมาบูรณาการในการเรียนการสอน

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1) ควรศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะจากบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งรัฐบาลและเอกชน เพื่อรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนปัจจุบัน

2) ควรศึกษาความพึงพอใจในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาน้อมนาศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมกิจการศึกษา.

กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

ฉำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธยรัช.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- มารุต พัฒผล. (2562). *รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้. http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย_1544713884.pdf
- ยุภาวดี พรหมเสถียร และ ชिरชัย เนตรถนอมศักดิ์. (2564). เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้จริงหรือ?. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 15(3), 1-13. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/256210>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมสังคัมภีทยา อังกฤษ-ไทย*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). “หลักสูตร”. *สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- วิลาพัฒน์ อรุณบุญนวลชาติ และ อรพิน ศิริสัมพันธ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 11(2), 306-323.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2554). *เอกสารประกอบการสอน 475 788 การสอนทางกายภาพบำบัด ภาคต้นปี-การศึกษา 2554*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี. https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue
- สิริพัชร เจริญวิโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สุมาลี ประทุมมา. (2554). *ความคิดเห็นต่อการเรียนรู้สาระพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2553* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- อุปปริงญา อินทรสาต และ นัสมล บุตรวิเศษ. (2564). *การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการจัดการสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายงานการวิจัย)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

คำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและการจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีคุณภาพซึ่งสามารถแสดงถึงประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ในเชิงปฏิบัติที่นักปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมและชุมชน

1.1.2 เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยและนำเสนอผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา

1.2 ขอบเขตของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจะครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1.2.1 บริหารธุรกิจและการจัดการ

1.2.2 เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2.3 ศึกษาศาสตร์

1.2.4 รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

1.2.5 สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. นโยบายการจัดพิมพ์นโยบายการจัดพิมพ์:

2.1 กำหนดออกเป็นราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน)

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนสิงหาคม)

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม)

2.2 จำนวนบทความในแต่ละฉบับ

จำนวนบทความที่เผยแพร่ในวารสารแต่ละฉบับไม่เกิน 10 บทความ

3. จริยธรรมการตีพิมพ์:

3.1 บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน

3.1.1 ผู้เขียนต้องรับรองบทความที่เสนอมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น เป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณารอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

3.1.2 ผู้เขียนต้องเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่บทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ โดยต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมามีส่วนเพิ่มเติมหรือส่วนขยายจากบทความเดิม และได้เผยแพร่แล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว

3.1.3 ผู้เขียนต้องอ้างอิงแนวคิดและข้อความต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่ของผู้เขียน รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อการใช้ภาพ และแผนภูมิ หรือขอลิขสิทธิ์จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น

3.1.4 ผู้เขียนที่ปรากฏชื่อในบทความทุกท่านต้องมีองค์ประกอบครบ 3 ข้อ ดังนี้

(1) มีส่วนร่วมในการสร้างโจทย์วิจัยและวางแผนการวิจัย เก็บข้อมูล หรือวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

(2) มีส่วนร่วมในการเขียนหรือตรวจสอบบทความวิจัยอย่างมีส่วนร่วมในเชิงปัญญาของเนื้อหา (ไม่ใช่ตรวจเฉพาะภาษาหรือรูปแบบ) และ

(3) ได้อ่านและรับรองต้นฉบับบทความสุดท้ายก่อนส่งไปตีพิมพ์ ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในลักษณะอื่น ๆ ควรได้รับการกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ

3.1.5 ผู้เขียนทุกท่านต้องได้อ่านและยินยอมให้มีการส่งบทความมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งยินยอมที่จะรับผิดชอบในบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่

3.1.6 ผู้เขียนทุกท่านต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งอาจมีผลสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อเนื้อหาที่ปรากฏในบทความ แหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยหรือการจัดทำบทความจะต้องถูกกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ

3.1.7 ผู้เขียนต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารที่กำหนดไว้ในคำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน

3.1.8 ผู้เขียนจะต้องเขียนบทความที่แสดงถึงคุณภาพทางวิชาการและองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติ การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจนและถูกต้อง

3.1.9 ผู้เขียนมีหน้าที่แจ้งต่อวารสารและบรรณาธิการ หากพบข้อความผิดพลาดที่มีความสำคัญในการวิจัยภายหลังหรือพบความไม่ถูกต้องในงานที่ตีพิมพ์ เพื่อปรับแก้บทความให้มีความถูกต้องหรือถอนบทความหากจำเป็น

3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ:

3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เปิดเผยข้อมูลบทความอยู่ระหว่างพิจารณาแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง และต้องไม่ใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

3.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลและผลประโยชน์ทับซ้อนของบทความ เช่น เป็นบทความที่ตนมีส่วนร่วม หรือรู้จักผู้เขียนเป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถพิจารณาประเมินบทความโดยอิสระได้ และผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งบรรณาธิการทราบ และถอนตัวจากการพิจารณาบทความ

3.2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิควรรับพิจารณาบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะด้วยความเป็นธรรมและปราศจากอคติ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิควรละเอียดและสร้างสรรค์เพื่อช่วยให้ผู้เขียนบทความสามารถพัฒนาบทความของตนต่อไปได้ แม้ว่าบทความนั้นจะมีคุณภาพไม่ดีและถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ก็ตาม

3.2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิควรส่งผลการประเมินตามกำหนดเวลา หากมีเหตุขัดข้องในช่วงระยะเวลาพิจารณา ควรแจ้งบรรณาธิการโดยทันที

3.2.5 ผู้ทรงคุณวุฒิควรระบุงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่ผู้เขียนไม่ได้อ้างอิงไว้ในบทความ และผู้ทรงคุณวุฒิควรแจ้งต่อบรรณาธิการ หากทราบว่าบทความที่พิจารณามีส่วนใดส่วนหนึ่งที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกับบทความที่อยู่ในการพิจารณาของวารสารอื่นหรือสิ่งพิมพ์อื่นใด

3.3 บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

3.3.1 บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

3.3.2 บรรณาธิการต้องพิจารณาบทความจากเนื้อหาทางวิชาการโดยปราศจากอคติในเรื่องคุณลักษณะใด ๆ ของผู้เขียนหรือสังกัดของผู้เขียน รวมทั้งต้องป้องกันไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้เขียน ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ และบุคคลในกองบรรณาธิการ

3.3.3 บรรณาธิการต้องตีพิมพ์บทความที่ผ่านกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความแล้ว ซึ่งพิจารณาจากคุณภาพทางวิชาการและมีประโยชน์ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ความทันสมัย และเนื้อหาสอดคล้องกับขอบเขตของวารสาร รวมทั้งเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน

3.3.4 บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยเกี่ยวกับบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งต้องควบคุมให้กระบวนการพิจารณากลับกรองบทความเป็นไปโดยปกปิดทั้งด้านผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Double-Blind Process) ด้วยความยุติธรรม

3.3.5 บรรณาธิการต้องตรวจสอบบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) โดยใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ และหยุดกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความทันที หากพบการคัดลอกผลงานผู้อื่นในระหว่างกระบวนการฯ และติดต่อผู้เขียนเพื่อขอคำชี้แจงประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์เผยแพร่วางบทความนั้น

3.3.6 บรรณาธิการตรวจสอบบทความที่สงสัยว่า กระทำผิดจริยธรรมทางวิชาการเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมนั้น ด้วยความรอบคอบแม้ว่าบทความนั้นจะได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้การปฏิเสธบทความด้วยเหตุผลทางด้านจริยธรรมจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจน

4. นโยบายการพิจารณาตีพิมพ์ผลงาน

4.1 คำแนะนำทั่วไป

4.1.1 ผลงานที่เสนอตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน (ยกเว้น รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์)

4.1.2 ผลงานที่เสนอตีพิมพ์ต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณารอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

4.1.3 กรณีบทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ผู้เขียนต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมาได้มีส่วนเพิ่มเติมหรือขยายจากบทความเดิม นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องระบุในบทความว่าได้เผยแพร่บางส่วนของบทความดังกล่าวไปแล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว

4.1.4 ทศนะและข้อคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทศนะของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยกับทศนะเหล่านั้นและไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงฝ่ายเดียว

4.1.5 ลิขสิทธิ์บทความเป็นของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตโดยตรงจากมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นลายลักษณ์อักษร

4.2 ประเภทผลงานที่รับตีพิมพ์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นรับพิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประเภทบทความและความยาว เป็นดังนี้

4.2.1 บทความวิชาการ (Academic Article) ประมาณ 10-20 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.2.2 บทความวิจัย (Research Article) ประมาณ 10-25 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.2.3 บทความปริทัศน์ (Review Article) ประมาณ 10-25 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.2.4 บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ประมาณ 10-20 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.3 การพิจารณากลับกรองบทความ

4.3.1 บทความที่จะได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางวิชาการ และมีประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ในเชิงปฏิบัติที่นักปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และชุมชน

4.3.2 บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ กรณีเผยแพร่ผลงานวิชาการโดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2

ท่าน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ และกรณีบทความที่ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

4.4 กระบวนการพิจารณากลั่นกรองบทความ (Peer Review)

4.4.1 กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบเมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว

4.4.2 กองบรรณาธิการจะตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์บทความ และเนื้อหาของบทความว่าตรงกับขอบเขตเนื้อหาของวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพทางวิชาการ ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารประกอบการนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่

4.4.3 ในกรณีที่กองบรรณาธิการพิจารณาเห็นควรรับบทความไว้พิจารณาตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะดำเนินการส่งบทความเพื่อกลั่นกรองต่อไป โดยจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมจะลงตีพิมพ์หรือไม่ กระบวนการกลั่นกรองนี้ ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เขียนจะไม่ทราบข้อมูลของกันและกัน (Double-Blind Process) โดยกรณีเผยแพร่ผลงานวิชาการโดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน และกรณีบทความที่ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน

4.4.4 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้น ๆ ควรนำลงตีพิมพ์หรือควรส่งให้ผู้เขียนแก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้งหนึ่ง หรือปฏิเสธการตีพิมพ์

5. ข้อกำหนดต้นฉบับ

5.1 การจัดพิมพ์ต้นฉบับ

5.1.1 บทความที่เสนอพิจารณาตีพิมพ์ต้องมีความยาวระหว่าง 10-25 หน้ากระดาษ A4 ขึ้นอยู่กับประเภทของบทความ พิมพ์บทความ โดยใช้ Font TH SarabunNew ขนาดตัวอักษร 16 Point

5.1.2 ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (เท่ากันทุกด้าน)

5.1.3 หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ตำแหน่งด้านบนขวา ตั้งแต่ต้นจนจบบทความ

5.1.4 ชื่อเรื่องบทความ ขนาดตัวอักษร 18 Point (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ

5.1.5 ชื่อผู้เขียน ขนาดตัวอักษร 15 Point (ตัวเอียง) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ

5.1.6 บทความย่อภาษาไทย ความยาว 1 ย่อหน้า (250 คำ) ขนาดตัวอักษร 16 Point พิมพ์ 1 คอลัมน์ และต้องพิมพ์คำสำคัญต่อท้าย

5.1.7 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ความยาว 1 ย่อหน้า (250 คำ) ขนาดตัวอักษร 16 Point ฟิมพ์ 1 คอลัมน์ และต้องฟิมพ์คำสำคัญต่อท้าย

5.1.8 เนื้อหาฟิมพ์ 1 คอลัมน์ ขนาดตัวอักษร 16 Point

5.1.9 หมายเลขกำกับตาราง ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point (ตัวหนา) ส่วนชื่อตาราง ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point ให้ฟิมพ์ไว้บนตารางจัดชิดซ้าย ใต้ตารางบอกแหล่งที่มา จัดชิดซ้าย

5.1.10 หมายเลขกำกับภาพหรือแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point (ตัวหนา) ส่วนชื่อตาราง หรือชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point ให้ฟิมพ์ไว้ใต้ภาพหรือแผนภูมิ บรรทัดถัดมาให้บอกแหล่งที่มา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ (ควรเป็นภาพหรือแผนภูมิที่ชัดเจนและแนบ File ภาพ มาด้วย)

5.1.11 เอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 Point (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย ส่วนเนื้อหาเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 Point

5.1.12 ผู้เขียนต้องตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ต้นฉบับ เช่น รูปแบบการพิมพ์ การอ้างอิง ตัวสะกด วรรคตอน และการใช้ภาษา

5.1.13 กรอกแบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่พร้อมกรอกชื่อและนามสกุลของผู้เขียน พร้อมประวัติย่อของผู้เขียน ระบุคุณวุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด หรือสถานศึกษา และแนบ File .jpg ภาพถ่ายผู้เขียนมาด้วย

5.2 ส่วนประกอบของบทความ

5.2.1 บทความวิชาการ หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับ เนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็น อย่างสมบูรณ์ โดยต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(1) ชื่อเรื่อง (Title)

(2) บทคัดย่อ (Abstract)

สรุปเนื้อหาของบทความให้ได้ใจความชัดเจน กำหนดให้มีทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาว 1 ย่อหน้า ไม่เกิน 250 คำ

(3) คำสำคัญ (Keyword)

ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูล

(4) บทนำ (Introduction)

เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องนั้น ๆ

(5) เนื้อหา (Body of Text)

เป็นส่วนหลักของเนื้อหาบทความ การจัดลำดับเนื้อหา ควรมีการวางแผนจัดโครงสร้างของเนื้อหาที่นำเสนอให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหา นั้น การนำเสนอเนื้อหาควรมีความต่อเนื่องเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสาระนั้นได้โดยง่าย

(6) สรุป (Conclusion)

เป็นการสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน และกระชับโดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่เราได้นำเสนอไปแล้วว่ามีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

(7) เอกสารอ้างอิง (Reference)

เขียนเอกสารอ้างอิงในรูปแบบ APA (American Psychological Association) 7th edition

5.2.2 บทความวิจัย ควรมีการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้รับอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้ (สามารถมีหัวข้อหรือองค์ประกอบเพิ่มเติมได้)

(1) ชื่อเรื่อง (Title)

ชื่อเรื่องควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา

(2) บทคัดย่อ (Abstract)

กำหนดให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาว 1 ย่อหน้า ไม่เกิน 250 คำ (การเขียนบทคัดย่อ คือ การสรุปสาระสำคัญของเรื่องโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ วิธีการ และผลการวิจัย)

(3) คำสำคัญ (Keyword)

ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นตัวค้นในระบบฐานข้อมูล

(4) บทนำ (Introduction)

เป็นการอธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและเหตุผลที่นำไปสู่การวิจัย มีข้อมูล

ทางวิชาการสนับสนุนหรือโต้แย้ง

(5) วัตถุประสงค์ (Research Objectives)

ระบุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

(6) ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

(7) วิธีการวิจัย (Research Methodology)

อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดและชัดเจน

(8) ผลการวิจัย (Results)

เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย การใช้ตารางหรือแผนภูมิไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิโดยมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบอย่างชัดเจน

(9) อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

ผสมผสานเปรียบเทียบและตีความผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย

(10) สรุป (Conclusion)

สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์

(11) เอกสารอ้างอิง (Reference)

เขียนเอกสารอ้างอิงในรูปแบบของ APA (American Psychological Association) 7th edition

5.3 การอ้างอิง

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นใช้รูปแบบการอ้างอิงของ APA (American Psychological Association) 7th edition

5.3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาใช้ระบบนาม-ปี เลขหน้า โดยมีรูปแบบการเขียนดังนี้

1) ผู้แต่ง 1 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล,/ปี)

ภาษาอังกฤษ สกุล/(ปี) หรือ (สกุล,/ปี)

ตัวอย่าง

เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์ (2559, 33) ได้วิจัยเรื่อง ... การนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างหรือจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2557, 80) ... applications in plant sciences, hydrology, earth sciences, and land use analysis (Campbell, 2007, 54)

2) ผู้แต่ง 2 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล,/ปี)

ภาษาอังกฤษ สกฤ/and/สกฤ/(ปี) หรือ (สกฤ/&/สกฤ,/ปี)

ตัวอย่าง

เจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย และ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, 63) กล่าวถึงระบบสารสนเทศ ตามแนวความคิดของ Howlett and Waemusa (2019, 25) ที่ได้เน้นถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับข้อมูล การสร้าง และการวิเคราะห์ (Bawden & Robinson, 2012, 107)

3) ผู้แต่งตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

กรณีที่มีผู้แต่งตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ให้ใส่เฉพาะสกฤของผู้แต่งคนแรก แล้วตามด้วย et al. ตั้งแต่ครั้งแรก

ภาษาไทย ชื่อ/สกฤ/และคณะ/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกฤ/และคณะ,/ปี)

ภาษาอังกฤษ สกฤ/et/al./(ปี) หรือ (สกฤ/et/al.,/ปี)

ตัวอย่าง

ทศพร วัชรานุกร และคณะ (2556, 66) กล่าวถึงรูปแบบการปลูกป่าโดยระบบวนเกษตร ประกอบด้วยการจัดเก็บ จัดการ วิเคราะห์ และแสดงผล (Longley et al., 2015, 53)

4) การอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูล

กรณีที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มามากกว่าสองแหล่งข้อมูลให้เขียนอ้างอิงเรียงตามลำดับอักษร

ตัวอย่าง

... สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ชรวิรุฬห์ ฐปะวิเชตร (2559, 47) และ วชิรวิทย์ วิชาวส์ดี (2563, 87) ... เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วยการจัดเก็บ จัดการ วิเคราะห์ และแสดงผล (พยอม ธรรมบุตร, 2560, 55; โอบาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2557, 79) ... การสร้าง และการวิเคราะห์ (Bawden & Robinson, 2012, 33; Longley et al., 2015, 14)

5) การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา

ใช้ชื่อกฎหมายและตามด้วยปี

ตัวอย่าง

- ... ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา (2549) ...
- ... ตามที่ พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2505 (2505) กำหนดไว้ ...
- ... (พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561)

6) การระบุที่มาของตารางและภาพ

ตารางและภาพที่อยู่ในเว็บไซต์

ไทย จาก หรือ ปรับปรุงจาก/ชื่อบทความ,/โดย/ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่เผยแพร่,/ชื่อเว็บไซต์/
(URL)/ลิขสิทธิ์*/ข้อความอนุญาต**.

อังกฤษ From หรือ Adapted From/ชื่อบทความ,/by/อักษรย่อชื่อ./สกุล,/ปีที่เผยแพร่,/ชื่อ
เว็บไซต์/(URL)/ลิขสิทธิ์*/ข้อความอนุญาต**.

*ลิขสิทธิ์

ไทย สงวนลิขสิทธิ์/ปี/โดย/ชื่อเจ้าของผลงาน. หรือ สาธารณสมบัติ. หรือ CC BY-NC*

อังกฤษ Copyright/year/by/ชื่อเจ้าของผลงาน. หรือ In the public domain. หรือ CC BY-NC*

** สัญญาอนุญาตแบบเปิด (Creative Commons) ประกอบด้วย

- CC BY หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ได้ไม่ว่าจุดประสงค์ใดก็ตาม รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าได้ ตราบใดที่ผู้ใช้ทำการให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ
- CC BY-SA หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าได้ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ และเผยแพร่ผลงานที่ดัดแปลงนั้นภายใต้สัญญาอนุญาตประเภทเดียวกัน
- CC BY-NC หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ โดยไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า
- CC BY-ND หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ ทำซ้ำผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ แต่ห้ามดัดแปลงโดยเด็ดขาด

- CC BY-NC-SA หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างขึ้นบนวัสดุในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ โดยไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า และผลงานใหม่ที่ถูกสร้างขึ้น ต้องอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาตประเภทเดียวกัน
- CC BY-NC-ND หมายถึง ผู้ใช้สามารถคัดลอกและเผยแพร่ผลงานบนวัสดุในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ โดยห้ามนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า และห้ามดัดแปลงแก้ไขโดยเด็ดขาด

ตัวอย่าง

ภาพที่ 1: ล้อของชาวสุเมเรียน อายุราว 2,500 ปีก่อนคริสตกาล

หมายเหตุ : From *10 Mesopotamia Inventions You Should Know*, by K. Vyas, 2019

(https://inteng-storage.s3.amazonaws.com/img/iea/Z3G88LaAGm/sizes/mesopotamia-inventions_resize_md.jpg). In the public domain.

จากนั้นเพิ่มในรายการเอกสารอ้างอิง เป็น

Vyas, K. (2019). *10 Mesopotamia Inventions You Should Know*. https://inteng-storage.s3.amazonaws.com/img/iea/Z3G88LaAGm/sizes/mesopotamia-inventions_resize_md.jpg

ตารางและภาพที่อยู่ในหนังสือ

ไทย จาก หรือ ปรับปรุงจาก/ชื่อหนังสือ/(น./เลขหน้า),/โดย/ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์,/สำนักพิมพ์/(URL)/ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

อังกฤษ From หรือ Adapted From/ชื่อหนังสือ/(p./เลขหน้า),/by/อักษรย่อชื่อ./สกุล,/ปีที่พิมพ์,/สำนักพิมพ์/(URL)./ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

การอ้างอิงใต้ตารางหรือภาพเป็น

หมายเหตุ : จาก *การจัดการศึกษาไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต-ปัจจุบัน* (น. 151-152), โดย กระทรวงศึกษาธิการ, 2530, อักษรไทย.

Note: From *Managing Therapy-Interfering Behavior: Strategies from Dialectical Behavior Therapy* (p. 172), by A. L. Chapman and M. Z. Rosenthal, 2016, American Psychological Association (<https://doi.org/10.1037/14752-000>). Copyright 2016 by the American Psychological Association.

จากนั้นเพิ่มในรายการเอกสารอ้างอิง เป็น

กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). *การจัดการศึกษาไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต-ปัจจุบัน*. อักษรไทย.

Chapman, A. L., & Rosenthal, M. Z. (2016). *Managing therapy-interfering behavior: Strategies from dialectical behavior therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14752-000>

ตารางและภาพที่อยู่ในวารสาร

ไทย จาก หรือ ปรับปรุงจาก/“ชื่อบทความ”/โดย/ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/น./เลขหน้า/URL)./ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

อังกฤษ From หรือ Adapted From/“ชื่อบทความ”/โดย/อักษรย่อชื่อ/สกุล,/ปีที่พิมพ์/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/น./เลขหน้า/(URL)./ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

การอ้างอิงใต้ตารางหรือภาพเป็น

หมายเหตุ : จาก “บทบาทการส่งผ่านของความร่วมมือของครูในการศึกษาวิจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู” โดย พจนา อภาณูรักษ์ และ สุวิมล ว่องวานิช, 2557, *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(2), น. 716 (<https://so01.tci-thaijo.org/index/php/OJED/article/view/37280>). CC BY-NC-ND.

Note: Adapted From “Comprehensive Overview of Computer-Based Health Information Tailoring: A Systematic Scoping Review” by A. K. Ghalibaf, E. Nazari, M. Gholian-Aval, and M. Tara, 2019, *BMJ Open*, 9, p. 6 (<https://doi.org/cz6h>). CC BY-NC.

จากนั้นเพิ่มในรายการเอกสารอ้างอิง เป็น

พจนานุกรม และ สุวิมล ว่องวานิช. (2557). บทบาทการส่งผ่านของความร่วมมือของครูในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(2), 710-723. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/37280>

Ghalibaf, A. K., Nazari, E., Gholian-Aval, M., & Tara, M. (2019). Comprehensive overview of computer-based health information tailoring: A systematic scoping review. *BMJ Open*, 9, Article e021022. <https://doi.org/cz6h>

5.3.2 การอ้างอิงท้ายบทความ (References)

1) หนังสือรูปแบบเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

(1) ผู้แต่ง 1 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ตัวอย่าง

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2557). *วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*. ซีเอ็ดยูเคชั่น.

Campbell, J. B. (2007). *Introduction to Remote Sensing* (4th ed.). Routledge.

(2) ผู้แต่ง 2 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./&/สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ตัวอย่าง

เจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย และ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล. (2549). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ซีเอ็ดยูเคชั่น.

Bawden, D. & Robinson, L. (2012). *Introduction to information science* (2nd ed.). ALA Neal-Schuman.

(3) ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

ภาษาไทย ชื่อ¹/สกุล¹,/ชื่อ²/สกุล²,/ชื่อ³/สกุล³,/ชื่อ⁴/สกุล⁴,/ชื่อ⁵/สกุล⁵,/ชื่อ⁶/สกุล⁶,/ชื่อ⁷/
 ///////สกุล⁷,/ชื่อ⁸/สกุล⁸,/และ/ชื่อ⁹/สกุล⁹./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./
 ///////สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล¹,/อักษรย่อชื่อ¹./,สกุล²,/อักษรย่อชื่อ²./,สกุล³,/อักษรย่อชื่อ³./,สกุล⁴,/อักษรย่อ
 ///////ชื่อ⁴./,สกุล⁵,/อักษรย่อชื่อ⁵./,สกุล⁶,/อักษรย่อชื่อ⁶./,สกุล⁷,/อักษรย่อชื่อ⁷./,
 ///////สกุล⁸,/อักษรย่อชื่อ⁸./,&/สกุล⁹,/อักษรย่อชื่อ⁹./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์
 ///////ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ทศพร วัชรางกูร, วรพรรณ ทิมพานต์, ประพาย แก่นนาค, วิโรจน์ ครองกิจศิริ, สัจ
 จาพร หงษ์ทอง, อธิรุทธ วงสอน, จารุณี โนรีเวช, ปิยนุช รับพร, และ
 สุพัตรา กล่อมอิม. (2556). *รูปแบบการปลูกไม้ป่าโดยระบบวนเกษตร*.
 อักษรสยามการพิมพ์.
[http://forprod.forest.go.th/forprod/silvic/for_plant/data/RFD/8.p
 df](http://forprod.forest.go.th/forprod/silvic/for_plant/data/RFD/8.pdf)

Longley, A. P., Goodchild, M. F., Maguire, J. D., & Rhind, W. D. (2015).
Geographic Information Science and Systems (4th ed.). John
 Wiley & Sons.

(4) ผู้แต่ง 21 คนขึ้นไป ใส่ชื่อและสกุลผู้แต่งคนที่ 1-19 ตามด้วยเครื่องหมาย , . . .

ก่อนชื่อคนสุดท้าย

ภาษาไทย ชื่อ¹/สกุล¹,/ชื่อ²/สกุล²,/ชื่อ³/สกุล³,/ชื่อ⁴/สกุล⁴,/ชื่อ⁵/สกุล⁵,/ชื่อ⁶/สกุล⁶,/ชื่อ⁷/
 ///////สกุล⁷,/ชื่อ⁸/สกุล⁸,/ชื่อ⁹/สกุล⁹,/ชื่อ¹⁰/สกุล¹⁰,/ชื่อ¹¹/สกุล¹¹,/ชื่อ¹²/สกุล¹²,/
 ///////ชื่อ¹³/สกุล¹³,/ชื่อ¹⁴/สกุล¹⁴,/ชื่อ¹⁵/สกุล¹⁵,/ชื่อ¹⁶/สกุล¹⁶,/ชื่อ¹⁷/สกุล¹⁷,/
 ///////ชื่อ¹⁸/สกุล¹⁸,/ชื่อ¹⁹/สกุล¹⁹,/././ชื่อคนสุดท้าย/สกุลคนสุดท้าย./ (ปีที่พิมพ์)./
 ///////ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล¹,/อักษรย่อชื่อ¹./,สกุล²,/อักษรย่อชื่อ²./,สกุล³,/อักษรย่อชื่อ³./,สกุล⁴,/อักษรย่อ
 ///////ชื่อ⁴./,สกุล⁵,/อักษรย่อชื่อ⁵./,สกุล⁶,/อักษรย่อชื่อ⁶./,สกุล⁷,/อักษรย่อชื่อ⁷./,
 ///////สกุล⁸,/อักษรย่อชื่อ⁸./,สกุล⁹,/อักษรย่อชื่อ⁹./,สกุล¹⁰,/อักษรย่อชื่อ¹⁰./,

////////สกุล¹¹,/อักษรย่อชื่อ¹¹./สกุล¹²,/อักษรย่อชื่อ¹²./สกุล¹³,/อักษรย่อชื่อ¹³./
 //////////สกุล¹³,/อักษรย่อชื่อ¹³./สกุล¹⁴,/อักษรย่อชื่อ¹⁴./สกุล¹⁵,/อักษรย่อชื่อ¹⁵./
 //////////สกุล¹⁶,/อักษรย่อชื่อ¹⁶./สกุล¹⁷,/อักษรย่อชื่อ¹⁷./สกุล¹⁸,/อักษรย่อชื่อ¹⁸./
 //////////สกุล¹⁹,/อักษรย่อชื่อ¹⁹././././สกุล^{คนสุดท้าย},/อักษรย่อชื่อ^{คนสุดท้าย}./(ปีที่พิมพ์)./
 //////////ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

Kalnay, E., Kanamitsu, M., Kistler, R., Collins, W., Deaven, D., Gandin, L., Iredell, M., Saha, S., White, G., Woodllan, J., Zhu, Y., Chelliah, M., Ebisuzaki, W., Higgins, W., Janowiak, J., Mo, K. C., Ropelewski, C., Wang, J., Leetmaa, A., . . . Joseph, D. (1996). The NCEP/NCAR 40-year reanalysis project. *Bulletin of the American Meteorological Society*, 77(3), 437-471.

หมายเหตุ

/ หมายถึง เว้นวรรค 1 เคาะ

กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

กรณีพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

กรณีไม่ปรากฏสำนักพิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

2) หนังสือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีเลข DOI

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./https://doi.org/เลข DOI

ภาษาอังกฤษ สกุล,อักษรย่อชื่อ./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./
 //////////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). *The psychology of prejudice: From attitudes to social action* (2nd ed.). American Psychological Association.
<https://doi.org/10.1037/0000168-000>

3) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า.

ภาษาอังกฤษ สกุล,อักษรย่อชื่อ./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดฝึกอบรมแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้เรื่องการทำงาน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 10(4), 175-186.

Suping, S. & Chaichompoo, C. (2021). The effects of utilizing multimedia program to develop English learning achievement in the present simple tense and the past simple tense of Prathom Suksa 6 students at Ban Sriboonrueng School. *FEU Academic Review*, 15(2), 44-61.

4) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI และไม่อยู่ใน

ระบบฐานข้อมูล

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./URL
ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./
/////URL

ตัวอย่าง

สิทธิชัย ชูสำโรง และ พงศกร ช่วยพรหม. (2562). การพัฒนาระบบแจ้งเตือนจุดเสี่ยงอุบัติเหตุแบบเรียลไทม์สำหรับผู้ขับขี่. *วารสารภูมิศาสตร์*, 43(2), 1-8.

<https://drive.google.com/>

[file/d/1j9JOnjz6e1iu-ldE6th68wc5mYbQXjuC/view](https://drive.google.com/file/d/1j9JOnjz6e1iu-ldE6th68wc5mYbQXjuC/view)

Aryadoust, S. V. (2009). Mapping Rasch-based measurement onto the argument-based validity framework. *Rasch Measurement Transactions*, 23(1), 1192-1193.

<https://www.rasch.org/rmt/rmt231f.htm>

5) บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีหมายเลขบทความหรือ eLocator

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/บทความ/
/////เลขที่บทความ./URL (ถ้ามี)
ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/Article/
/////เลขที่บทความ./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

วรัญญา สมวงศ์ และ มณีรัตน์ เอกโยคยะ. (2564). การผสมผสานการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความถูกต้องในการใช้ไวยากรณ์ในงานเขียนชิ้นใหม่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 16(1), บทความ OJED1601001. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/248131>

Burin, D., Kilteni, K., Rabuffetti, M., Slater, M., & Pia, L. (2019). Body ownership increases the interference between observed and executed movements. *PLOS ONE*, 14(1), Article e0209899. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0209899>

6) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่มี DOI

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./
/////////https://doi.org/เลข DOI

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./
/////////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

นภสินธุ์ สานติวัตร และ สารศาสตร์ สุขเจริญสิน. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจ่ายเงินปันผลและการเปลี่ยนแปลงของกำไรในอนาคต. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 43(3), 1-21. <https://doi.org/10.1080/00228958.2011>

Larson, L. & Miller, T. (2011). 21st Century Skills: Prepare students for the future. *Kappa Delta Pi Record*. 47(3), 121-123. <https://doi.org/10.1080/00228958.2011.10516575>

7) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ ตอนพิเศษหรือฉบับพิเศษ

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/[ตอนพิเศษ]/ชื่อวารสาร/[ฉบับพิเศษ],/
/////////ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/[Special section]/ชื่อวารสาร/
/////////[Special issue],/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

- พาสน์ ปราโมกษ์ชน และ พันธุ์ปิติ เปี่ยมสง่า. (2560). ตัวกรองคัดเลือก
ลักษณะเฉพาะสำหรับการจำแนกข้อมูลเพื่อการประยุกต์ใช้บนระบบ
อินเทอร์เน็ตของทุกสิ่ง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น* [ฉบับ
พิเศษ], 11(4), 98-113. [https://so01.tci-
thaijo.org/index.php/FEU/article/view/88620](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/88620)
- Charikova, I. & Zhadanov, V. (2017). Teacher to student
epistemological interaction in the contemporary paradigm of
university education. *Journal of Social Studies Education
Research* [Special issue], 8(2), 117-129.

8) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเพิ่มเติม

- ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับเพิ่มเติม/ฉบับที่)./
/////////เลขหน้า./URL (ถ้ามี)
- ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(Suppl./ฉบับที่)./
/////////เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

- ดรุชา รัตนดำรงอักษร และ ชำนาญ เงินดี. (2561). การศึกษาทักษะทางการเงินของ
ผู้ประกอบการการค้าชายแดน กรณีศึกษาผู้ประกอบการในเขตพัฒนา
เศรษฐกิจพิเศษระยะแรก. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 12(
ฉบับเพิ่มเติม 1), 137-149. [https://so01.tci-
thaijo.org/index.php/FEU/article/view/104212](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/104212)
- Steinert, Y. (2009). Learning together to teach together:
Interprofessional education and faculty development. *Journal
of Interprofessional Care*, 19(Suppl. 1), 78-86.
<https://doi.org/10.1080/13561820500081802>

9) หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

- ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปี./วัน/เดือน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./URL (ถ้ามี)
- ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปี./เดือน/วัน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./URL
///////// (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

จักรพงษ์ คำบุญเรือง. (2563, 18 พฤษภาคม). ขบวนการแห่ศพ “ครูบาเจ้าศรีวิชัย” ในวันพระราชทานเพลิง. *เชียงใหม่นิวส์*. <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/1351531/>

Plummer, R., & Hotten, R. (2021, November 9). Matt Moulding: The billionaire THG boss facing a reality check. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/business-58951739>

10) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้

ตีพิมพ์

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
/////ไม่ได้ตีพิมพ์ หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]/
/////ชื่อมหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral
/////dissertation หรือ Unpublished master's thesis]/ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

สีบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์. (2546). *พัฒนาการทางพื้นที่ของการค้าและบริการของเมืองชายแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Harris, L. (2014). *Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Virginia.

11) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจาก

เว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
/////หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,/ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./
/////URL

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation
/////หรือ Master's thesis,/ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

สิทธิพงศ์ กลิ่นกระจาย. (2562). *การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อ
จำแนกลำดับคีย์ของถนน : กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/69516>

Zambrano-Vazquez, L. (2016). *The interaction of state and trait worry
on response monitoring in those with worry and obsessive-
compulsive symptoms* [Doctoral dissertation, University of
Arizona]. UA Campus Repository.
<https://repository.arizona.edu/handle/10150/620615>

12) วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก
เว็บไซต์ (จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ภาษาไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น)/ /////////[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก] ////////,/ชื่อมหาวิทยาลัย./ชื่อฐานข้อมูล.
ภาษาอังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ /////////เลขลำดับอื่น)/ [Doctoral dissertation หรือ Master's thesis, /////////ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

Kabir, J. M. (2016). *Factors influencing customer satisfaction at a fast
food hamburger chain: The relationship between customer
satisfaction and customer loyalty* (Publication No. 10169573)
[Doctoral dissertation, Wilmington University]. ProQuest
Dissertations & Theses Global.

13) เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการที่ไม่มี proceeding
(Symposium)

ภาษาไทย	ชื่อ/สกุล./ (วันที่, เดือน, ปี)./ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ./ใน/ชื่อ/(ประธาน),/ชื่อหัวข้อการ /////////ประชุม/[Symposium]./ชื่อการประชุม,/สถานที่ประชุม.
---------	--

ภาษาอังกฤษ สกฤล,/อักษรย่อชื่อ./ (ปี,/เดือน/วันที่)./ชื่อเรื่องที่น่าเสนอ./In/อักษรย่อชื่อ./สกฤล/
 //////////(Chair),ชื่อหัวข้อการประชุม/[Symposium]./ชื่อการประชุม,/สถานที่
 //////////ประชุม.

ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26-29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), *Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement* [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

14) การนำเสนองานวิจัยหรือการนำเสนอโปสเตอร์ (Paper/Poster Presentation)

ภาษาไทย ชื่อ/สกฤล./ (ปี,/วัน/เดือน)./ชื่อ paper หรือ poster/[Paper หรือ Poster
 //////////presentation]./ชื่อการประชุม,/สถานที่.

ภาษาอังกฤษ สกฤล,/อักษรย่อชื่อ./ (ปี,/เดือน/วันที่)./ชื่อ paper หรือ poster/[Paper หรือ
 //////////Poster presentation]./ชื่อการประชุม,/สถานที่.

ตัวอย่างกรณีการนำเสนองานวิจัย

สีปพงษ์ พงษ์สวัสดิ์ และ ทศพร พงศ์รัตน์. (2564, 27 พฤษภาคม). *การศึกษาห่วงโซ่
 อุปทานของฝรั่งกิมจูในพื้นที่อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา* [Paper
 presentation]. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “เบญจมิตร
 วิชาการ” ครั้งที่ 11, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.

Supachart, P. (2021). *Improvement hydrocyclone header design with
 simulation* [Paper presentation]. The 11th BENJAMITRA Network
 National & International Conference, Bangkok, Thailand.

ตัวอย่างกรณีการนำเสนอโปสเตอร์

เพ็ญยศ วงษ์บัวงาม และ รพีพล อินสุพรรณ. (2564). *การศึกษากลไกการ
 เกิดปฏิกิริยาการดูดซับของไฮโดรเจนด้วยเทคนิคไซคลิกโวลแทมเมตรี*

[Poster presentation]. การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 12, สุรินทร์, ประเทศไทย.

Polyium, M. (2018). *Thai primary school English language teachers' perceived proficiency* [Poster presentation]. 2018 SPUC National and International Conference, Bangkok, Thailand.

15) รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี proceeding

กรณีรูปแบบเล่มหนังสือ

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อบทความ/ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม./
/////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล./DOI หรือ URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.),/
/////ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล./
/////DOI หรือ URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ภัชราภา ตันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสี (บ.ก.), *การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ* (น. 97-102). คณะครู ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97-108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

กรณีรูปแบบวารสาร

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเรื่อง:/ชื่อเรื่องย่อ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/
/////เลขหน้า./DOI หรือ URL

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง:/ชื่อเรื่องย่อ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่/
/////((เลขของฉบับที่),/เลขหน้า./DOI หรือ URL

ตัวอย่าง

Chaudhuri, S., & Biswas, A. (2017). External terms-of-trade and labor market imperfections in developing countries: Theory and evidence. *Proceedings of the Academy of Economics and Economic Education*, 20(1), 11-16. <https://search-proquest-com.elibrary.jcu.edu.au/docview/1928612180?accountid=16285>

16) เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อเอกสาร./[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]./คณะ./มหาวิทยาลัย.
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อเอกสาร./[Unpublished manuscript]./คณะ./
 ///////////////มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

สืบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์. (2564). *สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางธุรกิจ* [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. คณะนวัตกรรมเทคโนโลยีและการสร้างสรรค์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

Pongsawat, S. (2021). *Mathematics and Statistics for Digital Technology* [Unpublished manuscript]. Faculty of Innovation Technology and Creativity, The Far Eastern University.

17) เว็บไซต์

ภาษาไทย ชื่อ/สกุลผู้เขียน./(ปี./วัน/เดือนที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อผู้เขียน./(ปี./เดือน/วันที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./
 ///////////////URL

หมายเหตุ

- กรณีไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)
- กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่เฉพาะ (ปี) เท่านั้น
- กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกันให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ตัวอย่าง

รุ่งธรรม บัวแดง. (2559, 30 มิถุนายน). *แนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต*. กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม.

<http://www.dstd.mi.th/board/index.php?topic=1239.0>

Department of Mineral Resources. (2021, January 11). *Tham Luang-Khun Nam Nang Non*.

http://webeng.dmr.go.th/Show_Detail.aspx?DetailId=107

18) ราชกิจจานุเบกษา

ภาษาไทย ชื่อกฎหมาย/(ปี,/วัน/เดือน)/ราชกิจจานุเบกษา./เล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่/เลขตอน./
/////หน้า/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. 2548. (2548, 25 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 122 ตอน
พิเศษ 39 ง. หน้า 14-23.

6. การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนส่งต้นไฟล์ต้นฉบับบทความ (รูปแบบไฟล์ Word) หนังสือรับรองการตรวจทานแก้ไขต้นฉบับภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญ (สำหรับบทความภาษาอังกฤษ) พร้อมแนบแบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อพิจารณา เผยแพร่ทางระบบ Online Submission ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

ทั้งนี้ ผู้เขียนต้องส่งแบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่ ฉบับจริง มายัง กอง บก. ที่มีลายเซ็น ของผู้เขียนครบทุกคนมาตามที่อยู่ข้างท้าย

กองบรรณาธิการ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
120 ถนนมหิตล อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100

เพื่อสิทธิประโยชน์ของผู้เขียนโปรดศึกษารูปแบบการพิมพ์บทความและรูปการอ้างอิงรวม ทั้งนี้ดาวน์โหลด Template บทความได้จากเมนูดาวน์โหลดที่ URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

บทความต้องผ่านการพิจารณาในกระบวนการกลั่นกรองต้นฉบับเบื้องต้นโดยกอง บก. ก่อน จากนั้นกองบรรณาธิการ จึงจะแจ้งให้ผู้เขียนโอนเงินค่าธรรมเนียมการเผยแพร่บทความ และส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องประเมินคุณภาพก่อนการเผยแพร่ อัตราค่าธรรมเนียม เป็นดังนี้

1. กรณีใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน)

บทความภาษาอังกฤษ	6,500 บาท
บทความภาษาไทย	5,500 บาท
2. กรณีไม่ใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน)

บทความภาษาอังกฤษ	5,000 บาท
บทความภาษาไทย	4,000 บาท

ทั้งนี้ หากบทความผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและผลการพิจารณาของกองบรรณาธิการ ผู้เขียนจะได้รับหนังสือตอบรับเผยแพร่บทความในระยะเวลา 3-4 เดือน (เริ่มระยะเวลาตั้งแต่วันที่ส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องประเมินคุณภาพก่อนการเผยแพร่) ดังรายละเอียดในผังกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความ (Peer Review) (ดาวน์โหลดผังกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความที่ URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>)

7. การติดตามอ่านผลงานที่รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร

ผู้เขียนที่ผลงานได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร สามารถติดตามอ่านผลงานดังกล่าวได้จากวารสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ที่ URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

สำหรับเจ้าหน้าที่
รหัสบทความ:
วันชำระค่าธรรมเนียม:
วันส่งบทความให้ Reviewer:
วันที่ตอบรับเผยแพร่:

แบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่
ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เรื่อง ขอนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ข้าพเจ้า (นาย/ นาง/ นางสาว).....

(Mr./ Mrs./ Ms.).....

คุณวุฒิสูงสุด และสถานศึกษา.....

ตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

สถานที่ทำงาน/สถานศึกษา.....

ขอนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นโดยมี
รายละเอียด ข้างท้าย

1. ชื่อบทความ (ภาษาไทย).....

2. ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ).....

3. บทความนี้ใช้สำหรับ

เผยแพร่ผลงานวิชาการโดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ (ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน)

ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการ (ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน)

4. ประเภทบทความที่ส่ง

บทความวิชาการ (Academic article)

บทความวิจัย (Research article)

บทความปริทัศน์ (Review article)

บทวิจารณ์หนังสือ (Book review)

5. กรณีเป็นบทความที่เสนอเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ โปรดระบุ ดังนี้

- บทความวิจัย บทความวิชาการ

ชื่อหลักสูตร.....

ชื่อมหาวิทยาลัย.....

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

หน่วยงานที่สังกัดของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

ทั้งนี้ได้สอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ผ่านแล้วเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

6. ขอบเขตเนื้อหาของบทความ

- บริหารธุรกิจและการจัดการ
- เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ศึกษาศาสตร์
- รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
- สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

7. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก

ที่อยู่สำหรับติดต่อทางไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

8. ชื่อผู้เขียนบทความ

ผู้เขียน	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงานที่สังกัด
ผู้เขียนหลัก		
ผู้เขียนร่วมท่านที่ 1		
ผู้เขียนร่วมท่านที่ 2		

9. การจัดเตรียมต้นฉบับบทความตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

กรณีบทความวิจัย	กรณีบทความวิชาการ
☐ ชื่อเรื่อง (Title)	☐ ชื่อเรื่อง (Title)
☐ บทคัดย่อ ไม่เกิน 250 คำ	☐ บทคัดย่อ ไม่เกิน 250 คำ
☐ Abstract ไม่เกิน 250 คำ	☐ Abstract ไม่เกิน 250 คำ
☐ คำสำคัญ	☐ คำสำคัญ
☐ Keywords	☐ Keywords
☐ บทนำ (Introduction)	☐ บทนำ (Introduction)
☐ วัตถุประสงค์ (Research Objectives)	☐ เนื้อหา (Body of Text)
☐ ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)	☐ สรุป (Conclusion)
☐ วิธีการวิจัย (Research Methodology)	☐ เอกสารอ้างอิง (Reference) รูปแบบ APA 7 th edition
☐ ผลการวิจัย (Results)	
☐ อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)	
☐ สรุป (Conclusion)	
☐ เอกสารอ้างอิง (Reference) รูปแบบ APA 7 th edition	

- ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว
 เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ที่เกี่ยวข้องในบทความ
 เป็นผลงานของคณะผู้เขียน/คณะวิจัยซึ่งไม่ปรากฏชื่อในบทความ
 ดังรายชื่อในเอกสารแนบ (ถ้ามี)

ผู้เขียนร่วมที่ปรากฏชื่อในบทความ และคณะผู้เขียน/คณะวิจัยซึ่งไม่ปรากฏชื่อในบทความ (ถ้ามี) รับทราบ และยินยอมให้ส่งบทความมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นครั้งนี้ รวมทั้งขอรับรอง ว่าบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น รวมทั้งจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาด้านฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการตรวจแก้ต้นฉบับ ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ แผนภูมิ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความให้เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมแต่เพียงฝ่ายเดียว

ลงชื่อผู้เขียนหลัก
(.....)
...../...../.....

ลงชื่อผู้เขียนร่วมท่านที่ 1
(.....)
...../...../.....

ลงชื่อผู้เขียนร่วมท่านที่ 2
(.....)
...../...../.....

เอกสารแนบ
ประวัติย่อผู้เขียนบทความ

ผู้เขียน	ประวัติย่อ	ชื่อ File ภาพ ผู้เขียนที่แนบมา
ผู้เขียนหลัก	<p><u>ประวัติย่อภาษาไทย</u></p> <p>ชื่อ-นามสกุล:</p> <p>วุฒิการศึกษาสูงสุด:</p> <p>มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาสูงสุด:</p> <p>ตำแหน่งทางวิชาการ:</p> <p>หน่วยงานที่สังกัด:</p> <p>สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ:</p> <p><u>ประวัติย่อภาษาอังกฤษ</u></p> <p>Name and Surname:</p> <p>Highest Education:</p> <p>University or Agency:</p> <p>Academic Rank/Title:</p> <p>Affiliation:</p> <p>Field of Expertise:</p> <p>E-mail:</p>	

ผู้เขียน	ประวัติย่อ	ชื่อ File ภาพ ผู้เขียนที่แนบมา
ผู้เขียนร่วม ท่านที่ 1	<p>ประวัติย่อภาษาไทย</p> <p>ชื่อ-นามสกุล:</p> <p>วุฒิการศึกษาสูงสุด:</p> <p>มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาสูงสุด:</p> <p>ตำแหน่งทางวิชาการ:</p> <p>หน่วยงานที่สังกัด:</p> <p>สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ:</p> <p>ประวัติย่อภาษาอังกฤษ</p> <p>Name and Surname:</p> <p>Highest Education:</p> <p>University or Agency:</p> <p>Academic Rank/Title:</p> <p>Affiliation:</p> <p>Field of Expertise:</p> <p>E-mail:</p>	
ผู้เขียนร่วม ท่านที่ 2	<p>ประวัติย่อภาษาไทย</p> <p>ชื่อ-นามสกุล:</p> <p>วุฒิการศึกษาสูงสุด:</p> <p>มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาสูงสุด:</p> <p>ตำแหน่งทางวิชาการ:</p> <p>หน่วยงานที่สังกัด:</p> <p>สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ:</p> <p>ประวัติย่อภาษาอังกฤษ</p> <p>Name and Surname:</p> <p>Highest Education:</p> <p>University or Agency:</p> <p>Academic Rank/Title:</p> <p>Affiliation:</p> <p>Field of Expertise:</p> <p>E-mail:</p>	

แบบฟอร์มตรวจสอบบทความภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา

วันที่เดือนพ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เรื่อง ขอนำส่งผลการตรวจสอบความถูกต้องทางด้านภาษาอังกฤษ

ข้าพเจ้า

- ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 1 และทำงานในวงการวิชาการ หรือมีประสบการณ์
เกี่ยวข้องกับวิชาการ เช่น ครู อาจารย์ นักแปล ชาวต่างชาติ เป็นต้น
- ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 หรือ 3 แต่จบการศึกษาในศาสตร์ทางด้านภาษา และ
หรือทำงานในวงการวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ตำแหน่ง

หน่วยงาน/ สังกัด.....

ที่อยู่สำหรับติดต่อ

เบอร์โทรศัพท์..... E-mail.....

ขอรับรองว่าบทความนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านภาษาเชิงวิชาการ และความ
ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้วและสามารถตีพิมพ์ลงในวารสารได้ โดยมีรายละเอียดข้างท้าย

ประเภทบทความที่เสนอ บทความวิจัย / บทความวิชาการ บทความย่อ

ชื่อผู้เขียนบทความ

ชื่อบทความ (ภาษาไทย).....

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ)

ลงชื่อ

(.....)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

FEU Academic Review

ISSN: 2651-107X (Online)

Volume 17 Number 1 (January 2023 – April 2023)

